

2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ABD

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMİH ŞENGEL

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

21.YÜZYIL ÖĞRETEN BECERİLERİ YÜKSEK VE DÜŞÜK SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME ÖĞRETME SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMİH ŞENGEL

GAZİANTEP
OCAK 2022

T.C.
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

**21.YÜZYIL ÖĞRETEN BECERİLERİ YÜKSEK VE
DÜŞÜK SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME
ÖĞRETME SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SEMİH ŞENGEL

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Melike ÖZYURT

GAZİANTEP
OCAK 2022

TEZ ONAY SAYFASI**Öğrencinin Adı ve Soyadı :** Semih ŞENGEL**Üniversite :** Gaziantep Üniversitesi**Enstitü :** Eğitim Bilimleri Enstitüsü**Ana Bilim Dalı ve Bilim Dalı :** Eğitim Bilimleri / Eğitim Programları ve Öğretim**Tezin Başlığı :** 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Yüksek ve Düşük Sınıf Öğretmeni

Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinin İncelenmesi

Tezin Savunma Tarihi :07/01/2022

Bu tezin yüksek lisans tezi olarak gerekli şartları sağladığını onaylarım.

Doç. Dr. Mehmet MURAT
Enstitü ABD Başkanı

Bu tez tarafımda okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından bir yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Doç. Dr. Melike ÖZYURT
Tez Danışmanı

Bu tez tarafımızca okunmuş, kapsam ve niteliği açısından bir yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Üyeleriİmzası

Doç. Dr Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN

Dr Öğretim Üyesi Neşe UYGUN

Doç. Dr. Melike ÖZYURT

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Onayı

Doç. Dr. Ahmet İhsan KAYA

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecinde, bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu kabul ederim. Bu bilgiler doğrultusunda tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edilmesi halinde doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu onayladığımı beyan ederim.

İmza:.....

Adı ve Soyadı:Semih ŞENGEL

Öğrenci Numarası:182604111001

Tezin Savunma Tarihi:07/01/2022

ÖNSÖZ

Bu çalışmada, 21. Yüzyıl öğretene becerileri yüksek ve düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme süreci incelenmiştir.

Öncelikle tez yazım süresi boyunca yardıma ihtiyaç duyduğum her anda yoğun çalışma temposuna rağmen her zaman vakit ayıran bunu güler yüzle ve yapıcı bir şekilde yapan birlikte çalışmaktan onur duyduğum danışmanım sevgili hocam Sayın Doç.Dr. Melike ÖZYURT'a çok teşekkür ederim. Tez komitemde yer alarak görüş ve önerileri ile tez sürecimin tamamına zaman ve emek harcayan kıymetli hocalarım Doç. Dr. Bilge KUŞDEMİR KAYIRAN ve Dr. Öğretim Üyesi Neşe UYGUN'a çok teşekkür ederim. Ayrıca yüksek lisans eğitimimin başında tanıdığım anlayışı ile beni her zaman pozitif anlamda etkileyen Sayın Doç.Dr. Yeşim ÖZER ÖZKAN'a teşekkür ediyorum.

Bugüne gelmemde maddi manevi her türlü fedakarlığı yapan, desteklerini ve sevgilerini her zaman hissettiğim annem Gülfidan ŞENGEL'e her zaman arkamda olan babam Metin ŞENGEL'e ve baş tacım anneanneme teşekkür ediyorum. Ailem gibi gördüğüm ve her zaman desteğini hissettiğim Yavuz Sultan Selim ARIK'a ve diğer arkadaşlarıma teşekkür ederim.

OCAK, 2022
SEMİH ŞENGEL

ÖZET

21.YÜZYIL ÖĞRETEN BECERİLERİ YÜKSEK VE DÜŞÜK SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRENME ÖĞRETME SÜREÇLERİNİN İNCELENMESİ

ŞENGEL, Semih
Yüksek Lisans Tezi,
Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
Tez Danışmanı: Doç. Dr. Melike ÖZYURT
Ocak-2022, 115 sayfa

Bu araştırmanın amacı 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme süreçlerini incelemektir. Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmanın çalışma grubunu Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesi son sınıfta öğrenim gören sekiz sınıf öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan öğretmen adaylarının belirlenmesinde 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği uygulanmış ve belirlenen grubun öğretmenlik uygulaması derslerini yürüten öğretim üyelerinin katılımcılara ilişkin değerlendirmelerine başvurulmuştur. Araştırmanın veri kaynaklarını, çalışma grubunda yer alan her bir öğretmen adayının oluşturduğu ders planları ve ders kayıtları oluşturmaktadır. Araştırmada elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Araştırma sonucunda 21.Yüzyıl öğrenen becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğretim süreci planlarını daha ayrıntılı hazırladıkları ve etkinlik, materyal, teknik ve strateji açılarından daha donanımlı oldukları tespit edilmiştir. Sınıf yönetimi ve iletişim bakımından daha etkili davranışlar sergiledikleri görülmüştür. Öğretim faaliyetlerini ve ölçme değerlendirme etkinliklerini çeşitlendirerek kullanmayı tercih ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük sınıf öğretmeni adaylarının konuşurken vurgulara çok dikkat etmediği ve sözel dilini etkili kullanamadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: 21.yüzyıl, öğrenen becerileri, öğrenme öğretme süreci, sınıf öğretmeni adayı

ABSTRACT

INVESTIGATION OF THE TEACHING PROCESSES OF THE PRIMARY SCHOOL TEACHER CANDIDATES WITH HIGH AND LOW 21st CENTURY TEACHING SKILLS

ŞENGEL, Semih

Master Thesis

Educational Sciences Department

Program in Curriculum and Instruction

Supervisor: Assoc. Prof. Dr. Melike ÖZYURT

January-2022, 115 pages

The purpose of this study is to examine the learning and teaching processes of primary school teacher candidates with high and low teaching skills in the 21st century. The study group of the research, in which the qualitative research method was used, consists of eight primary school teacher candidates studying in the last year of Gaziantep University Education Faculty. The 21st Century Teacher Skills Scale was applied to determine the teacher candidates in the study group and the evaluations of the participants of the teaching practice courses of the determined group were consulted. The data sources of the research are consist of the lesson plans and lesson records created by each candidate teacher in the study group. The content obtained in the research was subjected to analysis. As a result of the research, it was determined that the primary school teacher candidates with high 21st century teaching skills prepared their teaching process plans in more detail and were better equipped in terms of activities, materials, techniques and strategies. It has been observed that they exhibit more effective behaviors in terms of classroom management and communication. It was concluded that they preferred to use by diversifying their teaching activities and assessment and evaluation activities. It has been determined that primary school teacher candidates with low 21st century teaching skills do not pay attention to accents while speaking and cannot use their verbal language effectively.

Keywords: 21st century, teaching skills, learning-teaching process, primary school teacher candidate

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI	i
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	ii
ÖN SÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ	x
ŞEKİLLER LİSTESİ	xi
KISALTMALAR.....	xii
EKLER LİSTESİ	xiii

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	5
1.3. Araştırmanın Önemi.....	6
1.4. Sayıtlar	8
1.5. Sınırlılıklar	8
1.6. Tanımlar	8

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Değişen Dünya ve İhtiyaçlar	9
2.2. 21. Yüzyıl Becerileri	11
2.3. 21. Yüzyıl Becerilerinin Tarihsel Süreci.....	12
2.4. 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Çerçeveler.....	13
2.4.1 Partnership for 21st Century Learning (P21).....	14
2.4.1.1. Öğrenme ve yenilenme becerileri.....	15
a. Yaratıcılık	15
b. Eleştirel düşünme	15
c. Problem çözme	16
d. İletişim	16
e. İş birliği.....	16
2.4.1.2. Bilgi, teknoloji ve medya becerileri	16
a. Bilgi okuryazarlığı.....	17
b. Teknoloji becerileri.....	14
c. Medya okuryazarlığı becerileri.....	17
2.4.1.3. Yaşam ve Kariyer Becerileri	18
a. Esneklik ve Uyum.....	18

b. Kendini Yönetme.....	18
c. Sosyal Beceriler	18
d. Üretkenlik ve Hesap verilebilirlik	19
e. Liderlik ve Sorumluluk.....	19
2.4.2 OECD (Organisation for Economic Co Operation and Development) .	
21.yüzyıl sınıflama	19
2.4.3 Küresel Eğitim İçin Asya Toplum Merkezi'nin 21. Yüzyıl Yeterliklerini Ölçme Rehberi.....	21
2.4.4 Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu Standartları – ISTE	22
2.4.4.1. Yetkin öğrenen	23
2.4.4.2. Dijital vatandaş	23
2.4.4.3. Bilgi ustası	23
2.4.4.4. İnovatif tasarımcı.....	23
2.4.4.5. Hesaplamalı düşünür	23
2.4.4.6. Yaratıcı iletişimci	23
2.4.4.7. Küresel işbirlikçi/ortak	23
2.4.5 Avrupa Birliği Çerçeve Metni - Hayat Boyu Öğrenme İçin Temel Yeterlikler.....	23
2.4.5.1. Ana dilde iletişim ve yabancı dilde iletişim.....	24
2.4.5.2. Matematiksel yeterlilik ve bilim-teknolojideki temel yeterlilikler ..	24
2.4.5.3. Dijital yeterlilik	24
2.4.5.4. Öğrenmeyi öğrenmek.....	24
2.4.5.5. Sosyal ve yurttaşlık yeterlilikleri	24
2.4.5.6. İnisiyatif ve girişimcilik	24
2.4.5.7. Kültürel farkındalık ve ifade	25
2.5. Eğitim Öğretim Ortamlarında 21. Yüzyıl Becerileri.....	25
2.5.1. 21 Yüzyıl Becerilerinin Kazandırılmasında Öğretmenin Rolü.....	26
2.6. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri	26
2.6.1. Öğretmenler için ISTE Standartları	28
2.6.2. Milli Eğitim Bakanlığı Genel Öğretmen Yeterlikleri	29
2.6.3. Lemov'a Göre 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri.....	32
2.6.3.1. Yüksek akademik beklentiler belirlemesi.....	32
2.6.3.2. Matematiksel Akademik başarıyı sağlayan planlar yapması.....	32
2.6.3.3. Dersleri yapılandırma ve sunması	33
2.6.3.4. Öğrencilerin derse katılımını sağlaması	33
2.6.3.5. Güçlü bir sınıf kültürü yaratma	33
2.6.3.6. Yüksek davranışsal beklentiler belirleme ve sürdürme.....	34
2.6.3.7. Karakter ve dürüstlüğü oluşturma	34
2.6.4. Nasıl iyi öğretmen olunur (Melvin, 2011)	35
2.7. Öğrenme – Öğretme Süreci.....	36
2.7.1. Öğrenme- öğretme süreci bileşenleri	38
2.7.1.1. Planlama	38
2.7.1.2. Yöntem teknik ve stratejiler	38
2.7.1.3. Öğrenme etkinlikleri.....	39
2.7.1.4. Öğretim materyalleri.....	39
2.7.1.5. İletişim.....	40
2.7.1.6. Sınıf yönetimi	40
2.7.1.7. Ölçme değerlendirme	41

2.8. 21. Yüzyıl Becerilerinin Öğretim Programlarındaki Yeri	41
2.9. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Bağlamında Öğrenme Öğretme Süreci.....	42
2.10.21.Yüzyıl Öğreten Becerileri İle İlgili Araştırmamalar	42
2.10.1.Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar.....	43
2.10.2.Yurtdışında Yapılan Araştırmalar	45

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	49
3.2. Çalışma grubu	49
3.2.1. 21.yüzyıl öğrenen becerileri düzeyi düşük olan sınıf öğretmeni adayları ...	50
3.2.2. 21.yüzyıl öğrenen becerileri düzeyi yüksek olan sınıf öğretmeni adayları..	51
3.3. Veri Toplama Araçları	51
3.3.1. 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği.....	52
3.3.2. 21. Ders Planları.....	52
3.3.3. Yapılandırılmamış Gözlem (Kamera Kayıtları)	53
3.4. Verileri Toplama Süreci.....	53
3.5. Verilerin Analizi.....	54

BÖLÜM IV

BULGULAR

4.1. 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinin Planlanmasına İlişkin Bulguları	57
4.2. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinde Sınıf Yönetimine İlişkin Bulguları	61
4.3. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Süreçlerinde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Bulguları	65
4.4. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde İletişim Becerilerine İlişkin Bulguları	67
4.5. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Bulguları	70

BÖLÜM V

TARTIŞMA

5.1. 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme-Öğretme Sürecinin Planlanmasına İlişkin Bulgularının Tartışılması....	73
5.2. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinde Sınıf Yönetimine İlişkin Bulgularının Tartışması.74	
5.3. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Süreçlerinde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Bulgularının Tartışması	75

5.4. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde İletişim Becerilerine İlişkin Bulgularının Tartışması	76
5.5. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Bulgularının Tartışması	77

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç.....	79
6.2. Öneriler.....	81
6.2.1.Araştırmacılara yönelik öneriler.....	81
6.2.2.Uygulamacılara yönelik öneriler.....	81

KAYNAKLAR.....	82
EKLER.....	97
ÖZGEÇMİŞ.....	99
VİTAE.....	100

TABLolar LİSTESİ

	Sayfa
Tablo 1 OECD – Bilişsel, Sosyal ve Duygusal Beceriler İçin çerçeve.....	20
Tablo 2 Asya Toplum Merkezi’nin 21. Yüzyıl Becerileri.....	21
Tablo 3 Katılımcıların cinsiyete göre sayısı.....	50
Tablo 4 Düşük düzey Katılımcıların Gözden Geçirilmiş 21. Yüzyıl öğreten becerileri Formu’ndan aldığı puanlar.....	51
Tablo 5 Yüksek düzey Katılımcıların Gözden Geçirilmiş 21. Yüzyıl öğreten becerileri Formu’ndan aldığı puanlar	51
Tablo 6 Planlamaya ilişkin bulgular	58
Tablo 7 Sınıf yönetimine ilişkin bulgular	62
Tablo 8 Öğretime ilişkin bulgular	64
Tablo 9 İletişime ilişkin bulgular.....	67
Tablo 10 Değerlendirmeye ilişkin bulgular.....	70

ŞEKİLLER LİSTESİ

	Sayfa
Şekil 1 21. Yüzyıl Öğrenci Çıktıları ve Destekleyici Sistemler	14
Şekil 2 21.yüzyıl. Öğreten Becerileri.....	28
Şekil 3 Eğitim Sistemi.....	37

KISALTMALAR

OECD: Organisation for Economic Co Operation and Development

ISTE: Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu Standartları

P21:Partnership for 21st century learning

YÖ:Yüksek düzeydeki öğretmen adayı

DÖ:Düşük düzeydeki öğretmen adayı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

EKLER

Ek 1. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği Kullanım İzni.....	95
Ek 2. 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği	96
Ek 3. Ders Planı Örneği	97

BÖLÜM I

GİRİŞ

Sürekli gelişen ve değişen dünya şartları her alanda olduğu gibi eğitim öğretim alanlarında da değişmelere sebep olmaktadır. Bu değişiklikler eğitim kurumlarının altyapılarından eğitimcilerin becerilerine kadar çeşitli olguları kapsamaktadır. Eğitim sistemimizin temel taşları olan öğretmenler ve öğrenenler ise bu değişim sürecinin en önemli oyuncularındandır (Orhan Göksün, 2016). Son yüzyılda gerçekleşen teknolojik gelişmeler, bireylerin alıştığı aktiviteler ve öğrenme durumlarının dışında yeni öğrenmelerde bulunmasına sebep olmuştur (Siemens, 2014). Eğitim öğretim kurumlarında bu öğrenmeleri gerçekleştirmede ve istenen hedeflere ulaşmada en önemli rolün öğretmenlerde olduğu görülmektedir (Turhan, Demirli ve Nazik, 2012). Öğretmenlerin başarısı ve kaliteli bir öğretim birçok etmenden etkilenebilmektedir. Bunlardan bazıları öğretmenlerin 21.yy öğreten becerilerine sahip olma durumları ve bu becerileri öğretim faaliyetlerine yansıtabilmeleridir.

1.1. Problem Durumu

Toplumların bilgi çağını yaşadığı bu zaman diliminde pek çok olguya bakış açısı da değişmiştir. Demokrasi, hak, eşitlik gibi evrensel değerlerin karşılık bulmasıyla bireye verilen değer de bunlara paralel olarak artmıştır. Söz edilen değerle beraber bireyin kendisini gerçekleştirmesine imkân tanıyan özellikler ve bunların kapsamı da çağa uygun şekilde tekrar yorumlanmıştır (Murat, 2018). Meydana gelen değişimlere uyum sağlama, teknolojiyi yakalayabilme, hızla üretilen bilgi yığınları arasında bilgiyi seçerek, analiz ederek ve değerlendirerek elde etme, elde ettikleri bilgiyi günlük

yaşamlarında kullanabilme ve ürüne dönüştürebilme gibi temel becerilerinin yanı sıra üst düzey beceri ve yeterliliklere sahip olmak bireyin çağa ayak uydurmasını kolaylaştıracaktır (Aygün, Atalay, Kılıç ,Yaşar, 2016).

Bireylerin çağa ayak uydurması ve kendini gerçekleştirme için zorunluluk haline gelen eleştirel düşünme, yenilik, yaratıcılık, problem çözme gibi pek çok özellik 21. yüzyıl becerileri altında toplanmaya çalışılmıştır (Murat, 2018). Bu bağlamda 21. yüzyıl becerilerini tanımlamaya dönük bir çok çalışma yapılmış “21st Century Learning Framework” olarak bilinen ortak bir vizyon geliştirilmiştir. Bireylerin sahip olması gereken becerileri, bilgileri ve yeterlikleri içeren bu çerçevede bir araya getirilen beceriler;

1. Öğrenme ve yenilikçilik becerileri

- Yaratıcı düşünme
- Eleştirel düşünme
- Problem çözme
- İletişim
- İş birliği

2. Bilgi, medya ve teknoloji becerileri

- Bilgi okuryazarlığı
- Bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı
- Medya okuryazarlığı

3. Yaşam ve kariyer becerileri

- Esneklik ve uyum
- Kendini yönetme
- Sosyal beceriler
- Üretkenlik
- Liderlik ve sorumluluk olarak tanımlanmıştır (P21, 2013).

İçinde bulunduğumuz yüzyılda değişen dünya koşullarına uyum sağlamaya çalışan bireylerin 21. yüzyıl becerilerine sahip olmaları beklenmektedir (Akçay, 2019). Bu beceriler bireylere eğitim yolu ile kazandırılacağı için öğretim programlarının bireylerin ihtiyaç ve beklentilerini karşılanabilmesi gerekmektedir. Bu süreç değişimi

zorunlu hale getirmiştir (Ananiadou ve Claro, 2009). Bütün öğrenenlerin geleceğin liderleri, çalışanları ve vatandaşları olarak yetişmeleri için 21. yüzyıl öğrenme fırsatlarına hakkı ve ihtiyacı vardır (Yeniay Üsküplü, 2019). Bu fırsatlar bütün öğrencileri 21. yüzyıl ve sonrası için vatandaşlık, yaşam ve iş ile ilgili zorluklara karşı hazırlaması bakımından büyük bir önem teşkil etmektedir (P21, 2016a).

Küresel olarak eğitim ve öğretim yöntemlerinin değiştiği, geliştiği, yenilendiği ve bu değişimin ülkemizdeki öğretim programlarına da yansıdığı görülmektedir. Sosyokültürel, bilimsel ve teknolojik gelişmeler, öğrencilerin gelecekte toplumun üretken üyeleri olarak sahip olmaları gereken vasıf örgüsünü ve nitelik dokusunu da değiştirmiş (Talim ve Terbiye Kurulu, 2017) öğretim programları bu çerçevede güncellenmiştir. Saban'a (2002) göre öğretme süreci temel olarak üç boyuttan oluşmaktadır. Program veya içerik, süreç veya yöntem teknik ve değerlendirme. Bu üç boyut sürekli olarak devam eden dinamik bir etkileşim içindedir. İyi bir öğretim programı da dinamik bir özellikte olmalıdır. Yani birey, toplum ve konu alanının ihtiyaçlarına göre değişebilir; programın "hedef, eğitim durumları, öğrenme öğretme süreci ve ölçme değerlendirme" öğelerindeki etkileşim ve gelişim doğrultusunda bu dinamik yapısını koruyabilir. Bu sebeple öğretim programlarının güncellenmesi ve öğretmenlerin bu örgütlenmedeki vasıflarını bilmesi nitelikli bir eğitim için gereklidir. 21. yüzyıl eğitimcilerinden, öğrenenlere yalnızca içerik sunan ve onları değerlendiren kişi değil, öğretme-öğrenme süreçlerini örgütleyebilen, iyi bir yönetici, iyi bir gözlemci ve nitelikli bir rehber olması beklenmektedir (Gökçe, 2000). Okulların nitelikli bir eğitim-öğretim sağlayabilmesi ve öğrencilerin başarılı olması ancak mesleğini iyi yapan ve özverili öğretmenlerin varlığına bağlıdır (Seferoğlu, 2004). Çakır'a (2004) göre öğretmen becerileri öğrenenlerin öğrenme performansını olumlu ya da olumsuz yönde etkileyebilmektedir.

Beceri gelişiminin temel alındığı, gerçek hayatla iç içe, disiplinler arasılığı temel alan, okul içinde ve dışında devam eden, öğretmenin orkestra şefi gibi yönlendirici olduğu, iş birliğine ve aktif katılıma dayanan eğitim 21. yüzyıl koşullarına ve ihtiyaçlarına yanıt verecektir (Yeniay Üsküplü, 2019). Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) ise 21. yüzyılda öğretmenlerin rolünün geçmişe göre farklı olduğunu 21. yüzyılda öğrenmeyi sağlamanın daha iyi yöntem, teknik, beceri, araç ve gereçlerle öğretmenliği

yapmak anlamına geldiğini ve küreselleşen dünyayı değiştirmek, sürdürülebilir eğitimi geliştirmek için öğretmenlerin rolünün çok önemli olduğunu belirtmiştir.

Zaman faktörü göz önüne alındığında öğretmenlerin kendilerini yetiştiren öğretmenlerden çeşitli beceriler bakımından farklı olması muhtemeldir. Aynı şekilde şu an ki öğretmen adaylarının da günümüzün getirmiş olduğu becerilere hâkim olması gerekmektedir. Bu becerilerinin yanı sıra öğretmenlik faaliyetine başladıkları dönemin becerilerine hâkim olmalı ve eğitim öğretim sürecindeki uygulamalarına yansıtmaları önemlidir. Gün geçtikçe eğitimden ve öğretmenlerden beklenenler değişmektedir. Orhan Göksün'a (2016) göre 21.yüzyılda eğitimden ve öğretmenlerden beklenenler öğretmenlerde olması gereken bazı becerileri meydana getirmiştir. Çeşitli standartlar incelenip birleştirilerek 21. yüzyıl öğretme becerileri ortaya çıkmıştır. Bu noktada öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu becerilere ne derece sahip oldukları ve bu becerilerin getirilerini ne derece kullanabildikleri önem teşkil etmektedir. 21. yüzyıl öğretmenin sahip olması beklenen öğretme becerileri şu şekilde tanımlanmaktadır.

Milli Eğitim Bakanlığı genel öğretmen yeterlikleri (MEB, 2008) kişisel ve mesleki gelişim, öğrenciyi tanıma, öğretme ve öğrenme süreçleri, öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme, okul, aile ve toplum ilişkileri, program ve içerik bilgisi olmak üzere altı yeterlilik alanından oluşmaktadır.

Öğretmenler için ISTE Standartları (ISTE, 2016) öğrenmeyi kolaylaştırma ve yaratıcılığa teşvik, dijital çağa uygun öğrenme ortamları tasarlama, dijital çağda çalışma ve öğrenme konusunda model oluşturma, dijital vatandaşlıkta model olma, mesleki gelişim ve liderlik etkinliklerine katılım şeklinde ifade edilmektedir.

Etkili öğretimin 49 tekniği (Lemov, 2010) yüksek akademik beklenti, akademik başarı planlamaları, dersi yapılandırma ve sunma, öğrencilerinin derse katılımlarını sağlama, güçlü bir sınıf kültürü oluşturma, yüksek davranışsal beklentiler oluşturma ve sürdürme, karakter ve dürüstlüğü yapılandırma şeklinde yedi başlık ve bunlara ait alt başlıklarla belirtilmektedir.

Nasıl İyi Öğretmen Olunur (Melvin, 2011) değişim için ortamları düzenleme, kişisel alan ve materyalleri düzenleme, lider olarak rol-model olma, ders aralarında

uygulamalar yapma, ebeveynler ile iş birliği yapma, kalıcı bir öğrenme çevresi oluşturma, vatandaşlık kültürü oluşturma alt başlıkları ile yer almaktadır.

21. yüzyılda eğitimden öğretmenlerden beklenenler öğretmenlerde olması gereken bazı becerilerin ortaya çıktığını göstermektedir. Bu noktada öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının bu becerilere ne derece sahip oldukları ve bu becerilerin getirilerini ne derece kullanabildikleri de önem teşkil etmektedir.

Konuyla ilgili çalışmalar incelendiğinde Kozikoğlu ve Özcanlı (2020), Gürültü Aslan ve Alcı (2019), İncik (2020), Kıyasoglu ve Çeviker Ay (2020), Demirtaş ve Özer (2007), Orhan Göksün (2016), Orhan Göksün ve Kurt (2017), Murat (2018) çalışmalarında öğretmenlerin 21. yy. öğreten becerileri kullanımlarının orta düzeyin üzerinde olduğunu sonucuna ulaşmıştır. Capel, Leask ve Younie (1997) yürüttükleri çalışmada da 21. yüzyıl öncesinde de öğretmen adaylarında bulunması gereken nitelikleri araştırmışlardır. Valtonen ve diğerleri (2021) araştırmalarında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini bilgi ve iletişim, iş birliği, öğrenme alanında ne düzeyde olduğunu ve bu düzeyin üniversite yaşamları boyunca değişim sürecinin nasıl olduğunu belirlemek üzere öğretmen adaylarından topladığı nicel veriler ile belirlemiştir. Çalışma sonucunda öğretmen adaylarının bu becerileri nasıl algıladıkları, ne tür eğilimlere sahip oldukları ve bu alanların öğretmen eğitimi sırasında gelişen 21. yüzyıl öğrenimiyle nasıl ilişkili olduğuna dair önemli bakış açıları elde edilmiştir. Bu sonuçların öğretmen eğitimi kapsamında dikkate alınması gerektiği belirtilmiştir (Valtonen, Hoang, Sointu, Naykki, Virtanen, Pöysä-Tarhonen, Kukkonen, 2021). Murat (2018) yaptığı çalışmada 21. yy. öğreten becerilerinin öğretmenlerin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgularına ulaşırken Orhan Göksün (2016) kadın öğretmenlerin öğreten becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Alanyazında 21. yüzyıl öğreten becerilerinin öğrenme-öğretme sürecine yansımaları ve 21. yüzyıl öğreten becerilerine sahip olmanın ne gibi getirileri olduğuna yönelik çalışmalara rastalanmamıştır. Bu çalışma ile öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerilerini kullanma düzeyleri ile 21. yüzyıl öğreten becerilerinin öğrenme-öğretme sürecine yansımalarının neler olduğunun belirlenmesi planlanmaktadır. Bu çerçevede mevcut uygulamalara, öğretmen yetiştirime sistemine ve katkı sağlayacağı göz önünde bulundurularak konu araştırmaya değer bulunmuştur.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmeni adaylarının 21. yüzyıl öğreten becerilerine ilişkin yeterliklerini belirlemek ve 21.yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve

düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecindeki ders planları ve uygulamalarını inceleyerek karşılaştırmalı analiz yapmaktır.

Araştırmanın alt amaçları ise aşağıdaki gibidir:

- 1.21. yüzyıl öğretmen becerilerine ilişkin yeterlikleri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecinin planlanmasına ilişkin becerileri nasıldır?
- 2.21. yüzyıl öğretmen becerilerine ilişkin yeterlikleri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecindeki sınıf yönetimi davranışları nasıldır?
- 3.21. yüzyıl öğretmen becerilerine ilişkin yeterlikleri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecine ilişkin uygulamaları nasıldır?
- 4.21. yüzyıl öğretmen becerilerine ilişkin yeterlikleri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecinde iletişim becerileri nasıldır?
- 5.21. yüzyıl öğretmen becerilerine ilişkin yeterlikleri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme- öğretme sürecinde değerlendirmeye ilişkin uygulamaları nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Küreselleşme ile birlikte dünyada ekonomi, politika ve toplum gibi çok çeşitli alanlarda değişim yaşanmaktadır. Bu değişimin doğal bir sonucu olarak bireylerden beklenen yeterlikler de değişmektedir (MEB, 2016). Değişen bu yeterlilikler ve fırsatlar ekonomik ve sağlıklı bir demokrasi adına süregelen bir inovasyon sağladığı kadar; bütün öğrencileri 21. yüzyıl ve sonrası için vatandaşlık, yaşam ve iş ile ilgili zorluklara karşı hazırlaması bakımından önemlidir (P21, 2016b; Turiman vd., 2012 ; Çakmak ve Baysen, 2015). Öğretmenin özellikle öğretim sürecinde çaba sarf etmesi, öğrencilerin bireysel farklılıklarını dikkate alarak farklı öğretim yöntem ve tekniklerini uygulaması durumunda öğrencilerinde ders karşı motivasyonları ve başarılarının artması beklenmektedir (Sanders ve Rivers, 1996). Bu durumda, istenen hedeflere büyük ölçüde ulaşılabilir. Ancak öğretmen iyi bir öğretim sağlayamazsa bu sefer de öğrencinin derse karşı güdüsü azalmakta ve istenen hedeflere ulaşma olasılığı yüksek düzeyde

azalmaktadır (Sanders ve Rivers, 1996). Bu durum, eğitimde öğretene becerilerinin önemini ortaya koymaktadır. Eğitim-öğretim ortamları da birçok alan gibi gelişen ve değişen dünya koşullarından etkilenmektedir. Bu etki okullarda kullanılan teknolojilerden öğretmen yeterliklerine kadar birçok alanda dönüşüme neden olmaktadır. Bu dönüşümün en büyük paydaşları arasında eğitim-öğretim sürecinin ortakları olan öğrenenler ve öğretmenler bulunmaktadır.

21. yüzyıl becerilerini öğrencilere kazandırmada eğitimin rolü göz önünde bulundurulduğunda 21. yüzyıl öğretmenlerinin de bu beceriler hakkında bilgi sahibi olması ve bu becerileri kazandırabilme konusunda kendilerini yeterli hissetmeleri gerekmektedir (Tutkun ve Aksoyalp, 2010). Eğitim öğretim süreci ile ilgili geçerliliğini hala koruyan yıllar öncesinden tanımlanmış bir çok yaklaşım, yöntem ve teknik bulunmaktadır. Bunun yanında gelişen teknoloji farklılaşan ihtiyaçlar ve bu ihtiyaçları karşılamak için farklı eğitim modelleri yöntem ve tekniklerde ortaya çıkmaktadır. Zamanla farklılaşan bu öğrenme süreçlerine etkili biçimde kılavuzluk edebilmek için bir öğretmenin her şeyden önce öğreneni iyi tanıması ve onun özellikleri doğrultusunda öğretimi planlaması gerekmektedir (Melvin, 2011). Öğretmenin öğretmeye hâkim olması, diğer bir ifade ile meslekî donanımı ancak kendisinin öğrendiklerini uygulamasıyla sağlanabilmektedir (Küçükahmet, 2002). Bu durum 21. yüzyıl. öğrenenleri ile sağlam bir iletişim kurabilecek, onları tanıyan ve onların özelliklerini bilen, onlara öğretme-öğrenme süreçlerinde rehberlik edebilecek 21. yüzyıl öğretmenlerine olan ihtiyacı ortaya çıkarmaktadır. Ülkemizde bu ihtiyacı karşılamak başka bir deyişle 21. yüzyıl öğretene yetiştirmekle sorumlu kurum eğitim fakülteleridir. Bu araştırma ile eğitim fakülteleri öğrencilerinin 21.yüzyıl öğretene becerileri düzeylerini öğrenme ve 21. yüzyıl öğretene becerilerinin eğitim öğretim sürecine yapmış olduğu yansımaları görme imkanı sağlaması yönüyle önemli görülmektedir.

Ülkemizde geleneksel yöntemle ders anlatma modelinin sıklıkla kullanıldığı ve bu durumun çağın gereksinimlerini karşılayamadığı (Ün Açıkgöz, 2014) düşünüldüğünde günümüz eğitim sisteminin gerekliliği olan öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğretene becerilerine ne derece sahip olduklarını belirlemek öğretene yetiştirme kurumları olan eğitim fakültelerine olumlu dönütler sağlayacağı düşünülmektedir.

Alanyazında daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde de sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğretme becerilerine ilişkin yeterlilik seviyelerinin öğrenme-öğretme sürecinde yansımalarına yönelik sınıf içi uygulamalarını inceleyen çalışmalara rastlanamamıştır. Araştırma sonuçları mevcut uygulamalara, öğretmen yetiştirme sistemine ve alanyazın boşluğunun giderilmesine sağlayabileceği katkı açısından önemli görülmektedir.

1.4. Sayıtlar

Araştırmaya katılan sınıf öğretmeni adaylarının uygulamalarda kullanılan ölçme araçlarını beğenilme kaygısı taşımadan, içtenlikle ve samimiyetle cevapladıkları varsayılmaktadır.

1.5. Sınırlılıklar

1. Araştırma 2020-2021 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesinde öğrenim gören 4.sınıf sınıf öğretmeni adaylarından elde edilen verilerle sınırlıdır.
2. Sınıf öğretmeni adaylarının 21. yüzyıl öğretme becerileri düzeyine ilişkin bilgiler “21. yüzyıl öğretme becerileri ölçeği”nin ölçtüğü kapsamla sınırlıdır.
3. 21. yüzyıl öğretme becerileri düzeyi yüksek ve düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecine ait davranışların saptanmasına ilişkin bilgiler ders planları, ilgili ders planının uygulamasına ilişkin ders kayıtlarından elde edilen verilerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

21. yüzyıl: 2000 yılı ve sonrasını kapsayan zaman dilimidir (Orhan Göksün, 2016).

21. yüzyıl Öğretme Becerileri: Eğitim- öğretimin planlanmasında ve öğrencilerin başarılarının artırılmasında etkisi olan öğretmenlerin bu süreçte işe koştukları öğreticilik yetenekleridir (Orhan Göksün, 2016).

Beceri: Öğrenerek bir işi başarmak bir işlemi amacına uygun sonuçlandırma yeteneği, maharet, ustalıktır (TDK, 2020).

Öğretmen adayı: Eğitim Fakültelerinde eğitim- öğretim yaşantısını sürdüren ve öğretmenlik mesleği için hazırlanan bireylerdir (YÖK, 2017).

BÖLÜM II

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde değişen dünya ve ihtiyaçları, 21. yüzyıl becerileri, 21. yüzyıl becerilerini ele alan kuruluşların sınıflandırmaları, 21. yüzyıl öğretici becerileri, öğretim ve öğrenme kavramları, öğrenme öğretme süreçleri ve bileşenleri ile ilgili kuramsal bilgilere ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

2.1. Değişen Dünya ve İhtiyaçlar

İnsanoğlu varoluşundan bu zamana kadar avcı topluluklarından tarım topluluklarına, sanayi topluluklarından günümüz bilgi toplumuna gelene kadar birçok alanda değişim ve gelişim gerçekleştirerek (Hotaman, 2019:276) varlığını sürdürebilmek için karşılaştığı sorunlarla mücadele etmiştir (Tuğluk, 2019: 305). Sanayi toplumlarında yer alan madde üretimi ve kas gücü, yerini bilgi toplumlarında sırasıyla bilgiye ve düşünce gücüne teslim etmiştir. Sanayi toplumlarında gelişmişlik düzeyini belirlerken okuryazar oranına bakılırken, bilgi toplumunda bu kıstas bilim ve teknolojiye üretim olarak güncellenmiştir. Bilginin verimli bir şekilde kullanılabilmesi için bireylerdeki eleştirel düşünce, analitik düşünce ve yaratıcılık gibi becerilerin ihtiyacı da artmıştır (Akıncı Çötök, 2006).

Dede'ye (2009) göre 21. yüzyılın en önemli özelliği sanayi gelişiminin akabinde yoğun olarak bilginin çoğalmasındır. Teknolojik gelişmelerin beraberinde bilgi kullanımının

çoğalması ve insanoğlunun gelişen teknolojiye adapte olmasıyla yeni toplum düzenimiz olan bilgi toplumuna geçiş sağlanmıştır. Toplumların bilgi çağını yaşadığı bu zaman diliminde birçok olguya bakış açıları da değişiklik göstermiştir. Demokrasi, hak, eşitlik gibi evrensel değerlerin önemi artıkcça bununla birlikte bireye verilen değerde artmıştır. Bahsi geçen değerlerle birlikte bireyin kendini gerçekleştirmesine olanak tanıyan özellikleri ve bunların kapsamı da içinde bulunduğumuz çağa uygun olarak yeniden yorumlanmıştır (Murat, 2018). Medyana gelen değişimlere uyum sağlama, teknolojiyi yakalayabilme, sürekli artan bilgi yığınları arasında doğru bilgiyi analiz ederek elde etme, edinilen bilgiyi ürüne dönüştürüp günlük yaşamlarında kullanabilme gibi belli başlı becerilerin yanı sıra üst düzey beceri ve yeterliliklere sahip olmak bireyin çağa ayak uydurmasını kolay bir hale getirecektir (Anagün, Atalay, Kılıç ve Yaşar, 2016).

Çağımızda bilim ve teknolojinin artan bir ivme ile ilerlemesinin bir sonucu olarak ülkeler arası ekonomik rekabet ortamları ortaya çıkmaktadır. Özel olarak gelişmiş ve gelişmeye devam eden ülkeler bilim ve teknolojik açıdan önde olmak için farklı çalışmalar yapmaktadır. Teknolojinin önlenemez gelişimi ve bilginin yayılması, ülkenin kültürünü, ekonomisi ve politikasını değiştirerek bilgi genişlemesi ve birikimini sağlamaktadır (Turiman vd., 2012). Bu birikim ve değişim sonucu dünün alışlagelmiş düzeni içinde yapılan işleri günümüzün teknolojisi ile yer değiştirmekte bu rutinlerin yerine soyut muhakeme, bilgi yönetimi kişisel hizmet sektörleri öne çıkmaktadır. Bahsi geçen işler kolaylıkla makinelerin yapamayacağı uygulamalı problem çözme, karmaşık kararlar verme, eleştirel düşünce, yenilikçilik ve etik akıl yürütme gibi becerileri barındırmaktadır (National Research Council, 2011:VII).

İş verenlerin 21. yüzyıl ekonomisinde başarı gösteren bireyleri tercih etmelerinden dolayı yenilikçileri yetiştirecek şekilde öğretim verme sorumluluğu eğitim sistemleri üzerindeki baskıyı ve iş yükünü artırmaktadır (Trilling & Fadel, 2009:25). Bu sebeple bilim ve teknolojiideki gelişmelere paralel olarak eğitim faaliyetleri farklılaşmakta, üretkenlik artmakta ve hayat standartları yükselmektedir (Aydeniz, 2017). Değişen hayat standartlarını bireylerin birbirleri ile ilişkilerini ve etkileşimlerini de etkilemektedir. Yaşadığımız çağda insanların ihtiyacı karşılaşılan sorunları kendi başlarına çözebilen kişiler değildir (Germaine, Richards, Koeller ve Irastorza, 2016). Aksine iş birliği içerisinde bilgiyi araştırabilen, iş birliği yapabilen, yeniliklere açık çok yönlü düşünebilen üretken bilgiyi örgütleyebilen ve analitik düşünebilen bireylere

ihtiyacı vardır (Velez, 2012; Aydeniz, 2017). Bu yetkinlikler günümüzde bireylerin sadece iş yaşamında değil, günlük hayatlarında da farklı kültürden insanlarla iletişim kurmalarını ve sorunlara karşı ortak çözümler oluşturmalarını sağlar (Bashir, 2013). Ulusların 21. yüzyılın etkisiyle kişiler arası ilişkilerde ekonomide toplumsal alanda teknolojiye yaşanan bu süratli değişime ayak uydurmaları için sahip olduğu toplumu çağın gerektirdikleri şekilde yetiştirmeleri gerekmektedir (Yılmaz, 2016: 9).

2.2. 21.Yüzyıl Becerileri

Bilim ve teknolojiye gelişmeler, iletişim yöntemlerinin değişmesi ve yeni etkileşim biçimlerinin ortaya çıkması üretim süreçlerinde önemli değişiklikler ortaya çıkarmıştır. Bu değişiklikler sonucunda “Geleceğin bireyleri nasıl olmalıdır ?” sorusuna yanıt aranmaya başlanmıştır. Bireylerin oluşan yeni toplum içerisindeki yerinin nasıl olacağı ve bireylerin yaşanan toplumsal değişimlere hangi becerilerle uyum sağlayabileceği gibi birçok olgu ortaya çıkmıştır (Yeniay Üsküplü, 2019). Orhan Gökşün’a (2016) göre yaşadığımız çağda ortaya çıkan değişimler neticesinde bilgiyi ayrıştırabilen, bilgiyi dönüştürebilen, sorgulayan ve sorun çözebilen bireylerin topluma kazandırılmasına önem verilmekte ve bireylerde bulunması istenen bu yetkinlikler 21. yüzyıl becerileri olarak adlandırılmaktadır. Hotoman (2019) da toplum ve birey olarak ilerleme kaydedebilmek için yaşadığımız yüzyılın yeteneklerine sahip olmanın önemine değinmiştir. Çağın gerisinde kalmamak için problem çözebilen, eleştirel düşünebilen yaratıcı, işbirlikçi ve iletişimi kuvvetli bireyler yetiştirmenin önemini vurgulamıştır.

Günümüzde kaynaklara erişimin kolaylaştığı göz önüne alındığında, bireylerin başarılı birer yurttaş olabilmeleri yaratıcı, girişimci ve nitelikli bireyler olabilmelerinden geçmektedir (Dede, 2009). Toplumun gelişimi bilimsel çalışmalar yapabilme yeterliliğine, teknolojiye gelişmeleri yakalama oranına girişimcilik ve yenileşme kapasitesine bağlıdır (Aydeniz, 2017). Bireylerin iş yaşamı ve sosyal hayatta var olan ve değişen durumlara adaptasyonuna yardımcı olan içsel, bilişsel kişiler arası bir takım becerilere sahip olması gelişime ayak uydurma kapasitesini artırmaktadır (National Research Council, 2011).

21. yüzyıl kavramı önemli değişimlerin yaşandığı ve yaşanması beklenildiği, üçüncü milenyumun ilk yüzyılını sembol eder. 2001’den 2100’e kadar yer alan dönemi tasvir etmek için kullanılmaktadır. İçinde bulunduğumuz bu yüzyıldaki değişimlerin

temelinde dijital devrim ve global rekabet vardır (Kaya, 2017). Ekonomik ve teknolojik alanlarda süratle gelişen, bilim ve teknoloji sayesinde ülkelerin daha erişilebilir olduğu, sınırların kalktığı bir dünya ön görülmektedir. Teknolojinin belirleyici güç olduğu yeni bir yüzyıla geçişimiz bizleri yaşam ve öğrenme şekillerimizde köklü değişiklikler yapmaya sevk etmektedir (Friedman, 2005).

2.3 21. Yüzyıl Becerilerinin Tarihsel Süreci

21. yüzyıl becerileri şüphesiz günümüzde ilk defa karşılaşılan ve önemli oluşu yeni fark edilen yetkinlikler değildir. 21. yüzyıl becerileri olarak tanımlanan bu beceriler antik çağdan bu yana önemli görülmüştür. Bu bulgular Sokrates, Platon ve Aristoteles'e ait metinlerde görülebilmektedir (Paul, Elder ve Bartell, 1997). Sokrates ve Platon eleştirel düşünce ve iletişim becerilerine odaklanmışken Aristoteles ortaklaşa çalışmayı ve iş birliğinin önemi üzerine odaklanmıştır (Brenegar, 2004). Rotherham ve Willingham (2009) söz edilen 21. yüzyıl becerilerinin insanlık tarihi boyunca ilerlemenin, gelişimin temel faktörü olduğunu ve günümüzde yeni olan becerilerin ne olduğu değil hangi seviyede ihtiyaç duyduğumuzun olduğunu belirtmişlerdir (Wagner, 2008).

21. yüzyılda gerçekleşen büyük dönüşümü ifade etmek için Almanya'da 2011 yılında düzenlenen Hannover Messe Fuar'ında Endüstri 4.0 terimi ilk defa kullanılmıştır. Bu kavram ile 18. yüzyılda gerçekleştirilen sanayi devriminin dördüncü aşaması kastedilmektedir. 1770'lerde buhar makinesinin keşfi ile mekanik üretimin başlaması birinci sanayi devrimini; elektrik gücünün ve seri üretim için montaj hatlarının 1870'lerden itibaren kullanılmaya başlaması ile ikinci sanayi devrimi; 20. yüzyılda gerçekleşen 2. Dünya Savaşı sonrası gelişen elektronik ve bilgi teknolojilerinin etkisiyle üretimde otomasyon gerçekleşmesi üçüncü sanayi devrimi olarak adlandırılmaktadır. 19. ve 20. yüzyıllarda fabrikalardaki çalışma düzenlerine paralel olarak okullarda belli bir zaman çizelgesine bağlı, içeriğin birbirinden ayrıştığı standartlaşma üzerine temellendirilen bir eğitim verildiği görülmektedir. Fakat bireylerin yetenekleri, ilgi alanları öğrenme özellikleri farklılık göstermektedir. Eğitimde standartlaşma bireylerin yeteneklerini köreltmekte, gizil güçlerini ortaya çıkarmalarına engel olmaktadır. Katı kurallar, esnek olmayan koşullar, disiplin, not, sınıf içi dayatılmış roller okulların sanayi devrimine dayanan temellerini göz önüne

sermektedir (Yeniay Üsküplü, 2019). Bu değerlendirmeler sonucunda üretim süreci ile eğitim arasında paralel bir ilişki olduğunu göstermektedir.

Günümüz endüstri 4.0 çağı olarak adlandırılmaktadır. Bu sebeple endüstri 4.0 çağında ilerleyebilmek için sanayi bilişim teknolojileri, eğitim gibi alanlarda donanımlı bireylere ihtiyaç duyulmuştur. Bahsedilen alanlarda başarı göstermek için bireylerin sahip olması gereken bazı yetkinlikler bulunmaktadır. Bu yetkinlikler genel olarak eleştirel, yansıtıcı ve yaratıcı düşünebilmek, üretken olmak, girişimcilik ve bilişim teknolojilerine hâkimiyet gösterme olarak tanımlanmaktadır.

2.4 21. Yüzyıl Becerilerine İlişkin Çerçeveler

Birbirinden farklı kuruluşlar tarafından tespit edilen 21. yüzyıl becerilerinde ortak olarak yer alan becerilerin iletişim, bilgi ve medya okuryazarlığı, teknoloji kullanımı, iş birliği ve problem çözme becerileri olduğu görülmektedir (Kotluk ve Kocakaya, 2015). 21. yüzyıl becerilerini tanımlamak sınıflandırmak ve bu becerilerin bireylere nasıl kazandırılacağına yönelik Partnership for 21st century learning, OECD, ISTE, Avrupa Birliği, Asia Society Partnership for Global Learning, UNESCO gibi kuruluşlar çalışmalar yapmış ve rapor hazırlamıştır. Bu kurum ve kuruluşların benimsediği 21. yüzyıl becerileri benzer nitelikleri barındırdığı gibi farklı yönlerden de incelemeler barındırmaktadır. Her kurum kendine göre sınıflamalar yapmaktadır bu sebeple 21.yüzyıl becerilerine yönelik benzer bakış açılarının olduğu gibi farklı yönlerinin de olduğu görülmektedir. Bu kurum ve kuruluşların yaptıkları sınıflamalardan bazıları aşağıdaki gibidir. Bunlar:

- *Partnership for 21st century learning,
- *OECD 21.yüzyıl sınıflaması
- *Küresel Eğitim için Asya Toplum Merkezi'nin 21. Yüzyıl Yeterlilikleri
- *Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu Standartları
- * Avrupa Birliği Çerçeve Metni

2.4.1 Partnership for 21st century learning (P21)

21. yüzyılın Öğrenme Çerçevesi (Framework for 21st Century Learning) ise 21. yüzyılın öğrenme çıktılarının gerçekleşmesi, öğrencilerin iş, yaşam ve vatandaşlık konularında başarılı olmaları, ihtiyaç duydukları bilgi ve becerileri edindirmek için; öğretmenler, eğitim uzmanları ve iş dünyası liderleri tarafından geliştirilmiştir (P21 Leadership States 2016). Bu kuruluş bireylerin dijital ağlarla küreselleşen dünyada hayat boyu öğrenme ve kariyerlerinin sürekliliğini koruması için sahip olması gereken bilgi ve becerilerin kazanılması yönünde bireylerin eğitsel yaşantılar geçirmesini temel alır. Söz edilen bu gereksinimlerin karşılanmasına yönelik eğitim politikaları oluşturmak ve uygulama sürecine geçirmek için hükümet iş sendikaları ve eğitim liderlerini bir araya getirmek için kurulmuştur. Teknolojik gelişmenin süratli bir şekilde yaşandığı ve git gide hayatımızda daha çok uyum sağlamaya başladığı yeni dünyada üç ana başlık altında 21. yüzyıl bireylerinin gereksinimlerini duyacağı yeterliliklerin şablonunu oluşturmaktadır (P21, 2015).

Şekil 1. 21. yüzyıl öğrenci çıktıları ve destekleyici sistemler (Partnership for 21st Century Skills, 2009; akt. Gelen, 2017)

P21 in sınıflamasına göre 21. yüzyıl becerileri Öğrenme ve Yenileme, Bilgi, Medya ve Teknoloji ile Yaşam ve Meslek Becerileri şeklinde üç ana temadan oluşmaktadır.

2.4.1.1 Öğrenme ve yenilenme becerileri.

Teknolojinin hızla gelişmesi ve bilginin erişilebilirliğinin kolaylaşması ile daha da karmaşık hale gelen çalışma ortamları ve yaşam şartları ile baş edebilmesine olanak sağlayacak becerilerdir. Bilginin hızla yayılmasının sonucu olarak bilginin kirlenmesi durumunda bilginin ayıklanması, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini ön planda tutarken, bilginin yorumlanması ve tekrar ürün haline getirirken yaratıcı yenilenme yeterliliklerini kullanılmak zorunlu hale gelmiştir. İş birliği ve iletişim günümüzde birlikte ve uyumlu çalışabilmeye yönelik becerilerdir (Anagün vd., 2016).

a. Yaratıcılık ve yeniliği uygulama becerileri. Daha önce kimse tarafından oluşturulmayan olay, durum ve olguları; hali hazırda var olan eserleri, yapıları ve fikirleri kullanarak meydana getirmektir. Yaratıcı düşünmeyi yoktan bir şeyler var etmek olarak düşünmek yanlıştır (Akarsu, 2018). Var olan bir durumun özgün bir biçimde tasarlanmasına dayanan bilişsel bir eylemdir (Solso vd., 2014). Hali hazırda var olanın yeni uyumuna çeşitlerin üretilmesine ve başka bir biçime dönüştürülmesine dayanmaktadır (Özden, 2014) Olayları, olayları oluşturan parçaları ve arasındaki ilişkileri görebilme bu ilişkiler arasında farklı bağlantılar kurma olaylara farklı açılardan bakıp sonuca ulaşma süreci olan yaratıcılık yaşamın her alanında kendisine yer bulmaktadır. Sanattan mimariye, eğitimden bilime her alanda karşımıza çıkmaktadır (Adıgüzel, 2015). Yaratıcılık; bilgi kaynaklarının genişletilmesi, uygun ortamın sağlanması, yaşanan sorunların daha önceden karşılaşılmış sorunlarla benzerliklerinin ortaya çıkartılması ile gelişebilir (Solso vd., 2014). (Özden, 2014) Yaratıcı kişilerin özgüvenlerinin gelişmiş olduğu, bağımsız olmayı sevdiklerini idealist ve risk alabilen bireyler olduklarını ve yeniliklere düşkün olduklarını belirtmektedir.

b. Eleştirel düşünme becerileri. Etkileşim içinde bulunduğu çevresindeki diğer bireylerin duygu ve düşüncelerini ele alarak çevresindeki olay ve olguları zihinsel süreçler halinde analiz etme yetkinliğidir. Eleştirel düşünebilen insanlar bilgideki zıtlıkları görebilmekte, analiz ettiği bilgilerden sonuca ulaşabilmektedir. Elde ettiği sonuçları başka durumlara ve olaylara aktarabilmektedir (Özden, 2014). Eleştirel düşünme becerisine sahip bireyler elde ettiği bilgileri iyi analiz edip ulaşılan bilginin bilgi kirliliği içerisinde ayıklanmasını sağlar (P21, 2015).

c. Problem çözme becerileri. Karşılaşılan problemlerin üstesinden gelebilmek ve amacını gerçekleştirmek için çözüm yolları geliştirerek sonuca ulaşmak için gösterilen çabadır. Yaşanılan her çağda her kesimde bireylerin sorunlarla baş edebilmeleri için sahip olması gereken temel becerilerdendir (Eryılmaz ve Uluyol, 2015; Yalçın, 2018). Muhakeme etme anlamına gelen problem çözmenin belirli bir sistematığı vardır. Problemin farkına varılması, problemin, anlaşılması ve çözümü için doğru yöntemi belirleme ve sonuçlarını değerlendirme aşamalarını içeren sistematik bir yapıdır. Küreselleşen dünyamızda bir noktadan başlayan problemin kısa sürede evrensel bir probleme dönüşebilmesi problem çözme becerilerinin gerekliliğini göstermektedir (Üstündağ ve Beşoluk, 2012). Bu yetkinliklere sahip bireyler problemleri fark edip problemi tanıyabilme, farklı bakış açıları geliştirebilme ve çözüme ulaşmak için nitelikli sorular sorabilme karşılaşılan tüm problemleri çözebilme özelliklerini taşımaktadır (Yalçın, 2018).

d. İletişim becerileri. Duygu, düşünce veya bilginin çeşitli kanallar vasıtasıyla bireylerle paylaşılmasıdır. Bireylerin etkileşimini temel alan iletişim bilişsel, duyuşsal ve devinimsel davranışların tamamını kapsar (Adıgüzel, 2015). İletişim kurmaya yetkin kişiler karşılarındaki bireylere saygı gösteren özgüveni yüksek, ortaklaşa çalışma becerileri olan, paylaşımına açık ve duyarlı kişilerdir. Bu sebeple günümüzde edinilmesi gereken önemli bir 21. yüzyıl becerisi olma özelliğini taşımaktadır (Eryılmaz ve Uluyol, 2015).

e. İş birliği becerileri. Günümüzde bilginin sınırsız yakın olması bir işi yapabilmek birbirinden farklı alanlarda uzmanlaşmış bireylerin bir arada çalışmalarını mecburi hale getirmiştir. Aynı amaç etrafında toplanıp bir uyum içerisinde çalışma grubu oluşturabilmek iş birliğini tanımlamaktadır. Bir yapının çarklarını oluşturan bireylerin birbirleriyle uyum içerisinde hareket etmesi hedeflenen sonuca varmayı kolaylaştırır. Çağımızda insanların bilgiye erişip değerlendirmesi ve yeni bilgiler üretebilmesi için diğer bireylerle iş birliği ve uyum halinde çalışması zorunluluk halini almıştır (P21, 2015).

2.4.1.2 Bilgi, teknoloji ve medya becerileri.

Yaşadığımız çağda hemen hemen herkes bilgi edinmek, haber almak, eğlenmek, ve verili zaman geçirmek için teknolojik araçları kullanmaktadır. Teknolojik açıdan

gerçekleşen bu hızlı değişim karşısında teknolojiye bağlı olan, artan bilgi sonucunda bilgi kirliliği ve medyanın düşünmeden harekete geçen bireyler oluşturma tehlikesi günümüz sorunlarının temelini oluşturmaktadır. Bu sorunla baş edebilecek 21. yüzyıl insanında teknoloji ve medyayı etkin doğru biçimde kullanma, analiz edebilme, gelen bilgi ve mesajları doğru değerlendirebilme özellikleri var olmalıdır (P21, 2015). Günümüzde bilgi medya ve teknolojiye yönelik bu beceriler okuryazarlık becerileri olarak tanımlanmaktadır.

a. Bilgi okuryazarlığı. Bilgi toplumuna geçişte anahtar olarak görülen bilgi ulaşımı, bilginin değerlendirilmesi üretimi ve kullanımı yaşam boyu öğrenenin temelini oluşturmaktadır (Polat, 2005). Bilginin kolay ulaşılabilir olması internet ve teknolojilerinin yaygınlaşmasıyla bilgi okuryazarlığı da önem kazanmaktadır. Bilgi okur yazarlığı bilgiye ihtiyacın fark edilmesi, işe yarar bilgiye erişim, erişilen bilginin değerlendirilmesi ve değerlendirilen bilginin doğru kullanımı olarak tanımlanmaktadır (Kurbanoğlu, 2010). Başka bir deyişle öğrenmeyi öğrenen kişiler bilgi okur yazarı olarak kabul edilmektedirler (Saatçioğlu, Özmen ve Sürel-Özer, 2003).

b. Teknoloji becerileri. Dijital çağda yaşam becerisi olarak kabul edilen bilgi ve iletişim teknolojileri okuryazarlığı gün geçtikçe önemini kanıtlamaktadır. Okuryazarlığın göstergesi sürekli gelişim halinde olan teknolojilere uyum sağlamadır (Üstündağ, Güneş ve Bahçıvan, 2017). Bilgi ve iletişim teknolojilerinin ekonomik, eğitsel açıdan sağladığı kolaylıklar eğitimde önemli yer tutmaktadır (Eryılmaz ve Uluyol, 2015). Bu teknolojilerin eğitimde kullanılmasıyla eğitimcilerin sahip olası gereken becerilere teknolojik becerilerde eklenmiştir (Balçın ve Ergün, 2017).

c. Medya okuryazarlığı becerileri. 21. yüzyılın temel becerilerinden olan medya okur yazarlığı medyanın her türüne ulaşma, mesajların analizi ve sonrasında değerlendirme süreçlerine tabi tutulması, yeni içerikleri ortaya çıkarma ve bunları paylaşmaya dayanmaktadır (Karaman, 2016). Haber alma, eğlendirme, kamuoyu oluşturma gibi yönleriyle medya hayatın önemli bir yönünü oluşturmaktadır. Televizyon, radyo, internet, dergi, gazete gibi medya kaynaklarından gelen bildirimlerin etkilediği çocuklar toplumun en savunmasız kesimini oluşturmaktadır. İş ve özel hayatlarında bireylerin kurgu ile gerçeği ayırt edebilecek iletileri analiz edebilecek

becerilere sahip olması beklenmektedir. Bu beceriler küçük yaşta bireylere kazandırılmalıdır (Eryılmaz ve Uluyol, 2015; Karakoyun, 2014).

2.4.1.3 Yaşam ve kariyer becerileri.

Günümüz yaşantısının karmaşasına adapte olabilmek için gerekli olan esneklik ve uyum yeteneği, girişim ve öz yönetim, sosyal ve kültürel arası beceriler, sorumluluk ve liderlik gibi becerilerin tamamıdır (Anagün vd., 2016). Bu beceriler bireylerin birbirleriyle uyumlu bir şekilde yaşamasını kolaylaştıran, dünya üzerindeki rekabete ayak uydurabilen, değişen yaşam standartlarına uyum sağlayan becerilerdir (P21, 2015).

a. Esneklik ve uyum. İçinde bulunduğumuz dönemde zaman durağan bir olgu değildir aksine sürekli değişiklik göstermektedir. Bunun sonucu olarak zaman içerisinde doğrular olaylar ve olgular süreç içerisinde değişebilir, farklılık gösterebilir. Bu farklılık yaşam koşullarında kültürel öğelerde de görülmektedir. İçinde bulunduğuz bilgi çağı daha önceki toplumlardaki farklılıkları törpülemek, yok saymak yerine uyum sağlamayı ön görmektedir (Akıncı-Çötök, 2006). Sürekli değişim içindeki şartlara uyum sağlayabilmek için esneklik ve uyum becerisi gelişmiş bireylere ihtiyaç vardır. Uyumlu ve esnek bireylerde çok kültürlü ortamlarda sorunları pratik yollardan çözmeye, farklı kültürler arasında denge unsuru olma övgü, başarısızlık, eleştiri gibi kavramlara açık olma davranışları gelişmiştir (Yalçın, 2018).

b. Kendini yönetme. Belirlenen amaçlara ulaşabilmek için sahip olduğumuz becerilerin etkili bir biçimde ve yeterli zaman içerisinde kullanılması 21. yüzyıl becerileri arasında önemli bir beceri olarak yer almaktadır. Ev hanımından çalışana, öğrenciden yetişkine toplumu oluşturan bireylerin üzerine düşen bir çok sorumluluk vardır. Bu sorumlulukların belirlenen zamanda ve yöntemle yerine getirebilmesi için her bireyin bu beceriye sahip olması gerekmektedir (Kalyoncu, 2012).

c. Sosyal beceriler. Çağımızda gerçekleşen sürekli ve hızlı değişim her yaştan bireyin birlikte üretken ve uyumlu bir şekilde yaşamasını mecbur kılmıştır. Sosyal beceriler bu beraberliğin verimli ve düzgü bir şekilde ilerlemesine katkıda bulunur (Zengin, Kırılmazkaya ve Keçeci, 2012). Bireylerin birbirleriyle ilişkilerinde önemli payı bulunan bu beceri her bireyde yüksek seviyede bulunmayabilir. Bireylerin sosyal becerilerini istenen seviyede sergileyememesi ortama uyumda ve insan ilişkilerinde

başarısızlığa yol açmaktadır (Deniz, 2013). Sosyal beceriler günümüzde bireylerin başarılı olmasını sağlayan faktörler arasında zekadan daha önde gelmektedir (Eryılmaz ve Uluyol, 2015; Kalyoncu, 2012). Sosyal becerilerin; duyuşsal anlatımcılık, duyuşsal duyarlılık, duyuşsal kontrol, sosyal duyarlılık ve sosyal kontrol şeklinde üzere altı boyutu bulunmaktadır (Deniz,2013).

d. Üretkenlik ve hesap verilebilirlik. Üretkenlik öngörülen amaçlar doğrultusunda gereksinimlerin belirlendiği ve belirlenen zaman dilinde iş birliği içerisinde ürün oluşturma yetisidir. Hesap verilebilirlik ise ürün oluşturma sürecinde etkin bir rol alınmasıyla oluşturulan ürünün niteliğinin sorululuğunu üstlenmek olarak tanımlanır. Üretkenlik ve hesap verilebilirlik iç içe geçmiş ve birbirinin tamamlayan kavramlardır (Eryılmaz ve Uluyol, 2015). Bu beceriye sahip bireyler zamanı etkili kullanabilme, başkalarıyla ortak bir amaç için uyumlu çalışabilme, sınıflandırma ve proje yönetebilme özelliklerini barındırırlar (Yalçın, 2018).

e. Liderlik ve sorumluluk. İçinde bulunduğumuz bilgi toplunda süreklilik arz eden değişimlere uyum sağlamak ve yeniliklere ayak uydurmak için bireylerin bir arada yaşayabilmeleri ve birbirleriyle uyumlu çalışabilmeleri gerekmektedir (Özkan, 2009). Liderlik becerisi belirli hedefler doğrultusunda insanların potansiyellerini en üste seviyede kullanmasına yardımcı olma ve insanları harekete geçirebilme becerisi olarak tanımlanmaktadır (Yakut, 2004).

Bilgi çağında ise liderlik rekabetçi iş dünyası, sağlık, eğitim gibi bir çok alanda değişime yön vererek yeniliklere uyum sağlama sürecindeki her türlü olumsuz durumu kontrol altına alabilme, grubu etkin tutabilme özelliklerini kapsamaktadır (P21, 2015). Liderlik ve sorumluluk becerileri yüksek olan bireyler grubun potansiyelini ve yeteneklerini geliştirme, rehber olabilme, dürüst davranışlar sergileme gibi özelliklere sahiptir. Liderlik ve sorumluluk becerisine sahip bireyler grubun sergilediği olumlu olumsuz her durumdan sorumludurlar (Yalçın, 2018).

2.4.2 OECD (Organisation for Economic Co Operation and Development)

21.yüzyıl Sınıflaması

OECD, 2. Dünya savaşında Avrupa'nın yeniden yapılanmasına destek olmak amacıyla ABD tarafından finanse edilen Marshall Planını desteklemek amacıyla kurulmuştur. Günümüzde 35 ülkenin üye olduğu uluslararası standartların belirlendiği

ekonomik ve sosyal politikaların tasarlandığı ülkelerin sorunlarını tartıştıkları bir platformdur (OECD, 2017). 21.yüzyıl da gerçekleşen dönüşümün eğitim alanında yapılan dönüşümlerle gerçekleşebileceğini savunan OECD bu konu hakkında çok sayıda çalışma ve araştırma yapmıştır. OECD'nin 2 programı özellikle 21. yüzyıl becerilerine verdiği önemi göstermektedir. Bunlar Temel Yeterliklerin Tanımı ve Seçimi Projesi (DeSeCo) ve PISA'dır (OECD, 2017). DeSaCo projesinde önemi belirtilen beceriler araçları interaktif kullanabilme (dil ve semboller, bilgiyi, teknolojiyi), bağımsız hareket edebilme becerisi (plan ve proje yapma), heterojen gruplarla etkileşimde bulunabilme, iş birliği yapma ve çatışma yönetimi, grupla iletişimidir (OECD, 2017).

OECD'nin diğer bir girişi olan PISA ise üç yıl arayla gerçekleştirilen bir sınav aracılığı ile 15 yaş grubu öğrencilerin okuma, matematik, bilim, işbirlikli problem çözme ve finansal okuryazarlık konuları hakkındaki bilgi ve yeterliliklerini ölçerek ülkelerin hem kendi eğitim sistemlerini hem de uluslararası tabloda durumlarını görebilmektedirler (OECD, 2017). 21.yüzyılda gerçekleşen dönüşümün eğitim alanında yapılan dönüşümlerle gerçekleşebileceğini savunan OECD tarafından belirlenen 21 yy. becerileri aşağıda sunulmaktadır.

Tablo 1. OECD – bilişsel, sosyal ve duygusal beceriler için çerçeve

Bilişsel Beceriler			Sosyal Duygusal Beceriler		
Temel Bilişsel Beceriler	Edinilen Bilgi	Anlam Çıkarılan Bilgi	Amaca Ulaşma	Başkalarıyla Çalışma	Duyguları Yönetme
Örüntü Tanıma	Erişim	Yansıtma	Azim / Sonuna Kadar Direnme	Sosyallik	Öz-Saygı / Benlik Algısı
İşleme Hızı	Seçme /Ayıklama	Mantık Yürütme /Yargı Oluşturma	Öz-Denetim	Saygı	İyimserlik
Hafıza	Yorumlama	Kavramsallaştır	Amaca Duyulan Tutku	Önemseme / İlgi	Güven

OECD tabloda görüldüğü gibi 21. yüzyıl becerilerini bilişsel ve sosyal, duygusal beceriler olmak üzere iki kategoride incelemektedir. PISA için belirlenen ölçütler arasında olan analiz, yorumlama, problem çözme gibi bilgiye dayalı bilişsel becerilere odaklanmış olmasına rağmen, OECD'nin diğer raporlarında tabloda yer alan çok

boyutlu becerilere yer vermiştir (OECD, 2015: 36). OECD'nin sosyal duygusal beceriler olarak belirlediği beceriler günlük hayattaki etkililiklerine göre listelenmiştir. Tabloda bahsedilen sosyal duygusal beceriler çocukluktan yetişkinliğe tüm evrelerde ihtiyaç duyulan beceriler olarak ifade edilmektedir (OECD, 2015: 34). Raporda (OECD, 2015: 36) bilişsel ve sosyal, duygusal becerilerin iç içe olduğu birbiriyle etkileşim içinde olan iki beceri daha bulunmaktadır. Bunlar eleştirel düşünce ve yaratıcı düşüncedir. Bu iki beceri sosyal, duygusal beceriler ile bastırılabilip geliştirilebilen bilişsel beceriler olarak tanımlanmaktadır. 21.yüzyıl becerilerinin erken yaşta kazandırılmasının önemi OECD'nin her raporunda belirtilmektedir.

2.4.3 Küresel Eğitim İçin Asya Toplum Merkezi'nin 21. Yüzyıl Yeterliklerini Ölçme Rehberi

Asya Toplum Merkezi küresel çapta, Asya ve Amerika'daki kuruluşlar, liderler ve bireyler arasındaki ortaklıkları kuvvetlendirmeyi amaçlayan bir eğitim organizasyonudur. Politikacıların ve eğitimcilerin küresel ekonomide başarıyı yakalamak için gerekli gördüğü bazı beceriler bulunmaktadır. Asya Toplu Merkezi bu becerileri bilişsel, kişilerarası ve içsel beceriler olarak üç başlık altında belirlemiştir (Soland, ve diğerleri 2013: 2): 1). Asya Toplum Merkezi tarafından 21. yüzyıl becerileri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2. Asya Toplum merkezi 'nin 21. yüzyıl becerileri

Bilişsel Yetkinlikler	Kişilerarası Yetkinlikler	İçsel Yetkinlikler
Akademik Ustalık	İletişim ve İş birliği	Büyüme Zihniyeti
Eleştirel Düşünce	Liderlik	Öğrenmeyi Öğrenme
Yaratıcılık	Küresel Farkındalık	İç Motivasyon
		Hedefe Kitlenme

Birçok bilişsel yetinin önemine dikkat çeken Asya Toplu Merkezi yaratıcılık, eleştirel düşünce ve akademik ustalık becerilerine de değinmiştir. Eleştirel düşünce yetisine sahip bir birey analiz yapma çıkarımda bulunma ve akıl yürütme becerilerine de sahiptir. Asya toplum Merkezi'nin bu çıkarımlarının dayanağı olan çalışmalara göre

eleştirel düşünebilen vatandaşlar öz yeterlilikleri daha yüksek olduğu için sahip oldukları yetenekleri girişimcilik gibi yollarla hizmete sunmaktadır. Yaratıcılık, yenileşmenin esasını teşkil ettiği için 21. yüzyılın ekonomisinin vazgeçilmez bir gereksinimidir. İletişim ve iş birliği, liderlik ve kültürel farkındalık Asya Toplum Merkezinin odaklandığı üç kişilerarası yetkinlik olarak yer almaktadır. İletişim ve iş birliği becerileri karar verme ve sorun çözme becerilerini içermektedir. Liderlik, uzlaşma, inisiyatif alma, strateji geliştirme, bireyleri belirli bir amaç etrafında örgütleme becerilerini kapsamaktadır. Küresel farkındalığın odaklandığı beceriler ise empati ve kişilerarası yetkinliktir. Asya Toplum Merkezi içsel yetkinlikleri kişinin kendini gerçekleştirmesiyle ilişkilendirmektedir. Büyüme zihniyetine göre zeka doğuştan değişen ve geliştirilebilen bir olgudur. Çabalama, gayret etme büyüme zihniyetinin temelini oluşturmaktadır. Büyüme zihniyetini bulunduran bireyler 21. yüzyıl becerilerini daha kolay edinebilmektedirler. Öğrenmeyi öğrenme bireylerin sorun çözme yöntemlerini, kendini keşfediş sürecine sahip olduğunu göstermektedir. Öğrenmeyi öğrenme akademik beceriyi etkilemektedir ve bu beceri motivasyon, öz farkındalık ve öz yönelim becerileri ile bütünleşmektedir. Kişiyi eylemi yapmaya iten güç motivasyon olarak adlandırılmaktadır. Dışsal motivasyon yani kişinin dışındaki etkenlerden kaynaklı motivasyon kişinin kontrolü dışında olduğu için sürdürülebilir değildir. İç motivasyon ise kişinin kendi istekleri ve ilkelerine bağlı olduğu için daha ekili ve sürdürülebilir olmaktadır (Soland, ve diğerleri, 2014: 7).

2.4.4 Uluslararası Eğitimde Teknoloji Topluluğu Standartları – ISTE

ISTE 1960’larda Oregon Üniversitesinde görev yapan eğitimcilerin teknolojinin ve gelişimi eğitim sistemine uyumunu sağlamak için çalışmaları sonucu ortaya çıkmıştır. Genel çözümlerden daha çok uygulanabilir adımları öneren ISTE bu bakımdan diğer kuruluşlardan farklıdır (ISTE, 2016). ISTE’nin 21. yüzyıl öğrencileri için yedi temel becerisi bulunmaktadır.

- a. Yetkin Öğrenen
- b. Dijital Vatandaş
- c. Bilgi Ustası
- d. İnovatif Tasarımcı

- e. Hesaplamalı Düşünür
- f. Yaratıcı İletişimci
- g. Küresel İşbirlikçi / Ortak

2.4.4.1 Yetkin öğrenen. Bireyin kendi öğrenme sürecinin sorumluluğunu alması teknolojiyi aktif biçimde kullanarak öğrenme süreçlerini yönetmesidir.

2.4.4.2 Dijital vatandaş. Bireyin dijital uygulamalar kullanımı sürecinde sorumluluk ve farkındalık geliştirmesidir.

2.4.4.3 Bilgi ustası. Bireyin yaşamın çeşitli alanlarında yaratıcı ve aydın bir kişi olarak eleştirel düşünme, strateji geliştirme becerilerini uygulayabilmesidir.

2.4.4.4 İnovatif tasarımcı. Bireyin günlük yaşamda problemlerine çözüm üretme ve ilerlemeye yönelik üretim yapabilmesi için yenilikçi ve tasarım odaklı olması gerekmektedir.

2.4.4.5 Hesaplamalı düşünür. Bireyin karar almak, sorun çözmek ve karmaşık sistemleri anlayıp modelleme, analiz etme ve algoritmik düşünceden faydalanabilme becerileridir.

2.4.4.6 Yaratıcı iletişimci. Bireyin gereksinimleri doğrultusunda kendisini çeşitli ortamlarda ifade etmesidir. Özgün fikirler ve yaratıcı sunumlarla topluma sunabilmesidir.

2.4.4.7 Küresel işbirlikçi / ortak. Bireyin hem yerel hem de küresel konulara ait sorumluluk alabilmesi ve dijital araç gereçleri kullanarak çalışma ortamı tasarlayabilmesidir (ISTE, 2016: 1-2).

2.4.5 Avrupa Birliği Çerçeve Metni - Hayat Boyu Öğrenme İçin Temel Yeterlikler

Ülkemiz Avrupa Birliğine üyelik sürecinde olduğu için Avrupa Birliği'nin 21. yüzyıl becerilerine yönelik attığı adımlar önem teşkil etmektedir. 1950'li yıllarda ekonomik bir kuruluş olarak kurulan Avrupa Birliği, 1970'li yıllarda eğitime yönelik çalışmalarda bulunmaya başlamış, 1990'larda ise eğitim alanında programlar oluşturmaya başlamıştır. 1996 yılını "Yaşam Boyu Öğrenme Yılı" ilan etmesiyle Avrupa Birliğinin eğitim politikalarının temelinde yer almaya başlamıştır (Yeniay Üsküplü, 2019). "Hayat Boyu Öğrenme için Temel Yeterlilikler-Bir Avrupa Referans

Çerçevesi” belgesinde, aktif vatandaşlık, kendini gerçekleştirme, istihdam ve sosyal katılım başlıkları altında sekiz temel beceri tasarlanmıştır (Avrupa Birliği, 2007: 3). Bu beceriler ana dilde iletişim, yabancı dilde iletişim, matematiksel yeterlilik ve bilim-teknolojideki temel yeterlilikler, dijital yeterlilik, öğrenmeyi öğrenmek, sosyal ve yurttaşlık yeterlikleri, inisiyatif ve girişimcilik, kültürel farkındalık ve ifadedir.

2.4.5.1 Ana dilde iletişim ve yabancı dilde iletişim. Bireylerin duygu ve düşüncelerini sözlü ya da yazılı olarak ifade edebilme ve yorumlama, kültürel ve toplumsal açıdan etkileşim kurabilme yetisidir (AB, 2007: 4).

2.4.5.2 Matematiksel yeterlilik ve bilim-teknolojideki temel yeterlilikler. Matematiksel yeterlik matematiğe ve sayısal işlemlere karşı bir olumlu bir yaklaşıma sahip olmak, olayların sebeplerini araştırmak, gerçeğe olan saygı ile; bilim ve teknolojideki yeterlilik merak, eleştirel düşünme, sürdürülebilirlik ve etik davranışlarıyla ilişkilendirilmiştir (AB, 2007: 6).

2.4.5.3 Dijital yeterlilik. Dijital Yeterlilik, bilgi toplama, bilgi yedekleme, iletişim kurma ve üretim yapabilme gibi eylemlere yönelik bilişim teknolojilerini etkili bir şekilde kullanma becerisi olarak adlandırılmaktadır (AB, 2007: 7).

2.4.5.4 Öğrenmeyi öğrenmek. Kişinin öz farkındalığı, öğrenme ihtiyaçlarını kendinin belirleyebilmesi ve düzenleyebilesi, başarısına katkı sağlayacak düzenlemeleri ayarlayabilme becerisidir. Bu becerinin geliştirilmesinde özgüven ve motivasyonun belirleyici olduğu bilinmektedir (Otten & Ohana, 2009: 21).

2.4.5.5 Sosyal ve yurttaşlık yeterlilikleri. İş yaşamında ve sosyal hayatta etkili ve önemli bir konumda yer alma, sorumluluk eleştirel düşünme, yaratıcılık ve karar verme becerilerini barındırmaktadır. Bu becerileri barındıran bireyler Avrupa vatandaşı olarak adalet, demokrasi, insan hakları ve eşitlik kavramlarını benimser ve ilişkilerinde hoşgörü, empati ve farklılıklara saygı gibi özelliklere sahip olur (Avrupa Birliği, 2009: 26).

2.4.5.6 İnisiyatif ve girişimcilik. Kişinin tasarladığı düşüncelerini eyleme geçirme becerisidir. İş yaşamında ve sosyal hayatta, planlama, yenilikçilik, yaratıcılık, risk alma, analiz ve değerlendirme yetilerini içinde barındırır. Bu yetilere sahip kişilerin tek başına ve işbirliği içinde hareket edebilme kabiliyetleri bulunmaktadır (Avrupa Birliği, 2009: 29).

2.4.5.7 Kültürel farkındalık ve ifade. Bireyin sahip olduğu düşünceleri, duyguları ve yaşadığı deneyimleri ifade etmemesinin etkisini kavrama yetisidir. Bireyin kendisini estetik ve sanatsal olarak geliştirmesi yaratıcılık ve kültürel hayata aktif olarak katılımı bu becerin parçalarındandır (AB, 2007: 12).

Okul sistemlerindeki değişim ve gelişimi desteklemek Avrupa Birliği'nin üzerinde durduğu önemli bir sorundur (Avrupa Birliği, 2008: 5-12). 1) Becerilere odaklanmak, 2) Herkes için kaliteli öğrenme sağlamak, 3) Öğretmenler ve okul personeli geliştirmek. Eğitim sistemine ilerlemeyi entegre etmek için becerilere odaklanma ve günlük hayatta kullanılabilir becerilerin müfredata eklenesi önem teşkil etmektedir. Bildiride (Avrupa Birliği, 2016b: 2), Avrupa zenginlik kaynağı olarak insanlığı ve bireyi temel almıştır. Toplumsal ilerleme ve ekonomik açıdan gelişmişlik, sosyal adalet ve sürdürülebilir rekabet için en önemli yatırımın eğitime olan yatırım olduğunu belirtmiştir. 2017 yılında Avrupa Birliği'nin bütünsel olarak gelişimini amaçlayan bu yeni beceri gündemi European Skills, Competences, Qualifications and Occupations (ESCO) adı altında bölümlendirilmiştir.

2.5 Eğitim Öğretim Ortamlarında 21. Yüzyıl Becerileri

2012 yılında Asia Society Partnership for Global Learning tarafından yayınlanan raporda bireylerde 21. yüzyıl becerilerinin gelişmesi için öğrenme ortamlarının nasıl olması gerektiğine yönelik dokuz önemli kriterden bahsedilmiştir. Rapora göre: disiplinler arası bir öğrenme ortamı yaratmak; işbirliğinin bir araç olarak görülmeden öğrenmeyi arttıran bir amaç olarak görülmesi; öğrenmeyi yaşamla ilişkili bir sürece çevirmek; öğrenmenin transfer edilebilirliğini arttırmak; yanlış anlaşılmanın ilk elden ve direkt olarak işaret edilmesi; öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirici proje gibi uygulamalara yer verilmesi; öğrencilerin kendi öğrenmelerini öğrenip yönlendirebilmesi; öğrenme becerilerinin eş zamanlı vurgulanması ve teknolojinin öğrenme ortamlarında kullanımının arttırılması gerekmektedir (Asia Society, 2012).

P21 projesindeki; 21. yüzyıl becerilerinin öğrenilmesini destekleyecek uygulamalar, insan desteği ve fiziksel ortamlar ; eğitimi yaşam içerisine taşımakta ve bir hayat tarzı olarak kalıcı ve faydalı hale getirmektedir. Sorgulama, probleme dayalı yenilikçi öğrenme yöntemlerini ve öğretim teknolojilerini birlikte kullanarak; yüksek düzey düşünme becerilerini edindirmektedir (Gelen, 2017).

2.5.1 21. Yüzyıl Becerilerinin Kazandırılmasında Öğretmenin Rolü

21. yüzyılda öğretmenlerin rolünün geçmişe göre farklı olduğunu 21. yüzyılda öğrenmeyi sağlama, daha iyi yöntem, teknik, beceri, araç ve gereçlerle öğretmenliği yapmak anlamına geldiğini, küreselleşen dünyayı değiştirmek, sürdürülebilir eğitimi geliştirmek için öğretmenlerin rolünün çok önemli olduğunu belirtmiştir (Kozikoğlu, Özcanlı, 2020). Zaman faktörü göz önüne alındığında öğretmenlerin kendilerini yetiştiren öğretmenlerden çeşitli beceriler bakımından farklı olması muhtemeldir. Aynı şekilde şuan ki öğretmen adaylarının da günümüzün getirmiş olduğu becerilere hâkim olması gerekmektedir. Bu becerilerinin yanı sıra öğretmenlik faaliyetine başladıkları dönemin becerilerine hâkim olmalı ve eğitim öğretim sürecindeki uygulamalarına yansıtmaları gerekmektedir.

21. yüzyılın öğretmenlerinden beklenenler geçmişe göre farklılık göstermektedir. Öğretmenlerin temel sorumluluğu sınıfındaki öğrencilerin öğrenme öğretme süreçlerine etkin katılımını sağlamaktır. 21. yüzyılda eğitim anlayışı merkeziyetçi yapıdan uzaklaşmaya başlamıştır. Bu nedenle öğretmenlerin program geliştirmeye olan ilgi ve becerileri artırılmalıdır. Öğretmenlerin 21.yüzyıla ve bu yüzyılın gerektirdiklerine hazırlanmaları ve 21. yüzyıl becerilerini sınıf içi uygulamalarına entegre etmeleri beklenmektedir (IBE, 1998).

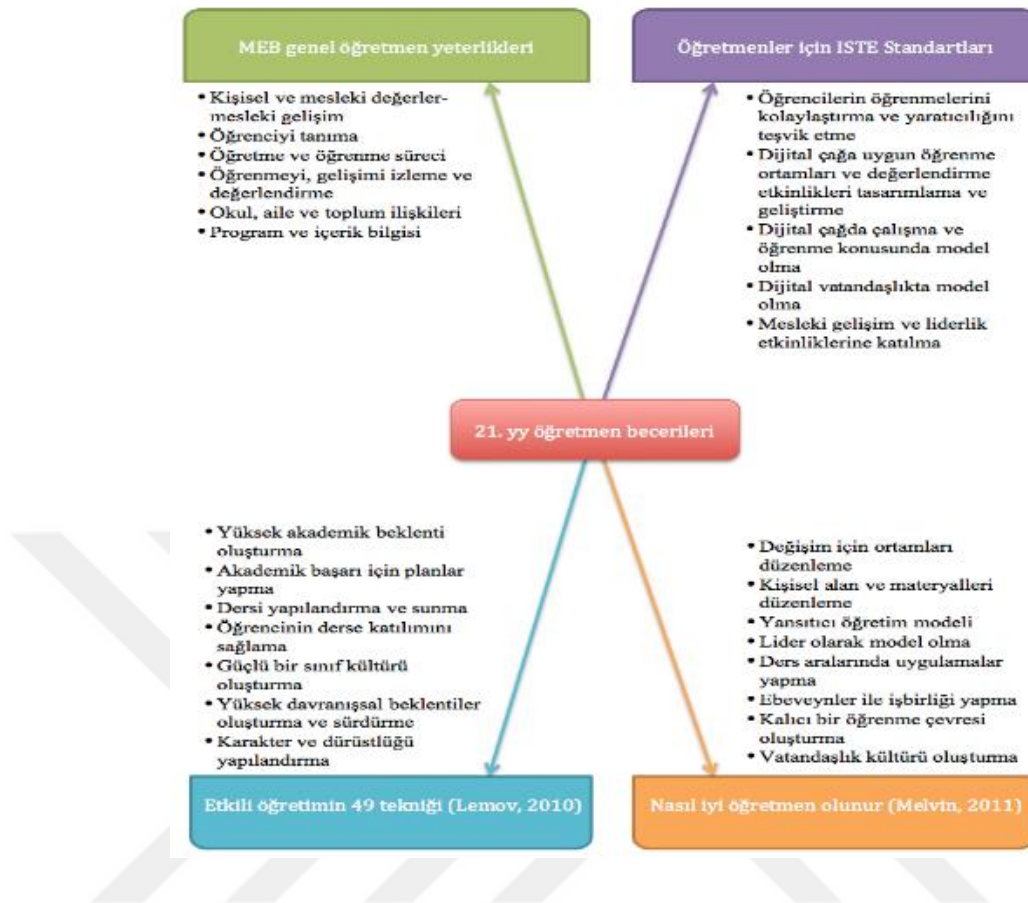
2.6 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri

Eğitim- öğretim sürecinin çıktıları olarak gösterilen başarılı bireylerin yetiştirilmesi amacıyla öğretmenlerin uygun yöntemleri kullanmaları gerekmektedir. Görevini en iyi yapan öğretmenin öğrencilerin yeteneklerini, ilgilerini ve ihtiyaçlarını ön planda tutarak özveriyle çalışması gerekmektedir. Değişimlerin hızlı yaşandığı günümüzde öğrencileri bu dünyaya hazırlama ve gelişmelere uyum sağlamak için değişen eğitim sistemine ayak uydurmaya adanmış öğretmenlerin önemi artmaktadır (Orhan Göksün, 2016). Günümüz ve geleceğin ihtiyaçlarına cevap veren 21. yüzyıl öğretmeni, içeriği aktaran ve değerlendiren bir öğretmen değil, eğitim öğretim

faaliyetlerini örgütleyebilen, gözlem yapabilen rehberlik yapabilen, yönetici özellikleri gelişmiş bir öğretmen olması gerekmektedir (Gökçe, 2000).

Öğrenenler öğrenme süreçlerine belirli bir performans seviyesinde başlarlar. Öğrenci performanslarının bu sürecin içerisinde gösterdiği olumlu yada olumsuz yöndeki değişimi öğretmenlerin becerileri belirlemektedir. Yapılan çalışmalarda öğretmenlerin bu süreçteki etkilerinin %53 olarak belirlendiği görülmektedir (Sanders ve Rivers, 1996 Akt. Zhu ve Zeichner, 2013). 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılması için öğrencinin merkeze alındığı eğitim hedeflerinin belirlenmesinde öğretmenin rehber olarak görüldüğü bir sistemin gerekliliği görülmektedir. 21. yüzyıl öğrenenlerinin ihtiyaçları da yeni dünya düzene göre şekillenmektedir. Öğrencilerin birey olarak dikkate alınma, görüş bildirmek ve sosyal hayatta kendilerine daha fazla yer edinme gibi ihtiyaçları bulunmaktadır. 21. yüzyıl öğrenenlerinin aileleri tarafından, toplumdan ve öğretmenlerden ortaya koydukları ürünlere ve yeteneklerine destek beklentisi görülmektedir. Öğretmenlerin bu gereksinimlere cevap verebilmesi için öğrencilerini tanıması gerekmektedir.

Türk eğitim sisteminin 21. yüzyıl gereksinimlerini karşılayabilen standartlara erişimi için öğretmen eğitimi çalışmalarının da uluslararası yeterlilikleri ve standartları temel almasından dolayı 21. yüzyıl öğretmen becerileri belirlenirken hem uluslararası hem de ulusal becerileri göz önünde bulunduran kapsayıcı bir çalışma hedeflenmiştir. Bu çalışmanın kapsamında uluslararası kuruluşların belirlediği öğretmen becerileri ve yeterlilikleri için Öğretmenler için ISTE (Uluslararası Eğitim Teknolojileri Topluluğu, Lemov (2010) tarafından önerilen 49 etkili öğretim tekniği ve Nasıl İyi Öğretmen olunur Melvin (2011) kullanılmaktadır. Türk milli eğitim sisteminde belirlenmiş olan 21.yy öğretmen becerileri için Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) genel öğretmen yeterlikleri kullanılmaktadır.

Şekil 2. 21.yüzyıl. öğretmen becerileri (Orhan Göksün, 2016).

2.6.1 Öğretmenler için ISTE Standartları

ISTE 1960'larda Oregon üniversitesinde görev yapan eğitimcilerin teknolojinin ve gelişimi eğitim sistemine uyumunu sağlamak için çalışmaları sonucu ortaya çıkmıştır. Eğitim teknolojileri alanında bireylerde olması beklenen nitelikleri tanımlayan kuruluş ilk kez 1993 yılında başlayan çeşitli anlarda eğitim teknolojisi kullanım standardı öneren uluslar arası bir kuruluştur. Bu beş farklı alan öğrenci, öğretmen, yönetici, koç ve bilgisayar bilimi olarak sıralanmaktadır (Orhan, Kurt, Ozan, Som Vural ve Türkan, 2014). 2000 yılında ortaya çıkartılan 2008 yılında güncellenen Öğretmenler için ISTE standartları öğretmenlerin teknoloji kullanımına yönelik yeterliliklerini 2008 yılında güncellenerek standartlaşan yeterlik alanları aşağıda sunulmuştur (Orhan ve ark., 2014):

1. Dijital çağa uygun öğrenme ortamları ve değerlendirme etkinlikleri

tasarım ve geliştirme

2. Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığını teşvik etme
3. Dijital çağda çalışma ve öğrenme konusunda model olma
4. Dijital vatandaşlıkta model olma
5. Mesleki gelişim ve liderlik etkinliklerine katılma

Dijital çağa uygun öğrenme ortamları ve değerlendirme etkinlikleri tasarlama ve geliştirme, öğrencilerini değerlendiren öğretmenlerin sadece bilgiyi değil tutum ve becerilerini de değerlendirebilmek için gelişen teknolojik araçlardan faydalanmalarının gerekliliğini belirtmektedir. Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığını teşvik etme becerisinde, öğretmenlerin öğrencilerinin teknolojiden faydalanarak gerçek hayatta karşılaşılan sorunları çözebilmeleri ve yaratıcı, değişime açık olan bireyler olabilmeleri için rol model olması ve öğrencilerini desteklemesi gerekmektedir. Dijital çağda çalışma ve öğrenme konusunda model olma becerisi öğretmenlerin, deneyimlerini, becerilerini ve konu hakkında bilgilerini tüm dünyada geçerli dijital araç gereçleri kullanarak sergilemeleri beklenmektedir. Böylelikle bu küresel ve dijital kaynakları kullanmada rol model olarak öğrencileriyle etkileşimde bulunmaları amaçlanmaktadır. Dijital vatandaşlıkta model olma becerisi ile öğretmenlerin dijital platformlarda meydana gelen problemler ya da sosyal ve kültürel konular hakkında bilgi ve birikime sahip olmasının ve bu birikimi kullanarak rol model olmasının öneminden bahsedilmiştir. Mesleki gelişim ve liderlik etkinliklerine katılma becerisi öğretmenlerin günümüz dijital araç ve kaynaklarını kullanarak kendilerini güncel tutmaları, davranışlarıyla meslektaşlarına yardımcı olabilmeleri ve hayat boyu öğrenme temelli davranışlarda bulunmaları vurgulamaktadır (Orhan Göksün, 2016). Uluslararası alanyazında kabul gören ISTE kuruluşunun belirlediği öğretmenler için ISTE standartları eğitim teknolojileri çerçevesinde şekillenmiştir.

2.6.2 Milli Eğitim Bakanlığı Genel Öğretmen Yeterlikleri

Milli Eğitim Bakanlığınca Öğretmenlerde bulunması gereken yeterlilikleri belirlemek adına 2001 yılında “Çağdaş Öğretmen Nasıl Olmalı” başlıklı bir çalışma düzenlenmiş ve 2008 yılında kitap olarak yayınlanan bu çalışma ile genel öğretmen yeterlilikleri ve branşlara ait özel yeterlilikler alanları belirlenmiştir. Bu kitapta

belirlenen öğretmen yeterlilikleri kişisel ve “mesleki değerler- mesleki gelişim”, “öğrenciyi tanıma”, “öğretme ve öğrenme süreci”, “öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme”, “okul, aile ve toplum ilişkileri” ve “program ve içerik bilgisi” olarak 6 maddeden oluşmaktadır (MEB, 2008). Kişisel ve mesleki değerler- mesleki gelişim yeterlik alanında öğretmenlerin kendi kişisel gelişimlerinin dışına öğretmenlik mesleğinin gereksinimleri ve gelişiminin de farkında olması gerekmektedir. Bu beceri kendi içinde sekiz alt beceri alanı barındırmaktadır. Bunlar;

1. Ulusal ve evrensel değerlere önem verme
2. Öğrencilerin öğrenebileceğine ve başaracağına inanma
3. Öğrencilere değer verme, anlama ve saygı gösterme
4. Mesleki gelişimleri izleme ve katkı sağlama
5. Öz değerlendirme yapma
6. Kişisel gelişimi sağlama
7. Mesleki yasaları izleme, görev ve sorumluluklarını yerine getirme
8. Okulun iyileşmesine ve gelişmesine katkı sağlama

olarak belirlenmiştir.

Öğrenciyi tanıma becerisi öğretmenlerin öğrencilere ait bütün özellikleri bilmek olarak tanımlanmaktadır. Fiziksel, sosyal, kültürel özelliklerinin yanı sıra öğrencilerin ilgi alanlarını, öğrenme şekillerini zayıf ve güçlü yanlarını da bilmelidirler Bu beceri kendi içinde dört beceri alanı barındırmaktadır. Bunlar;

1. Gelişim özelliklerini tanıma
2. Öğrenciye değer verme
3. İlgi ve ihtiyaçları dikkate alma
4. Öğrenciye rehberlik etme

olarak sıralanmıştır.

Öğrenme öğretme süreci, öğrenme ve öğretim faaliyetlerini planlama, uygulama ve yönetme olarak tanımlanmaktadır. Bu beceri yedi alt yeterliliği barındırmaktadır.

- 1.Dersi planlama
- 2.Materyal hazırlama
- 3.Öğrenme ortamlarını düzenleme
- 4.Ders dışı etkinlikler düzenleme
- 5.Bireysel farklılıkları dikkate alarak öğretimi çeşitlendirme
- 6.Zaman yönetimi
- 7.Davranış yönetimi

şeklinde sunulmuştur.

Öğrenmeyi, gelişimi izleme ve değerlendirme becerileri öğretmenlerin, öğrencilerin gelişimini takip eden, öğrencilerin akran değerlendirmesine olanak tanıyan, ulaştığı değerlendirme sonuçlarını öğrenci, meslektaş, veli ve okul yönetimi ile paylaşan bir öğretmen olmasını beklenmektedir. Bu yeterlilik alanı kendi içinde dört farklı alana ayrılmaktadır. Bunlar;

- 1.Ölçme ve değerlendirme yöntem ve tekniklerini belirleme
- 2.Değişik ölçme tekniklerini kullanarak öğrencinin öğrenmelerini ölçme
- 3.Verileri analiz ederek yorumlama, öğrencinin gelişimi ve öğrenmesi
- 4.Hakkında geri bildirim sağlama
- 5.Sonuçlara göre öğretme-öğrenme sürecini gözden geçirme

şeklinde sunulmuştur.

Okul, aile ve toplum ilişkileri becerileri öğretmenlerden okula dair ekonomik, sosyo-kültürel ve doğal özelliklerin farkında olunmasını ve bu özelliklerin geliştirilmesine katkı sağlaması beklenmektedir. beş farklı alt boyuttan oluşur. Bunlar;

- 1.Çevreyi tanıma
- 2.Çevre olanaklarından yararlanma
- 3.Okulu kültür merkezi durumuna getirme
- 4.Aileyi tanıma ve ailelerle ilişkilerde tarafsızlık
- 5.Aile katılımı ve işbirliği sağlama

şeklinde sunulmuştur.

Program ve içerik bilgisi becerileri öğretmenlerin kendi branşlarının öğretim programlarına dair yaklaşım, amaç- hedef, yöntem, ilke ve tekniklerini bilip uygulamalı

ve Türk milli eğitim sisteminin ilkelerini ve temellerine hakim olması gerekmektedir. Kendi içinde üç alt yeterlilik alanını barındırmaktadır

1. Türk Milli Eğitimin amaçları ve ilkeleri
2. Özel alan öğretim programı bilgisi ve uygulama becerisi
3. Özel alan programını izleme değerlendirme ve geliştirme

şeklinde sunulmuştur (MEB, 2015).

2.6.3 Lemov'a Göre 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri

Lemow'da (2010) öğretmenlik mesleğine dair öğretim becerilerinin geliştirilmesi adına 49 teknikten oluşan bir yapı geliştirmiştir. Bu yapı yedi ana başlıktan oluşmaktadır. Bunlar yüksek akademik beklentiler belirlenmesi, akademik başarıyı sağlayan planlar yapması, dersleri yapılandırması ve sunması, öğrencilerin derse katılımını sağlaması, güçlü bir sınıf kültürü yaratması, yüksek davranışsal beklentiler belirlemesi ve sürdürmesi, karakter ve dürüstlüğü oluşturmastır.

2.6.3.1 Yüksek akademik beklentiler belirlemesi.

Soruları yanıtlamayan öğrencilere başka sorularda öncelik tanı, onlara sık sık soru sor.

Sınıf içinde doğru bilgiyi oluştur ve bu bilginin doğruluğunu savun.

Yanlış cevaplardan doğruları buldur.

Öğrencilerin bilgiyi içselleştirmesini sağla.

Öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki hız ve stillerine saygı duy.

2.6.3.2 Akademik başarıyı sağlayan planlar yapması.

Ders planlamasına ünite hedeflerinden başlayıp etkinlik ile bitir.

Hedefleri yönetilebilir,ölçülebilir, öncelikli ve önemli biçimde düzenle.

Ders planını herkesin görebileceği bir yere yapıştır.

Öğrencilerini ders hedeflerine en kısa yoldan ulaştır.

Planın başarısız olma olasılığına karşı bir alternatif plan geliştir.

Ders planına ve etkinliğine göre oturma düzeni haritası çiz.

2.6.3.3 Dersleri yapılandırması ve sunması.

İlgi çekici kavramları sunarak öğrenci katılımını sağla.

Bilginin yapılandırılacağı aşamaları isimlendir.

Tahtayı bir çalışma yaprağı gibi kullan.

Sınıf içinde hareketli ol.

Öğrenciler sorulara yanlış cevap verdiğinde olumlu yaklaş ve cevabı buldurmaya çalış.

Entelektüel bilgini öğrencilerle paylaş.

Sorularla öğrencilerin öğrenmelerini sına.

Uygulamaya yönelik etkinlik sayısını arttır.

Dersin sonunda dersin etkinliğini sınavarak öz değerlendirme yap.

Öğrencilerin birbirini değerlendirmesine izin ver.

2.6.3.4 Öğrencilerin derse katılımını sağlaması.

Derse karşı ilgisiz öğrencilere öncelik ver.

Tüm sınıfa soru yönelt ve hep birlikte cevap vermelerini sağla.

Aniden ve ardışık sorular yönelt.

Ara sıra tepki vermek yerine tepkisiz ve sessiz kal.

Herkese yansıtma yazdır.

Bazı etkinliklerde müzik, ritim, dans ve/veya ışıklar kullan.

2.6.3.5 Güçlü bir sınıf kültürü yaratması.

Sınıfa giriş rutinlerini değiştir.

Öğrencilerin sınıf içinde psikolojik olarak rahat hissetmelerini sağla.

Esprili bir dil kullan.

Düzeni sağlamak için ders notlarını, çalışma yapraklarını numaralandır.

Sınıf kuralları oluştur.

Öğrencilere sınıf düzeniyle ilgili sorumluluklar ver.

Öğrencilerle sözsüz iletişimi sağlayacak örtük bir dil oluştur.

Öğrencilerinden destek al.

2.6.3.6 Yüksek davranışsal beklentiler belirlemesi ve sürdürmesi.

Davranışın %100 kazandırılmasını sağla.

Yanlış davranışları yönlendirmeler ile düzelt.

İhtiyaç varsa sert bir tonda konuş.

Davranışı kazandırmak/ yanlış davranışı düzeltmek için davranışı tekrarlat.

Başkalarının yanlış davranışını öğrencilerine düzelttir.

Doğru davranışları pekiştir.

Uyarmak yerine model ol.

2.6.3.7 Karakter ve dürüstlüğü oluşturma.

Tartışmalardaki yanlışlıkları olumlu bir çerçevede düzelt.

Övgüleri yerinde ve zekice kullan.

Öğrencilerin hiçbirinin küçük düşmesine izin verme.

Mutlu ve eğlenceli bir sınıf ortamı oluştur.

Sınıf içindeki olumlu duyguların kalıcılığını sağla.

Mantıklı ya da mantıksız her şeyi açıkla.

Hataları normalleştir Lemov (2010).

Öğrencilerden yüksek akademik başarı beklendiğinde öğrencilerinde başarılarının arttığını belirten Lemov (2010) akademik yaşamında başarılı olmayan öğrencilerin kendilerinden yapmaları beklenen şeylerin artması ile başarmak için beklentiye girdiklerini belirtmiştir. Akademik başarı için planlar yapma başlığı altında altı önemli teknikten söz edilmektedir. Dersi yapılandırma ve sunma başlığı altında “ben/biz/siz” olarak adlandırılan bir sistemle etkinlikler açıklanmaktadır. Ben öğretmenin sunumu yaptığı biz öğretmen ve öğrenenin etkileşimini siz ise öğrenenlerin yapılandırdıkları bilgiyi sunduğu aşamadır. Öğrencinin derse katılımını sağlamak için

sorular, sıra dışı uyarılar, oyunlar ile öğrencini dikkatini derse ya da öğretmen çekerek aktif katılımı sağlamayı amaçlamaktadır (Orhan Göksün, 2016).

Güçlü bir sınıf kültürü oluşturma ile öğrencilerin çok çalışıp örnek olacak davranışları sergileyebildikleri teknikleri içermektedir. Yüksek davranışsal beklentiler oluşturma ve sürdürme başlığında ise öğrencilerin sınıfta oluşturası gereken olumlu davranışların oluşturma ve sürdürülme süreçlerini içerir Lemov (2010). Bu tekniklerle birlikte Lemov (2010) iyi bir öğretmenin çok okuyan, öz yönelimli, sınıfta olumlu ve güvenli bir ortam oluşturulabilen, sınıfın tamamına hitap edebilme özelliklerini barındıran öğretmenlerin bu şekilde nitelikli ve kendisinden beklenen sonuçları verebilen bir öğretmen olabileceğini öngörmüştür (Orhan Göksün, 2016).

2.6.4 Nasıl iyi öğretmen olunur (Melvin, 2011)

Öğretmenlerin değerlendirmeleri ele alındığında öğretim ile ilgili yeterlilikleri üzerinden yapılan bir değerlendirmenin öğretmenlerin rahatsız hissetmelerine yol açtığı bilinmektedir (Sclan, 1994). Değerlendirme sürecinde öğretmenlerin öğretim programları üzerinden değerlendirildiği tek yönlü bir sürecin dinamik ve üretken öğretim ortamlarına uygun olmadığı bir gerçektir (Searfoss ve Enz, 1996). Öğretmen değerlendirme ve yeterliliklerinin belirlenmesinde daha kapsayıcı bir yöntem ile öğretmenlik becerilerinin değerlendirilmesi daha çağdaş bir yaklaşım olacaktır. Öğretmen yeterliliklerinin değerlendirilmesi sürecinde performansa odaklanan bir yöntem önermek adına birtakım ölçütler belirlenmiştir. Geliştirilen bu ölçütler:

- değişim için ortamları düzenleme
- kişisel alan ve materyalleri düzenleme
- yansıtıcı öğretim modeli
- lider olarak model olma
- ders aralarında uygulamalar yapma
- ebeveynler ile işbirliği yapma
- vatandaşlık kültürü oluşturma.

şeklinde sıralanmaktadır.

Melvin'e (2011) göre belirlenen ölçütlerin öğretim etkinliklerinde ne düzeyde kullanıldığı öğretmenin yeterlilik seviyesinin yüksek ya da düşük olduğunun anlaşılmasını sağlayacaktır. Bu ölçütlerden değişim için ortamları düzenleme ile

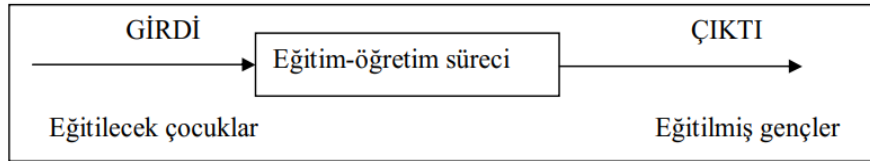
öğretmenin yaratıcılığı ve hayal gücü ile öğrenme ortamlarını oluşturma ve bu sürecin yönetiminin kendisinde olduğunu anlatmaktadır. Kişisel alan ve m düzenleme ölçütü ile öğretmenlerin sınıf kültürü ve içeriğe uygun araç gereç temini süreçlerini olması gerektiği gibi düzenlemesini belirtmektedir.

Yansıtıcı öğretim modelinde öğretmen süreç içerisinde eleştirel düşünme olanakları yaratan, öz değerlendirme faaliyetleri ile öğrenme ortamını hatalardan ayıklayan bir öğretici konumunda yer almaktadır. Öğretmenin öz değerlendirmeleri sonucu olumlu öğrenme ortamları ve öğretmende yüksek performans gözlenmektedir. Öğretim süreçlerine liderlik, öğrencilerin öğretmenlerin hatalarını görmezden gelip liderliklerini kabul etmesi ile ilgilidir. Öğretmenin kendisi ile ilgili paylaşımları öğrenenlerin ona yakınlık hissetmelerini ve saygı duymalarını sağlamaktadır. Öğretmenlerine saygı duyan kendilerine yakın hisseden öğrenenler öğretmeni rol model olarak görmeye başlayacaklardır. Böylelikle daha nitelikli ve kalıcı öğrenmeler oluşacaktır. Ders aralarında uygulamalar yapma ölçütü bireylerin bedensel ve zihinsel olarak dinlenmeye ayırdıkları zaman dilimlerinde üzerlerinde öğrenme baskısı hissetmeden öğrenenlerin daha kalıcı ve nitelikli öğrenmeler gerçekleştirdiğini belirtmektedir. Ebeveynler ile iş birliği halinde bulunma ebeveynlerin öğretim süreçlerine dahil edilmesi ile ilişkilidir. Öğretmen ve ebeveynler birbirleriyle etkileşim halinde bulunarak sınıf kültürüne katkı sağlamaktadır. Vatandaşlık kültürü oluşturma ile öğretmenin öğrencilere içinde bulundukları toplumun sorunları üzerinde düşünmeyi, çözümler üretmeyi, toplumun bir parçası olmayı ve bu doğrultuda vatandaşlık bilinci kazandırmayı amaçlamaktadır (Melvin, 2011).

2.7. Öğrenme – Öğretme Süreci

Eğitim en genel tanımı ile "insanları belli amaçlara göre yetiştirme sürecidir (Fidan, 1996). Eğitimin değişmez, sınırlı, belirli bir tanımı bulunmamaktadır. Birbirinden farklı birçok kaynaktan çok çeşitli tanımlara ulaşmak mümkündür. "Bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme sürecidir." (Başaran, 1978; 18). "Kişilerin, yaşamlarını sürdürdükleri topluma ait olumlu değerlerine göre tutum ve davranış şekillerini, yeteneklerini iyileştirme sürecidir" (Ertürk, 1994; 12) bunlardan bazılarıdır. Eğitimin girdisi ve çıktısı insan olarak tanımlanmaktadır. Bu sebeple nitelikli bir çıktı alabilmek için girdinin verimli ve

etkili bir eğitimsel süreçten geçmesi gerekmektedir (Reaves, 1993: 243). Belirlenen hedefe ulaşmak ya da bir oluşumu meydana getirmek birbirini izleyen olayların etkileşimi ile gerçekleşir ve birbiri üzerine biriken olayların bu akışına süreç denmektedir (Fidan, 1996; 9). Birbiri üzerine biriken ve birbirini izleyen öğrenme ve öğretme olayları ise eğitim öğretim sürecini oluşturmaktadır. Şekil 3'te eğitim sistemini girdi, eğitim öğretim süreci ve çıktı olarak basit bir şekilde gösterilmiştir.

Şekil 3. *Eğitim sistemi* (Aydın,1991)

Şekil 3'te bahsedilen eğitim öğretim süreci bir çok karmaşık süreçten ve etkileşimlerden oluşmaktadır (Aydın, 1991 :198).

Öğretim sürecinin temelinde öğretme eylemi yer alır. Öğrenmeyi kılavuzlama işine öğretme denmektedir. Bireyin öğrenmeyi gerçekleştirmesi için yani davranışında değişiklik meydana getirebilmesi için yapılan bütün etkinliklere öğretim denir (Büyükkaragöz, Çivi. 1997:30). Öğretme beceri ve bilgi kazandırma yani öğrenmeyi sağlama becerisidir (Sünbül, 2011). Tanımlarda da bahsedildiği üzere öğretme öğrenmeyi gerektirmektedir (Büyükkaragöz, Çivi. 1997:30).

Davranışta nispeten kalıcı bir değişimin olması öğrenme olarak tanımlanmaktadır. Bireyin sergilemiş olduğu davranışların çoğu öğrenme sonucudur. Öğretme ise bireyin öğrenmesini sağlama sürecidir (Özçelik, 1987:1).Eğitimin planlı, düzenli ve programlı yürütülmesine öğretim denir(Senemoğlu, 1997; 399).Eğitiminin belirlenen hedefleri öğretim ile gerçekleştirilir. Öğretim süreci üç aşama olarak tamamlanır. Bu aşamalar (1) Öğretimin planlanma aşaması, (2) Öğretimin uygulama aşaması, (3) Öğretimin değerlendirme aşaması şeklindedir. Öğretim de yapılacak tüm eğitsel faaliyetler, etkinlikler önceden planlanmakta ve bu plana uygun olarak uygulanmaktadır (Sünbül, 2010: 14). Birbirini takip eden öğrenme ve öğretme eylemlerinin oluşturduğu sürece eğitim denebilmesi için gerçekleştirilen bu öğrenmelerin belirlenmiş bir hedef için yapılması beklenmektedir. Öğrenme eyleminin eğitim olarak adlandırılabilmesi için eğitim sürecinin basamakları olarak belirlenmiş

amaç, öğrenme ve öğretme etkinlikleri ve değerlendirme öğelerini sağlamasına bağlıdır. Amaçlar doğrultusunda kişilere hangi beceri ve tutumların, hangi bilgilerin kazandırılacağı ve bunları içerik ögesi adı altında hangi konular içinde işleneceği bilgisini gösterir. Öğretme ve öğrenme etkinlikleri aşamasında ise bahsedilen bilgi beceri ve tutumları öğrenmeleri gerçekleştirilir. Değerlendirme işlemi ile de öğretim ile elde edilen ürünlerin belirlenen amaçlara uygunluğu anlaşılır (Fidan ve Erden, 1997; 17). Etkili bir öğretim için öğretmenin, öğrenmenin doğasını ve farklı gelişim aşamalarındaki öğrencilerin özelliklerini bilmesi gerekmektedir. Öğretimi yöneten ve uygulayan birey olarak öğretmenin, belirlenen hedeflere yönelik öğrenme sürecini etkileyen dışsal etkenleri düzenleme ve kontrol etmesi gerekmektedir.

2.7.1 Öğrenme Öğretme Süreci Bileşenleri

Tüm bilim dallarında çalışmalar belirlenmiş bazı ilkelere ve kuramsal kavramlara dayalı olarak ilerlemektedir. Eğitim alanında ise planlama, öğrenme etkinlikleri, öğretim materyalleri, yöntem teknik ve stratejiler ve ölçme değerlendirme, sınıf yönetimi ve iletişim gibi bileşenlere dayalı olarak yapılır. Eğitim faaliyetlerine yönelik bu bileşenlerin şu şekilde açıklanmaktadır.

2.7.1.1 Planlama.

Öğreten öğrenme sürecine iyi bir planlama ve hazırlık ile başlamalıdır. Planlanmış öğretim faaliyetleri ile bireye istenen bilgi, beceri, tutum ve davranışlar kendi yaşantıları yoluyla kazandırmak, olumsuz davranışlarını yok edip hayat boyu başarılı ve mutlu kılacak bir seviyeye ulaştırmak ve topluma faydalı bir fert yetiştirmek amaçlanmaktadır. Öğretenler, öğrenenlere bu yeterlilikleri eğitim ortamlarında planlı öğretim faaliyetleriyle kazandırmayı hedeflerler. Sürecin planlanma aşamasından hedeflerin gerçekleştirilmesine kadar etkin rol alırlar (Kayabaşı, 2012).

2.7.1.2 Yöntem teknik ve stratejiler.

Eğitim-öğretim etkinliklerini yürüten öğretmenlerin öğretim yöntem, teknik ve stratejileri konusunda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmaları gerekmektedir. Öğrencilere belirlenen hedeflerin kazandırılması için öğrenme ve öğretme strateji, kuram, yöntem, teknik ve stratejilerinin etkin ve doğru bir şekilde kullanılmasıyla

mümkündür. Öğretmenin içeriği öğrenen seviyesine uygun planlayıp düzenlemesi tutarlı ve açık bir şekilde hazırlaması gerekmektedir. Bilginin küçük parçalar halinde öğrencilerin ön bilgilerini harekete geçirerek ve içeriğe uygun yöntem teknik ve stratejileri kullanarak aktarması önem teşkil etmektedir. (Brohpy, 1999). Yöntem teknik ve stratejileri seçerken öğrenenleri kendi ifadeleriyle öğrendiklerini dile getirme fırsatı veren ve öğrendiklerini yeni durumlara aktarma fırsatı sağlayan yöntem teknik ve stratejilerin tercih edilmesi ile öğrenmelerin kalıcılığı da arttırılacaktır (Senemoğlu, 1997).

2.7.1.3 Öğrenme etkinlikleri.

Etkili bir öğretim oluşturmak için iyi düzenlenmiş ve özenli öğrenme etkinlikleri ön koşul olarak belirlenmelidir. Öğretenler sağlıklı ve destekleyici bir öğrenme ortamı için model olmalı, demokratik ve özgür bir sınıf iklimi oluşturmalıdır. Öğrencilerin korkmadan soru sorabilmeleri, düşüncelerini çekinmeden ifade edebilecekleri öğrenme etkinliklerine yer verilmelidir (Brophy, 1999, 8-9). Öğreten, öğrenme sürecine etkinliklerini planlayarak hazırlıklı bir şekilde başlamalıdır. Dersi panik yapmadan, duraksamadan, notlarına sürekli bakıp dersi bölmeden gerçekleştirmelidir. Ders içi uygulamaları yerinde ve zamanında gerçekleştirerek öğrenenlerin sıkılmasını önlemelidir (Ornstein ve Lasley, 2000, 3-5). Belirlenen eğitimsel hedefleri yerine getirebilmek için programın tüm parçaları birbirini tamamlayarak, programın hedeflerini gerçekleştirecek şekilde etkinlikler düzenlemelidir. Öğrenmede kalıcılığı sağlamak için içerik anlaşılır tutarlı ve anlamlı olmalıdır. İçeriğin alt başlıkları ve içerik arasındaki bağların kurulması ve bütünlüğün sağlanması gerekmektedir. İçeriğe ilişkin aktarımlarını yapan öğretmen, öğrencilerin süreç içerisinde ilerlemeler ve daha üst düzey öğrenme etkinlikleri olan analiz sentez, değerlendirme basamaklarında öğrenme gerçekleştirebilmeleri için tartışma ortamları oluşturulmalıdır. Tartışmalar kısa cevapları getiren sorular yerine temel düşüncelerin gelişebilmesine olanak tanıyan soruları içermelidir (Newmann, 1997, 201).

2.7.1.4 Öğretim materyalleri.

Yıllar boyu ders kitapları ve öğretmenler öğretimin temel kaynakları olarak görülmüştür. Fakat içinde bulunduğumuz çağ öğretimin yöntemlerini ve kaynaklarını değiştirip geliştirmiştir. Ders kitapları ve öğretmenlerin yanı sıra farklı materyaller ve

çoklu öğrenme ortamları da öğretimin kaynakları haline gelmiştir. Sınıf içi öğrenme ortamlarında ön plana çıkan görsel ve işitsel araçlar ile sınıf iklimi de yaşanan teknolojik gelişmelere adapte olmuştur(Şahin, 2015). Materyal kullanımı ile eğitimde etkililik ve öğrencilerin belirlenen hedeflere ulaşma başarısı arttırılmıştır (Karamustafaoğlu, 2004). Bu başarıya sınıf içerisinde arttırılan öğretim materyalleri çeşitliliğinin öğrencilerin güdülemesi etken olarak gösterilmektedir. Bu sebeple öğretmenin dersiyle ilgili görsel, işitsel araçların önceden hazırlaması, ders içeriği ve öğrenci yaş grubunu dikkate alarak hazırladığı materyalleri nerde ve nasıl kullanacağını iyi planlaması gerekmektedir (Demirel, Seferoğlu ve Yağcı, 2004, s.30).

2.7.1.5 İletişim.

Öğretmenler sınıftaki öğrencilerin duygu ve düşüncelerini doğru şekilde anlayabildiğinde öğretim daha kolay ve güvenle gerçekleşir. Öğretmenin sınıfta demokratik ortam ve öğrencileri birey olarak dinleyip fikirlerini önemsemesi ve iletişime önem vermesi öğrencilerin ileriki hayatlarında kendilerini değerli hissetmesine katkı sağlar(Gordon, 1974). Nitelikli öğretmenler eğitim uzmanı oldukları kadar iyi birerde iletişim uzmanı olmalıdırlar. Öğretmenler iletişim becerilerini problem çözmeyi kolaylaştırmada demokratik kararların alınmasında, öğretim sürecine yönelik açıklama ve yönergelerde kullanmalıdırlar (Güçlü, 1998). Ayrıca öğretmenin eğitim ortamında öğrencilerin konuyla ilgili düşüncelerini başlatacak sorular sorması öğrenme sürecinde diyalog kurma ve etkileşimi arttırmaktadır (Moyles 1987).

2.7.1.6 Sınıf yönetimi.

Öğretim aşamasında öğretmenin dikkat etmesi gereken işlemlerden biri de sınıfı yönetimidir (Wragg, 1985). Sınıf yönetimi öğretimin amaçlarına ulaşmak için öğrenme çevresini koruma, düzenleme ve kontrol etme etkinlikleri olarak belirtilmektedir. Öğretmenler yapıcı ve sağlıklı bir disiplin yaklaşımıyla öğrencileriyle iletişim sağlamalıdır. Çocukların eğitiminde temel kavramlardan biri olarak gösterilen disiplin kelimesi Latince de ‘yardım isteme ve rehberlik’ anlamına gelmektedir. Disiplin, sağlıklı tutum ve kuralları ile gerçekleşir . İçerisinde otorite ve özgürlük birlikte yer almaktadır (Ulusavaş,1988).

2.7.1.7 Ölçme değerlendirme.

Öğrenciye belirlenen eğitim hedeflerine uygun davranışlar yapıp yapmadıklarının bildirilmesi önemli bir basamaktır. Eğitim sürecinde öğrencilerin öğrendiklerini pekiştirip geri bildirim alması gereklidir. Böylelikle öğrencinin yanlışlarını ve eksikleri tespit edip bu yanlışları doğrulama ve eksikleri giderme işlemi gerçekleştirilebilmektedir (Demirel, 1999, 135). Değerlendirme öğretmenin öğretimin niteliğini tespit etmesi adına yapmış olduğu bir eylemdir. Öğretmen, öğrencilerin belirlenen öğrenme hedeflerine yönelik gelişimlerini gözlemek için formal ya da informal değerlendirme yöntemlerini kullanabilmektedir. Ölçme-değerlendirme faaliyetlerini öğrencilerinin ihtiyaçlarını destekleyebilecek bir biçimde seçip ve uygulayabilmesi gerekmektedir (Stanford ve Reeves 2005; Welsh ve D'Agostino 2009).

2.8. 21. Yüzyıl Becerilerinin Öğretim Programlarındaki Yeri

21. yüzyıl becerilerinin öğretim ortamlarında öğrencilere kazandırılması için eğitim sisteminin tümünde zihinsel bir dönüşümün yaşanması gerekmektedir. Bu değişimin sistem düzeyinde yapılacak çalışmalarla gerçekleştirilebileceği belirtilmektedir (Nieveen ve Plomp , 2018). Eğitim programına 21. yüzyıl becerilerini kazandırmaya yönelik yapılması gerekenleri şu şekilde belirtmektedir (Gordon ve ark. 2009, den akt., Voogt ve Roblin (2012).

- Okul eğitim programlarına yeni konular eklemek ve geleneksel dersleri içerik bakımından zenginleştirmek
- Öğrencilerin tümünün daha kalıcı öğrenmeleri için gerekli kişisel ve sosyal ve entelektüel becerileri edinmelerini destekleyecek disiplinler arası çalışmalara daha fazla yoğunlaşmak
- Okulda işlenen derslerin çağa uygun dönüşümlerinin gerçekleştirilmesi ile okulların öğrenen kurumlar haline getirilmesi

Tutkun ve Aksoyalp'a (2010) göre 21. yüzyıl becerilerinin derslere entegre edilerek kazandırılabilir. Ayrıca bu becerilerin okul dışında yapılan çalışmalarla da kazandırılabilir. Bu sebeple özellikle öğretim programlarının ve bu programları uygulayan eğitimcilerin bu becerilerin kazandırılmasında önemli rollerinin

olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin öğretim programı dahilinde okul içi ve okul dışında uyguladığı etkinliklerle, kullanmayı tercih ettikleri yöntem, teknik ve stratejilerle bu becerilerin kazanımına olanak sağlarlar.

2.9 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Bağlamında Öğrenme Öğretme Süreci

Wiske, Sick, ve Wirsig (2001), 21. yüzyılda öğrenmeye yönelik öğretim yaklaşımlarının değiştiğini ifade etmektedir. Bu yeni anlayışla bilginin insan tarafından üretildiği ve öğrenenin kendi öğrenme sürecinde aktif bir rol aldığı anlayıştır. Bu süreçte öğrenenlerin 21. yüzyıl becerilerini geliştirerek değişen öğrenme öğretme sürecine uyumu sağlayabileceği ifade edilmektedir. Bu penceren bakıldığında özellikle öğretmenlerin bu becerilerin kazandırılmasında önemli katkılarının olduğu görülmektedir (Tutkun ve Aksoyalp, 2010).

Küreselleşme, öğrenme- öğretme süreci, teknolojik gelişme, uygulamalı eğitim, uluslararası eğitim, uzaktan eğitim, bilgi kaynağı yöneltme, bilgiye ulaşma, eğitim ortamları, değerler eğitimi, sınavlar ve ölçme değerlendirme, kültür-toplum-sosyallik, öğrenmeyi düşünme becerileri, eğitim sistemi, öğrenme temalarının 21. yy. eğitimi için belirleyici kavramlar olacağı görülmektedir. 21. yy. eğitimi beraberinde farklı ve yeni problemleri beraberinde getireceği ön görülmektedir. ‘Biz geleceğin eğitimine ne kadar hazırız?, beklentilerin neresindeyiz? gibi temel soruların cevabını teknoloji ile donanmış bir alt yapı, dinamik bir öğrenme öğretme süreci, uluslararası yeterlilikler, alternatif öğrenme-öğretme ortamları, kalite ve alternatif yeni uygulamalar aracılığı ile verilebilecektir (Gelen, 2017).

2.10 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri ile İlgili Araştırmalar

Alanyazın taraması sonucunda ulaşılan 21. yüzyıl öğreten becerilerine ilişkin araştırmalar, yurtiçinde yapılan araştırmalar ve yurt dışında yapılan araştırmalar olmak üzere iki başlık altında aşağıda sunulmaktadır.

2.10.1 Yurtiçinde Yapılan Araştırmalar

Orhan Göksün (2016) yaptığı çalışmada ‘Öğretmen Adaylarının 21. yy. Öğrenen Becerileri ve 21. yy. Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki’ tespit edilmeye çalışmıştır. Çalışmada öğretmenlerin öğrenme becerilerinin öğretme becerileriyle paralel olarak değiştiği görülmektedir. Elde edilen verilere göre katılımcılar bu becerilerin tümünü orta düzeyde kullanmaktadır. Bulgulara göre 21.yy öğreten becerilerinin kullanım düzeyleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılaşma göstermektedir. Bulgulardan yola çıkılarak ulaşılan sonuçta 21.yy. öğrenen becerilerinin alt boyutlarının, 21.yy öğreten becerilerinin kullanımını yordadığı görülmektedir. Orhan Göksün ve Kurt’da (2017) yapmış oldukları araştırmada önceki araştırma bulgularına benzer sonuçlar bulmuşlardır. Öğreten becerileri açısından öğretmen adaylarının orta seviyenin üzerinde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Keskin ve Yazar (2015) araştırmalarında 286 Türkçe ve Türk dili ve edebiyatı, ortaokul ve lise matematik, İngilizce, fen ve teknoloji, sosyal bilgiler, resim, beden eğitimi, müzik, bilişim teknolojileri, görsel sanatlar, din kültürü ve ahlak bilgisi, özel eğitim ve rehberlik öğretmeninin katılımıyla öğretmenlerin 21.yüzyıl becerileri ışığında ve hayat boyu öğrenme bağlamında dijital yeterliliklerini araştırmıştır. Çalışmanın sonucunda öğretmenlerin dijital becerilerinin yeterli seviyede olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Gürültü, Aslan ve Alıcı (2019) araştırmalarında ‘Ortaöğretim öğretmenlerinin 21.yy. becerileri kullanım yeterliklerini incelemişlerdir. Birbirinden farklı şehir ve branşlarda çalışan ortaöğretim öğretmenlerinin 21. yy. becerileri kullanım seviyeleri çeşitli değişkenler açısından incelenmiştir. Çalışma sonucu elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin 21.yy öğreten becerilerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlerin mezun oldukları fakültelere göre öğreten becerileri kullanımının farklılaşmadığı tespit edilmiştir. Ayrıca cinsiyet değişkenine göre öğretmenlerin öğreten becerileri kullanımının farklılaşmadığı belirlenmiştir.

Kozikoğlu ve Özcanlı (2020) araştırmalarında öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin mesleğe adanmışlıkları ve 21. yüzyıl öğreten becerilerinin yüksek seviyede olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Bununla birlikte lisansüstü

eğitim yapan öğretmenler ile ilkokulda çalışan öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten beceri düzeylerinin diğer öğretmenlere kıyasla belirgin seviyede yüksek olduğu tespit edilmiştir.

İncik (2020) öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini ve 21. yüzyıl öğreten becerilerini incelediği çalışmada öğretmenlerin 21. yüzyıl öğreten becerilerinin yüksek seviyede olduğu, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı bulgusu elde edilmiştir. Bu beceri seviyelerinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı saptanmıştır.

Eğmir ve Çengelci (2020) araştırmalarında öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretim becerilerinin, yansıtıcı düşünmeyi uygulama becerilerini ne düzeyde yordadığını incelemiştir. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretim becerileri ve yansıtıcı düşünmeyi uygulama becerilerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çalışmaya göre, öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretim becerileri ile yansıtıcı düşünmeyi uygulama becerileri arasında pozitif yönlü ve anlamlı bir ilişki saptanmıştır.

Kıyasoglu ve Çeviker Ay (2020) araştırmasında sınıf öğretmenlerinin 21. yy. öğreten ve öğrenen becerilerini kullanma düzeyleri ve bu becerileri kullanmaları arasında ilişki olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmaya göre lisansüstü eğitim almış sınıf öğretmenlerinin diğer öğretmenlere göre 21.yy. öğreten becerileri kullanım seviyesinin daha yüksek olduğu saptanmıştır. Ayrıca araştırmada 21. yy. öğreten becerileri alt boyutlara ayrılmış ve kadın öğretmenlerin üretimsel, onamacı ve yönetsel beceriler alt boyutlarının kullanım seviyesinin daha üst düzeyde olduğu saptanmıştır.

Coşanay (2020) yaptığı çalışmada sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerinin incelemiştir. Çalışma sonucunda sınıf öğretmenlerinin 21.yüzyıl öğreten becerilerini kullanım düzeylerinin iyi olduğu tespit edilmiştir. 21. yüzyıl öğreten becerilerinin cinsiyet değişkeni açısından yönetsel ve esnek öğrenme becerileri alt boyutlarında kadın öğretmenlerin daha üst seviyede olduğu saptanmıştır.

Şahin (2010) farklı eğitim fakültelerinde öğretim gören öğretmen adaylarının OECD kaynaklarında yola çıkılarak “ yeni bin yılın öğrenci” niteliklerine ne derece sahip olduklarını bazı değişkenler açısından araştırmıştır. İnceleme sonuçlarına göre öğretmen adaylarının “yeni bin yılın öğrencisi” özelliklerini inşa eden alt özelliklerden “öğretme öğrenmeden beklentiler” ile “alternatif bilişsel özellikler” alt becerilerinin

kullanım düzeyinin yüksek çıktığı, “kültürel-sosyal değerler” alt beceri alanının kullanım seviyesinin düşük olduğu tespit edilmiştir.

Eker (2020), araştırmasında İngilizce öğretmenlerinin 21. yüzyıl yenilikçi ve öğrenme becerilerine yönelik algı seviyelerini ve sınıf içi pedagojik yansımalarını incelemiştir. Çalışma bulgularına göre İngilizce öğretmenlerinin 21. yüzyıl yenilikçi ve öğrenme becerilerine yönelik farkındalıkta oldukları saptanmıştır.

Karabekmez (2021) yaptığı araştırmada sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerilerini ile eleştirel düşünme becerileri arasındaki ilişkiyi belirlemek üzerine çalışma gerçekleştirmiştir. Araştırma sonuçlarına göre Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanımı ile kıdem, eğitim durumları, cinsiyet değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık gözlenememiştir. Sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme becerileri ve 21. yüzyıl öğreten becerileri kullanımı arasında anlamlı düzeyde pozitif yönlü ilişki bulunduğu kararına varılmıştır.

2.10.2 Yurtdışında Yapılan Araştırmalar

Valtonen ve diğerleri araştırmalarında öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerilerini bilgi ve iletişim, işbirliği, öğrenme alanında ne düzeyde olduğunu ve bu düzeyin üniversite yaşamları boyunca değişim sürecinin nasıl olduğunu belirlemek üzere öğretim gördükleri Fin üniversitesinde 2014, 2015, 2016 yıllarında bulunan öğretmen adaylarından topladığı nicel veriler ile belirlemeyi amaçlamıştır. Gizli büyüme modeli ile analiz edilen çalışma sonucunda öğretmen adaylarının eğitimleri boyunca 21.yüzyıl becerilerinde önemli artış olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır (Valtonen, Hoang, Sointu, Naykki, Virtanen, Pöysä-Tarhonen, Kukkonen, 2021).

Capel, Leask ve Younie (1997), yürüttükleri çalışmada da 21. yüzyıl öncesinde de öğretmen adaylarında bulunması gereken nitelikleri araştırmışlardır. Araştırma sonucunda öğretmenlerden bulunması gereken nitelikleri ‘1. Organizasyon-plânlama ve öğretim yaklaşımları, 2. Meslekî profesyonellik ve 3. Sosyal beceriler’ olarak belirlemişlerdir. Neal, Gibson ve Cotten araştırmalarında teknolojik gelişmeler doğrultusunda K-12 öğretmenlerinin 21. yüzyıl becerilerini iyi düzeyde kullanabilmelerine yönelik beklentilerin olduğunu ve bu algının öğretmenlerin teknolojinin öğrenme ve öğretme üzerindeki önemi ile öğrencilerin başarısının daha

yüksek olması için ihtiyacını duydukları becerilerle alakalı inançlarının tespit edilmesinin gerekliliğini vurgulamışlardır. Bir grup ilkokul öğretmeninin gönüllü katılımıyla öğretmenlerin bahsedilen inançları araştırılmış ve nitel araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerini nelerin oluşturduğunu ve teknolojinin öğretim ortamlarına nasıl dahil edileceği hakkında daha fazla desteğe ve rehberliğe gereksinim duyduklarını ortaya çıkartmışlardır (O'Neal, Gibson, & Cotten, 2017).

Bernhardt (2015), dört farklı kaynaktan belirlediği 21. yüzyıl becerileri doğrultusunda özel okulda çalışan ve gönüllü 80 öğretmenin katılımlarıyla gerçekleştirdiği çalışmada 21. yüzyıl becerilerini içeren bir mesleki program ihtiyacını vurgulamıştır. Yapılan görüşmeler sonunda öğretmenler 21. yüzyıl öğrenen ve öğreten becerilerinin bir kısmının amaca yönelik olmadığını ve 21 yüzyıl öğrenenlerinin özelliklerine uygun öğretme-öğrenme etkinlikleri hazırlayabilmek ve mesleki yeterliliklerini iyileştirmek amacıyla mesleki gelişimin zorunlu ve çok önemli olduğunu belirtmişlerdir.

King'in (2012) ilköğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl becerilerine yönelik farkındalıkları araştırdığı çalışmada, ilköğretim öğretmenlerinin 21.yüzyıl becerilerine ilişkin farkındalıklarının yüksek seviyede olduğu ve öğrencilerine 21. yüzyıl becerilerin kazandırılmasının önem teşkil ettiği sonucuna varılmıştır.

Velez'in (2012) lise öğretmenlerinin, 21.yüzyıl becerilerine yönelik farkındalık düzeylerini ve öğretmen yetiştirme programlarının bu becerilerin kullanmasına etkisini araştırdığı çalışmasına göre, 21.yüzyıl becerilerine sahip olma ve öğrenme-öğretme ortamlarına entegre etme konusunda mesleki tecrübesi fazla olan öğretmenlerin mesleğe yeni başlamış öğretmenlere göre daha başarılı olduğu görülmüştür. Bu durumun nedeni ise, tecrübeli öğretmenlerin deneyimleri ve olanaklarını iyi değerlendirirken, mesleğe yeni başlamış öğretmenlerin ise, 21.yüzyıl becerilerini edindirmedeki yetersizliği olarak tespit edilmiştir.

Boe (2013), birbirinden farklı üniversitelerin akademik programlarını 21.yüzyıl öğrenme becerilerinin dahil edilme durumuna göre incelediği çalışmada, 682 öğrenci ile 76 öğretim üyesinin görüşlerini veri olarak kullanmıştır. Çalışma sonucunda elde edilen bilgilere, akademik programda yüksek oranda teknoloji kullanımı becerisinin uygulandığını, öz-yönelim ve eleştirel düşünme becerilerinin de programlarda

çoğunlukla uygulandığını ifade etmişlerdir. Bununla birlikte yaratıcılık, iş birliği, yerel farkındalık ve yenilikçilik becerilerinin programlarda yeterli uygulanmadığı saptanmıştır. Küresel farkındalık becerilerinin ise programlarda en az yer alan beceri olduğu sonucuna varılmıştır.

Valli ve diğerleri (2014), 2013 yılı Eylül ve Ekim aylarında öğretmen adaylarının ders video kayıtları ve planlarından elde edilen nitel araştırdıkları 21 öğretmen verilerden içerik analizi ile bulgulara ulaşılmıştır. 21.yüzyıl becerilerini öğretim planlarına ve ders içi uygulamalarına yansıtma seviyelerini adaylarının çalışma sonuçlarına göre 21.yüzyıl becerilerini uygulama düzeyinde yetersiz gördüklerini tespit etmiştir. Bununla birlikte öğretmen adayları 21.yüzyıl becerilerinin öğretilmesi ve kazanılması amacıyla hizmet öncesi eğitimde daha fazla imkan sağlanması gerektiğini belirtmiştir.

Aguila'nın (2015) İngiliz Dili ve Edebiyatı bölümünde öğrenci olan rastgele örnekleme ile seçilen 35 kişi ile yaptığı rastgele çalışmada veriler Vadil (2013) tarafından geliştirilen 71 maddelik bir anket kullanılarak elde edilmiştir. 21.yüzyıl becerilerine sahip olma seviyeleri ve 21.yüzyıl beceri boyutları arasında ilişki olup olmadığını ortaya çıkartmayı amaçlayan araştırmasının sonuçlarına göre, 21.yüzyıl becerilerine sahip olma seviyeleri üç alt boyutta da çok iyi olarak saptanmış, sosyal ve kültürlerarası beceriler arası ilişki ise mükemmel olarak saptanmıştır.

Lambert & Cuper'ın (2008) Multimedya Teknolojileri ve Tanıdık Alanlar: 21. yüzyıl Öğrencileri için 21. Yüzyıl Öğretimi” adlı araştırmasında öğretmen adaylarının multimedya kullanmalarının neden gerekli olduğunu ve öğrencilerin teknolojik açıdan zengin öğretim becerilerini geliştirmek için inşa edilecek öğrenme alanlarını ortaya çıkartmayı hedeflemişlerdir. Araştırma sonucunda multimedya gibi teknolojilerin öğrenenlerde yaratıcılığı geliştirmekte olduğu 21. yüzyıl becerilerine öğretmenin öğreten becerileri ile dahil edilmesini olanak tanıdığı, öğrenenlerin kritik becerilerini kullanmaya destek olduğunu ve öğretmenler faydalı olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırma bünyesinde incelenen 21. yüzyıl öğreten becerileri ile ilgili çalışmalar genel olarak değerlendirdiğinde 21. yüzyıl öğreten becerileri ile ilgili araştırmalar son on beş yılın içerisinde yapıldığı, günümüze yaklaştıkça hızla araştırma sayılarının arttığı görülmektedir. 21. yüzyıl öğreten becerileri ile ilgili çalışmalar çoğunlukla 21. yüzyıl

öğreten becerileri ve yeni oluşmuş beceriler ile ilişkisini belirlemeye yöneliktir. 21. yüzyıl öğrenen becerileri ile ilgili çalışmalarda çalışma gruplarında çoğunlukla çeşitli branşlarda görev yapan öğretmenler ve öğretmen adayları yer almaktadır. Genel olarak öğretmenler ve öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımlarının orta düzeyin üzerinde olduğunu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmaların çoğunda 21. yüzyıl öğrenen becerilerinin öğretmenlerin cinsiyete göre farklılaşmadığı bulgularına ulaşılrken bazı çalışmalarda kadın öğretmenler ve öğretmen adaylarının öğrenen becerilerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, veri toplama ve analiz süreciyle ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1 Araştırmanın Modeli

21. yüzyıl becerileri düzeyi yüksek ve düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme - öğretme sürecindeki uygulamalarının nasıl olduğunu incelemesi amaçlanan araştırma nitel bir durum çalışmasıdır. Durum çalışmaları bir ya da daha fazla olayın, ortamın, programın ya da diğer birbirine bağlı sistemlerin derinlemesine incelendiği yöntem olarak tanımlamaktadır (McMillan, 2000). Gall, Borg ve Gall'a (1996) göre durum çalışmaları; bir olayı meydana getiren ayrıntıları tanımlamak ve görmek, bir olaya ilişkin olası açıklamaları geliştirmek ve bir olayı değerlendirmek amacıyla kullanılmaktadır (Akt, Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2016, s.260). Yapılan çalışmada verilerin toplanması sürecinde plan inceleme ve yapılandırılmamış gözlem tekniği kullanılmıştır.

3.2 Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunun belirlenmesinde amaçsal örnekleme yöntemlerinden olan “aykırı durum örnekleme” tekniği kullanılmıştır. Aykırı durum örnekleme tekniği, incelenen problemle ilgili olarak var olan birbirine aykırı (uç) durumlar ve örnekler arasındaki değişkenliği daha net görme olanağı sağlamaktadır (Büyüköztürk vd., 2016, s.90). Yapılan çalışmada aykırı durum örneklem tekniğinin kullanılmasının temel nedeni 21.yüzyıl öğretan becerileri düzeyi yüksek ve düşük olan

sınıf öğretmeni adaylarından daha zengin bilgilerin elde edileceğinin düşünülmesinden kaynaklanmaktadır. Nitel verilerin oluşturulabilmesi için katılımcıların 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği'nde verdikleri yanıtlardan hareketle 21. yüzyıl öğretmen becerileri düzeyi yüksek ve düşük olan dörder kişilik iki çalışma grubu oluşturulmuştur.

Araştırma kapsamında veriler 2020-2021 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesinde öğrenim görmekte olan dördüncü sınıf öğretmeni adaylarından toplanmıştır. Veri toplama sürecinin ilk aşamasını sınıf öğretmeni adaylarının 21. yüzyıl öğretmen becerileri seviyelerini belirlemek oluşturmaktadır. 2020-2021 eğitim öğretim yılında Gaziantep Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde okuyan 43 sınıf öğretmeni adayının sınıf ve cinsiyete göre dağılımı Tablo 3'te gösterilmiştir.

Tablo 3. Katılımcıların cinsiyete göre dağılımı

Sınıf Düzeyi	Kadın	Erkek	Toplam
4.Sınıf	31	12	43

Tablo 3'te sunulduğu üzere çalışmada yer alan toplam katılımcı sayısının 43 olduğu görülmektedir. Çalışma gruplarını oluştururken 21.yüzyıl öğretmen becerileri yüksek ve düşük olarak tespit edilen öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğretmen becerilerine yeterli düzeyde sahip olup olmadıkları öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim üyeleri ile görüşülerek kararlaştırılmıştır.

3.2.1 21. yüzyıl öğretmen becerileri düzeyi düşük olan sınıf öğretmeni adayları

Bu grupta yer alan sınıf öğretmeni adaylarının tamamı 21. yüzyıl öğretmen becerileri düzeyinin belirlenmesi için kullanılan ölçekten aldıkları puanların aritmetik ortalama sıralaması sonucunda son %27'lik dilimde olan 11 öğretmen adayı arasından öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim üyeleri ile görüşülerek kararlaştırılmıştır. Alınan puanlar, GNO ve cinsiyet bilgileri Tablo 4'te gösterilmiştir:

Tablo 4. Katılımcıların gözden geçirilmiş 21. yüzyıl öğretici becerileri formu'ndan aldığı puanlar ve not ortalaması (gno) ve cinsiyet bilgileri

Katılımcılar	Alınan puanlar	GNO	Cinsiyet
D1	110	3.00	K
D2	109	3.30	K
D3	109	3.30	K
D4	108	3.10	K

D: Düşük Düzey

21. yüzyıl öğretici becerileri düşük olarak belirlenen dört öğretici adayının da cinsiyeti kadındır. Genel not ortalamaları 3.00 ve üzerinde yer almaktadır. Ölçekten aldıkları puanlar ise 108 ve 110 arasındadır.

3.2.2 21. yüzyıl öğretici becerileri düzeyi yüksek olan sınıf öğretmeni adayları

Bu grupta yer alan sınıf öğretmeni adaylarının tamamı 21. yüzyıl öğretici becerileri düzeyinin belirlenmesi için kullanılan ölçekten aldıkları puanların aritmetik ortalama sıralaması sonucunda ilk %27'lik dilimde olan 11 öğretici adayları arasından öğretmenlik uygulaması dersini yürüten öğretim üyeleri ile görüşülerek kararlaştırılmıştır. Alınan puanlar, GNO ve cinsiyet bilgileri Tablo 5'te gösterilmiştir:

Tablo 5. Katılımcıların gözden geçirilmiş 21. yüzyıl öğretici becerileri formu'ndan aldığı puanlar ve not ortalaması (gno) ve cinsiyet bilgileri

Katılımcılar	Alınan puanlar	GNO	Cinsiyet
Y1	126	3.50	K
Y2	127	3.16	K
Y3	125	3.01	K
Y4	126	3.48	E

Y: Yüksek Düzey

21. yüzyıl öğretici becerileri yüksek olarak belirlenen üç öğretici adayının cinsiyeti kadın, bir öğretici adayının cinsiyeti erkektir. Genel not ortalamaları 3.01 ve üzerinde yer almaktadır. Ölçekten aldıkları puanlar ise 125 ve 127 arasındadır.

3.3 Veri Toplama Araç ve Kaynakları

Yapılan araştırmada verilerin toplanması sürecinde toplam üç farklı şekilde ölçüm gerçekleştirilmiştir. 21. yüzyıl öğretici becerileri yüksek ve düşük olan çalışma gruplarını belirleme sürecinde 21.yüzyıl öğretici becerileri ölçeği kullanılırken, verilerin toplanması sürecinde ise ders kayıtları ve ders planlarından faydalanılmıştır. Araştırmanın veri toplama araçları aşağıda tanıtılmaktadır.

3.3.1 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği

Araştırmada sınıf öğretmeni adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri düzeyleri ile ilgili verileri toplamak amacıyla Orhan Göksün ve Kurt (2017) tarafından yapılan “21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği” (EK 2.) kullanılmıştır. Ölçeğin özgün formu 27 maddeden oluşmaktadır ve (1) hiçbir zaman, (2) nadiren, (3) sık sık (4) genellikle, (5) her zaman şeklinde 5’li likert tipi bir derecelendirmeye sahiptir. Ölçek beş temel alt beceriden oluşmaktadır. Temel becerilerden birincisi olan “yönetsel beceriler” ; ikinci temel beceri olarak belirtilen “teknopedagojik beceriler” üçüncü “onamacı beceriler”, dördüncü belirtilen “esnek öğretme becerileri” ve son olarak belirlenen beceri “üretimsel beceriler” olarak yer almaktadır. Ölçeğin güvenilirliğinin test edilmesi için test-tekrar-test yöntemine başvurulmuştur. Üç hafta ara ile Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi BÖTE bölümü 4. sınıf öğrencilerine veri toplama aracı uygulanmış ve aralarındaki ilişki analiz edilmiştir. Katılımcıların 30’undan geçerli veri alınmış ve normal dağılan bu veri ile Pearson korelasyon katsayısı hesaplanmıştır. İlk uygulama ile son uygulama arasında anlamlı ve yüksek düzeyde (Büyüköztürk, 2012) bir ilişki bulunması ($r=0.989$; $p<0.05$) veri toplama aracının zaman bağlamında da oldukça güvenilir olduğunun (Huck, 2012) bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Ölçeğin puanlanması işlemi ise envanterden alınan toplam puanın madde sayısına bölünmesiyle elde edilmektedir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 135, en düşük puan ise 27’dir.

3.3.2 Ders planları

Araştırmada veri kaynağı olarak kullanılan tekniklerden birisi de doküman incelemedir. Doküman inceleme, araştırılması hedeflenen durum hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Sınıf öğretmeni adaylarının oluşturdukları ders planlarından oluşan dokümanlar bu araştırmanın verileri kaynaklarını oluşturmaktadır. Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Fen bilimleri, Müzik, derslerine ilişkin her bir öğretmen adayından dört adet olmak üzere toplam 32 adet ders planı araştırmacı ve bir öğretim görevlisi ile ayrı ayrı incelenmiştir. Ders planına ilişkin örnek EK-3’te gösterilmiştir.

3.3.3 Yapılandırılmamış gözlem (Kamera Kayıtları)

Yapılandırılmamış gözlemle, öğretmen adaylarının öğretmenlik uygulaması derslerinde gerçekleştirdikleri öğretimsel uygulamaları inceleme imkanı elde edilerek öğrenme- öğretme süreçlerindeki farkındalıkları hakkında derinlemesine bilgi edinilmesi hedeflenmiştir. Her öğretmen adayının planını hazırladıkları derslerini işlerken kayıt altına almaları istenmiştir. Her öğretmen adayının dört ders kaydı incelenmiş olup bu kapsamda toplam 32 adet ders kaydı analiz edilmiştir.

3.4 Verileri Toplama Süreci

Bu kapsamda ilk olarak veri toplama aracının kullanımı konusunda gerekli izin (EK 1.) alınmıştır. Daha sonra Covid-19 salgını nedeniyle uzaktan eğitime geçmiş 4.sınıfta öğrenim görmekte olan sınıf öğretmeni adaylarıyla ile görüşülmüş ve araştırmanın amacı, araştırma kapsamında neler yapılacağı konularında bilgiler verilmiştir. Katılımın tamamen gönüllük esasına dayandığı söylenmiş ve uygulamaya katılmayı kabul eden sınıf öğretmeni adayları çalışmaya alınmıştır. Uygulama esnasında “21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Ölçeği ” araştırmacı tarafından internet üzerinden erişilebilir forma çevrilmiş ve uygulanmıştır. Uygulamadan önce ölçeklerle ilgili gerekli yönergeler ve bilgiler verilmiştir. Uygulama yaklaşık 10-15 dakika sürmüştür. 21. yüzyıl öğretmen becerileri ölçeğinde yüksek düzeyde başarı gösterenlerin ve düşük düzeyde başarı gösterenlerin oluşturduğu dörder kişilik iki çalışma grubu oluşturulmuştur. 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek ve düşük düzeyde olan sınıf öğretmeni adaylarının sınıfta öğrenme- öğretme sürecini derslerine nasıl yapılandırdıklarını belirlemeye yönelik kullandıklarına yönelik verilerin toplanması için belirlenen katılımcılardan dört adet ders planı ve ders uygulaması esnasındaki kayıt altına almış oldukları 30 dakikalık ders videoları öğrenme öğretme süreci açısından değerlendirilmiştir. Sınıf öğretmeni adayları Covid- 19 salgını nedeniyle derslerini uzaktan eğitim ile gerçekleştirmişler ve ders kayıtlarını zoom uygulaması üzerinden yapmışlardır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmada ders planları ve ders planlarını ve ders kayıtlarından elde edilen veriler içerik analizi yapılarak çözümlenmiştir. İçerik analizindeki temel amaç, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek, verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2005, s.227). Yapılan içerik analizi kapsamında ders kayıtları ve planlarında yer alan anahtar kelimeler kullanılarak bilgisayar ortamında yazıya aktarılmıştır. Daha sonra yazıya aktarılan bu veriler tekrar tekrar okunarak ve kayıtlar tekrar tekrar izlenerek öğrenme ve öğretme süreci açısından incelenmiş ve yazılı ifadelerden ortaya çıkan anlamlar doğrultusunda kodlar oluşturulmuştur.

Araştırmada nitel analizlerin güvenilirliğini sağlamak amacıyla veriler araştırmacı ve bir öğretim görevlisi olmak üzere iki araştırmacı tarafından kodlanmıştır. Kodlayıcılar arası güvenilirlik “Görüş birliği / (Görüş birliği sayısı + Görüş ayrılığı sayısı) x 100” formülü ile hesaplanmıştır (Miles ve Huberman, 1994). Kodlayıcılar arası güvenilirlik .92 olarak belirlenmiştir. Ayrıca kodlayıcıların farklı değerlendirdiği kodlar üzerinde tartışılmış ve uzlaşmaya varılmıştır.

Katılımcılar tarafından uygulama sürecinde sergilenen davranışlara yönelik değerlendirmelerin okuyucu tarafından anlaşılması için bulguların sunumunda bu davranışların hangi amaçlarla sergilendiğine yönelik ifadelerde doğrudan katılımcılardan alıntılar yapılmıştır. Ayrıca katılımcıların kimlik bilgilerinin gizli tutulabilmesi adına, 21. yüzyıl öğretmen becerileri düzeyi düşük (DÖ) olan 4. sınıf öğretmeni adayları DÖ1, DÖ2, DÖ3, DÖ4 şeklinde, 21. yüzyıl öğretmen becerileri düzeyi yüksek (YÖ) olan 4. sınıf öğretmeni adayları YÖ1, YÖ2, YÖ3, YÖ4 şeklinde sembolik temsil yöntemiyle isimlendirilmiştir. Her sınıf öğretmeni adayına ait dört plan DÖ1 PLAN1, DÖ1 PLAN2.....YÖ4 PLAN3, YÖ4 PLAN4 şeklinde, her sınıf öğretmeni adayının planına ait kamera kayıtları DÖ1 KAYIT1, DÖ1 KAYIT2.....YÖ4 KAYIT3, YÖ4 KAYIT dört şeklinde sembolik temsil yöntemiyle isimlendirilmiştir. Yapılan analize ilişkin örnek aşağıda gösterilmiştir

YÖ4 Ders Planından Kesitler:

Yöntem, Teknik ve Stratejiler:Soru-cevap, tartışma, anlatım, buluş

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynak: Bilgisayar, MEB öğretim programı, MEB ders kitabı

Dikkati Çekme: Dersteki tüm katılımcılar selamlanır. Öğrencilere, bir önceki Hayat Bilgisi dersimizde neler öğrendiğimiz sorulur. (10 Puan)

Güdüleme: Öğretmen, bu dersin sonuna doğru öğrencilere bir sürprizi olduğunu açıklar.

Gözden Geçirme: Öğrencilere, bu dersin sonunda yakın çevrelerinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanıyacakları söylenir.

Derse Geçiş: Öğrencilere, önceki derste yarım kalan çalışmalarını sunmak isteyen var ise sunabilecekleri söylenir. (10 Puan)

Keşfetme: [Hayat Bilgisi Video.mp4](#) Video öğrencilere izletilmeden önce öğrencilerden, videoda geçen yerleşim birimlerini ve bu yerleşim birimlerindeki yöneticileri yazmaları istenir. Ardından, öğrencilerden yazdıklarını açıklamaları istenir.(15 Puan) Daha sonra pptx ([Hayat Bilgisi Sunu 2.pptx](#)) dosyası açılarak öğrencilerden gördükleri yönetim birimlerini yazmaları istenir. Ardından yazdıklarını açıklamaları istenir. (15 Puan)

Açıklama: Keşfetme basamağındaki öğrenci çalışmaları öğrencilere açıklattırılır. (15 Puan)

Pptx ([Hayat Bilgisi Sunu 2.pptx](#)) dosyasından yerleşim biriminin görselleri gösterilerek öğrencilerle birlikte yerleşim, yönetim birimi ve yönetici hakkında konuşularak bu yerleşim biriminin yöneticisi derse davet edilir.

Derinleştirme: Gördüğümüz yönetim sisteminden farklı ve daha yararlı bir yönetim sistemi olabilir mi? Olabilirse nasıl olur? Düşünüp, tasarlayınız, açıklayınız lütfen. (25 Puan)Derse yönetici olarak muhtar davet edilir, muhtardan muhtarlıkla ilgili bilgiler edinilir.

Değerlendirme: Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğrenme-öğretme sürecinin tamamına sindirilmiştir.

Plan da yer alan dikkat çekme, keşfetme, açıklama, derinleştirme ve değerlendirme bölümlerinin varlığı ile 5E modeli ile hazırlama koduna erişilmiştir. Her bir basamakta yapılacak etkinlikleri açıklaması ile açık ve anlaşılır plan hazırlama ve etkinlikleri belirtme koduna ulaşılmıştır. Kullanacağı materyalleri kaynakları ile plana eklemesi ile ayrıntılı plan hazırlama ve kaynaklara yer verme koduna ulaşılmıştır. Kullanacağı eğitim teknolojileri ve araç gereçleri bilgisayar, MEB öğretim programı, MEB ders kitabı, müzik şeklinde belirtmesi ile çeşitli materyal kullanımı koduna ulaşılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde 21.yüzyıl öğretmen beceri yüksek ve düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme süreçlerine ilişkin ders planları ve ilgili ders planına ait ders kayıtları izlenerek elde edilen verilere uygulanan içerik analizi sonucu elde edilen bulgular araştırma soruları ile aynı sırada tablolar halinde sunulmaktadır. Aşağıdaki tablolarda görüldüğü üzere 21.yüzyıl öğretmen becerileri yüksek ve düşük olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme süreçlerinde planlama, sınıf yönetimi, öğretim, iletişim ve değerlendirme olmak üzere beş tema altında toplanmaktadır.

4.1 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinin Planlanmasına İlişkin Bulguları

Bu kapsamda 21. yüzyıl öğretmen becerileri düşük ve yüksek olan sınıf öğretmeni adayların Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Fen bilimleri, Müzik, derslerine ilişkin kendi oluşturdukları toplam 32 adet ders planı incelenmiştir.

Tablo 6’ da öğrenme- öğretme sürecinin planlanmasına ilişkin bulgular sunulmaktadır.

Tablo 6. *Planlamaya ilişkin bulgular*

Tema	21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük olan öğretmen adayları		21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek olan öğretmen adayları	
Planlama	Kod	f	Kod	f
	Teknolojiye yer verme	12	Açık ve Anlaşılır	15
	Açık ve anlaşılır	10	Ayrıntılı hazırlama	15
	Değerlendirme yapmama	8	Çeşitli yöntem teknik strateji	15
	Çeşitli değerlendirme	6	Teknolojiye yer verme	15
	Ayrıntılı hazırlama	5	Çeşitli materyal kullanma	14
	Etkinlikleri belirtme	5	Etkinlikleri belirtme	12
	Çeşitli yöntem teknik strateji	2	Çeşitli değerlendirme	12
	Çeşitli materyal kullanma	2	5e modeline göre planlama	12
	Önceki dersle ilişkilendirme	2	Kaynaklara yer verme	8
	Eksik hazırlama	2	Önceki dersle ilişkilendirme	1
		Eksik hazırlama	1	

Tablo 6’da 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının yer aldığı her grubun açık, anlaşılır ve ayrıntılı planlama yaptığı ve planlarında teknolojiye yer verdikleri görülmektedir. Ancak 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek grubun yapılandırmacı yaklaşımın 5E modeline göre planlama yaptıkları görülürken 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük grubun planlamada yapılandırmacı yaklaşımın 5E modelinin kullanmadığı belirlenmiştir.

Yöntem teknik ve stratejileri çeşitlendirmeye ve çeşitli materyal kullanmaya yönelik 21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek gruptaki öğretmen adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük gruptaki öğretmen adaylarına göre çok daha başarılı oldukları görülmektedir. 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek gruptaki öğretmen adayları planda kaynaklara yer verirken 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük gruptaki öğretmen adaylarının planlarında kaynaklara yer vermediği saptanmıştır. Bu bilgilere ilişkin plandan kesitlerde aşağıda sırasıyla sunulmaktadır.

Teknolojiye yer vermeye ilişkin planlarda şunlar görülmektedir.

Dikkati Çekme: İlk olarak öğrenciler selamlanır. Ardından, kuş sesi öğrencilere sıra ile kısaca dinletilir. Yöntem, Teknik ve Stratejiler: Soru-cevap, tartışma, anlatım Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler:Doğal ve yapay ses kaynakları (kuş

sesi, yağmur sesi, piyano sesi, korna sesi), bilgisayar, MEB öğretim programı, MEB ders kitabı (YÖ4 PLAN1)

Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç,Gereçler:Ders kitabı, görsel materyal, bilgisayar,slayt dosyası (YÖ3PLAN1)

Word dosyasında yer alan grafik ve tablo resimleri gösterilir ve isimlerinin ne olduğu öğrencilere sorulur. Böylelikle kısa bir tekrar yapılmış olur Kullanılan Eğitim Teknolojileri: Matematik ders kitabı, word grafik resimleri, beyaz tahta, tahta kalem, bilgisayar, zoom, word soruları Ölçme-Değerlendirme:Değerlendirme yapılmaz(DÖ3 PLAN4)

Kullanılan yöntem teknik strateji: Soru cevap tekniği, bilgisayar destekli eğitim yöntemi, düz anlatım. (DÖ PLAN1)

Kaynaklara yer vermeye ilişkin planlarda şunlar görülmektedir.

Dikkati Çekme: İlk olarak öğrenciler selamlanır. Ardından, kuş sesi öğrencilere sıra ile kısaca dinletilir.

*(<https://www.youtube.com/watch?v=Vj4FfG5a-xk>), yağmur sesi
(<https://www.youtube.com/watch?v=OE6zifMR570>), piyano sesi
(https://www.youtube.com/watch?v=t_Kd_G7p6ZQ) ve korna sesi
(<https://www.youtube.com/watch?v=Hko8uw-qHJ8>) öğrencilere sıra ile kısaca dinletilir. (YÖ4 PLAN1)*

MEB Türkçe ders kitabından “Kuş Çocuk” isimli okuma metnini açarak öğrencilere önce sessiz okuma yaptırılır.Şiir okuma kazanımıyla ilgili “Başkomutan Mustafa Kemal” şiiri öğrencilerin her birine bir kıta verilerek okutulur(YÖ1 PLAN1)

Kullanılan Araç Gereçler:Dostluk şarkısı (piano eşlik karaoke.mp4) (YÖ3PLAN4)

5E modeline uygun planlama, çeşitli yöntem teknik strateji ve materyal kullanımına ilişkin planlamalardan alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Dikkati Çekme: Yeni üniteye giriş yapılır. Hazırlık soruları ile öğrencilerin dikkati çekilir. Güdüleme: Ders kitabındaki metin üzerinden rol oynama tekniğiyle öğrenciler derse güdülenir.Gözden Geçirme Hazırlık sorularına verilen cevaplar üzerinden öğrencilerle beyin fırtınası yapılır.Derse Geçiş: Öğrencilerle yönler ve konumları

hakkında kısa bir egzersiz yapılır.Keşfetme: Öğrencilerle slayt dosyası üzerinden verilen sorular çözülmeye çalışılır ve öğrencilerin bilgileri keşfetmesi sağlanır.Açıklama Verilen sorular ve cevaplar doğrultusunda öğrencilerin kavradıkları bilgiler hakkında onları açıklamaları istenir. Daha sonra öğretmen açıklamaları toparlayarak kısa bir özet yapar.Derinleştirme Öğrencilerle alıştırma soruları yapılır. Sonrasında verilen cevaplar doğrultusunda soru-cevap ve beyin fırtınası yöntemi uygulanır. Yöntem, Teknik ve Stratejiler:Gösterip Yaptırma Soru-cevap Beyin fırtınası Görsel okuma Rol oynama Tüme varım Tümdengelim Anlatım Grup tartışması Örnek olay Grup çalışmaları Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç,Gereçler:Ders kitabı, görsel materyal, bilgisayar,slayt dosyası (YÖ3PLAN1)

Dikkati Çekme: İlk olarak öğrenciler selamlanır. Ardından, kuş sesi öğrencilere sıra ile kısaca dinletilir.

Güdüleme: Bu aşamada; dikkat çekme aşamasında dinletilen seslerin kaynağının ne olduğu veya dinledikleri sesin ne sesi olduğu sorulur.Gözden Geçirme: Bu dersin sonunda her sesin bir kaynağı olduğunu, sesin her yöne yayıldığını; ses kaynağının bize yaklaşıp bizden uzaklaştığını ve yerini nasıl tespit ettiğimizin öğrenileceği öğrencilere açıklanır.Derse Geçiş: Bunların dışında hangi ses kaynaklarının olabileceği öğrencilere sorulur.Keşfetme: Öğretmen, bilgisayardan uzak, orta ve yakın mesafede “İstiklâl Marş’ımızın yazarı kimdir?” ifadesini söyleyerek öğrencilerden sadece duyduklarını yazmalarını ister. Uygulama tamamlandıktan sonra öğrencilerden yazdıklarını paylaşmaları istenir. Açıklama: Öğrencilerden, ses kaynağına yakın veya uzak olmanın sesin algılanmasını nasıl etkileyeceğini açıklamaları ve benzer bir örnek vermeleri istenir. Daha sonra, ses kaynaktan çıkınca hangi yöne doğru yayılır? Neden? Sorusu öğrencilere sorularak öğrencilerden yanıtlarını açıklamaları istenir.Derinleştirme: Öğrencilerden, sesin serüvenini anlatan bir hikâye yazmaları, resim çizmeleri veya model hazırlamaları istenir Yöntem, Teknik ve Stratejiler: Soru-cevap, tartışma, anlatım Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler:Doğal ve yapay ses kaynakları (kuş sesi, yağmur sesi, piyano sesi, korna sesi), bilgisayar, MEB öğretim programı, MEB ders kitabı (YÖ4 PLAN1)

Öğrenciler konudan haberdar edilir. Atasözü, deyim ve özdeyiş kavramları açıklanır. Kavramlar örneklerle desteklenir. Öğrenciler soru cevap yöntemi ile verilen resimler ile

örnekleri açıklarlar. Örnekler bittikten sonra öğrencilere anlamadıkları bir şey olup olmadığı sorulur. Teşekkür edilerek ders bitirilir. Kullanılan eğitim teknolojileri- araç gereçler: Sunu(slayt), uzaktan eğitim. Ölçme ve değerlendirme yapılmaz. (DÖ1 PLAN3)

Dikkat Çekme: Öğrencileri derse hazır hale getirmek için biraz sohbet edilir.

Güdüleme: Öğretmen derse geçmeden önce söz hakkı almadan konuşulmaması ve parmak kaldırmadan konuşulmaması konusunda uyarıda bulunur. Gözden

Geçirme: Öğretmen çocuklara Atatürk ile ilgili bir şiir okuyacaklarını söyler. _Derse

Geçiş: Türkçe çalışma kitabında sayfa 37 açtırılarak derse giriş yapılır. Atatürk Kurtuluş Savaşında adlı şiirin okunacağı bildirilir. Öğretmen öğrencilere şiiri önce kendisinin ardından öğrencilerin hep bir ağızdan onu tekrar ederek okumalarını söyler.

Öğretmen vurgu ve tonlamaya dikkat ederek okuma yaparak öğrencilerin de buna dikkat çekmelerini bekler. Kullanılan Eğitim Teknolojileri: Türkçe Çalışma Kitabı, Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü Ölçme-Değerlendirme:Değerlendirme yapılmaz(DÖ2 PLAN3)

*Dikkat Çekme:*Öncelikle çocuklara selam verilir ve biraz sohbet edilir. Hangi tablo ve grafikleri öğrendiniz? İsimlerini söyleyiniz. *Güdüleme:* Word dosyasında yer alan grafik ve tablo resimleri gösterilir ve isimlerinin ne olduğu öğrencilere sorulur.

Böylelikle kısa bir tekrar yapılmış olur *Derse Geçiş:* Matematik ders kitabından sayfa 172 açılır ve sütun grafiği oluşturma konusu oradan anlatılır. Ders kitabında yer alan örnek etkinliklere öğrencilerle birlikte incelenir. Sonra word dosyasında yer alan 2 soruyu beyaz tahtada öncelikle öğretmen çözer.Öğrenciler anladıktan sonra diğer soruları öğrencilerin çözmeleri için süre verilir. Kullanılan Eğitim Teknolojileri: Matematik ders kitabı, word grafik resimleri, beyaz tahta, tahta kalem, bilgisayar, zoom, word soruları Ölçme-Değerlendirme:Değerlendirme yapılmaz(DÖ3 PLAN4)

4.2 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinde Sınıf Yönetimine İlişkin Bulguları

21.Yüzyıl öğreten becerileri düşük ve yüksek sınıf öğretmeni adaylarından Matematik, Türkçe, Sosyal Bilgiler, Fen bilimleri, Müzik,İnsan hakları branşında toplam 32 adet ders kaydı sınıf yönetimi çerçevesinde incelendiğinde elde edilen bulgular Tablo 7’ de sunulmuştur.

Tablo 7. *Sınıf yönetimine ilişkin bulgular*

Tema	21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük olan öğretmen adayları		21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek olan öğretmen adayları	
	Kod	f	Kod	f
Sınıf Yönetimi	Her öğrenciye söz hakkı verme	12	Etkin katılım sağlama	15
	Uygun pekiştirici kullanma	12	Kesintileri engelleme	15
	Etkin katılım sağlama	12	Özetleme	15
	Dikkat çekerek başlama	8	Dikkat çekerek başlama	15
	Kesintileri engelleme	6	Her öğrenciye söz hakkı verme	13
	Özetleme	5	Uygun pekiştirici kullanma	12
			Ödev verme	3

Sınıf yönetimi aşamasında 21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının; her öğrenciye söz hakkı, uygun pekiştirici ve etkin katılım noktalarında etkili olduğu görülmüştür. Öğretmen adaylarının ders kayıtlarında bu bulgulara ilişkin alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Karagöz ve Hacivat rolünü okumak isteyen var mı? Gürültü oluşur Tamam biraz sessiz olalım .Ben seçeyim karışıklık oluyor. Soruyu kim yapmak ister ? Hüseyin sen çöz bakalım diğerini. Hakan sende söyle parmak kaldırıyorsun. (YÖ1 KAYIT4)

Önce sizine video izleyerek başlayacağız.Çocuklar görüntülerinizi açın dinleyip dinlemediğinizi göreyim.Tek tek konuşalım arkadaşlar sesler birbirine giriyor. Alışveriş yaparken siz nelere dikkat ediyorsunuz? Berra sesini kapatır mısın yankı yapıyor. Ekrana yazı yazmayın rica ediyorum. Giysilerin ömrünü uzatmak için neler yapıyorsunuz? Biz dünyayı atalarımızdan miras değil çocuklarımızdan emanet aldık sözü ile nasıl bir mesaj vermektedir.Kısa bir metin yazın çocuklar. (YO2 KAYIT4)

Çocuklar kitaplarınız yanınızda mı? Süpersiniz. Çocuklar erdem deyince aklınızda ne canlanıyor? Kimler el kaldırıyor bakalım. Ecrin, Semih, Zeynep, Yunus, Hilal çok güzel.Görüntüleriniz yok şuan sizi göremiyorum. Ecrini dinleyelim hep bir ağızdan konuşmayalım. Ecrin konuşurken dinleyelim ona saygısızlık oluyor.Düşünsenize size aynısının size yapıldığını. Resimler size ne çağırıştırıyor. Hilal Zeynep bakayım hiç konuşmayanlardan kim var. Ama şimdi öğretmenim ben söyleyeyim demeyelim ben

görüyorum parmak kaldıranlardan seçeyim tamam mı . Süpersiniz. Aynur sen söyle (YO3 KAYIT4)

Çocuk ve ağaç şiirini dinliyoruz.İyi dinleyelim onun üzerinden konuşacağız. Çocuklar dinlediğimiz şiirin konusu nedir? Çocuklar sırayla lütfen.Herkes Uğuru dinlesin.Herkes bir metin yazacak arkadaşlar .Mustafa yazdığı metni okusun şimdi..Kelimelerin harflerini karıştırarak bir oyun hazırladım şimdi onu oynayalım.Ada bu gördüğün kelime ne olabilir (YÖ4KAYIT4)

Şimdi ekranımı paylaşacağım bugün sizlerle atasözü ve deyimleri işleyeceğiz. Atasözü ne demek?Atasözlerinin söyleyeni belli değilse ne deniyordu ? Anonim.Halkın ortak malıdır. Anladık mı?Atasözü örneklerine bakalım karikatürlerle. Acele işe şeytan karışır. Sizce karikatürdeki gibi midir ? Evet doğru.Deyimlere geçiyorum. Bir kaşık suda insan boğulabilir mi arkadaşlar ?(DÖ1 KAYIT3)

Derse geçmeden önce birkaç bir şey sormak istiyorum.Çocuklar biz nerde yaşıyoruz?Peki Gaziantep hangi bölgede?Aferin. Türkiye’de kaç tane coğrafi bölge vardır? Parmaklarla gösteriyoruz.Sekiz diyenlerin cevaplarını alalım bakalım.Neden sekiz ?Melek sen söyle .Yusuf sen söyle.Harita denir?. Melek sen söyle .Evet doğru(DÖ2KAYIT4)

Ekranda gördüğünüz tablo ne tablosudur? Elif söylesin bize. İkincisini Samet söylesin.Herkes görüntüsünü açsın herkesi göreyim. Evet sütun grafiği.Doğru Bir grafik daha var onu da başka birisi söylesin.Evet Sıklık grafiği (DÖ3 KAYIT4)

Kesintileri engelleme, dikkat çekerek başlama ve ödev verme noktalarında 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek öğretmen adaylarının bu davranışları daha çok gösterdikleri görülmektedir. Kesintileri engellemeye ilişkin alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Herkes mikrofonunu kapatsın ben şarkımı çalayım dikkatli dinleyin (YÖ2 KAYIT1)

Derste güneş gözlüğü takmayalım dikkatimiz dağılmasın (YÖ3 KAYIT2)

Çocuklar görüntülerinizi açın dinleyip dinlemediğinizi göreyim.Tek tek konuşalım arkadaşlar sesler birbirine giriyor. Berra sesini kapatır mısın yankı yapıyor. Ekrana yazı yazmayın rica ediyorum. (YO2 KAYIT4)

Arkadaşımızı dinleyelim diye uyardı. Konuşan birini dinlemezsek saygısızlık yapmış oluruz (YÖ3 KAYIT3)

Dikkat çekerek başlamaya ilişkin alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Ekrana yansıttığım Hacivat karagöz metnini kim canlandırmak ister?(YÖ1 KAYIT4)

Arkadaşlar şimdi çömlek yapımını gösteren bir video izleyeceğiz (YÖ2 KAYIT2)

Çocuklar saat olmaz ise zaman bilgisini nasıl ediniriz ? (YÖ4 KAYIT3)

Bu ders Arif Nihat Asya'nın ağaç şiirini seslendirmeden dinleyeceğiz. (YÖ4 KAYIT4)

Ödev vermeye ilişkin alıntılar aşağıda yer almaktadır.

Arkadaşlar şarkımızı haftaya kadar çalışıp çalmanızı istiyorum(YÖ2 KAYIT1)

Gelecekteki Aydınlatma teknolojileri ile ilgili düşünmenizi ve aydınlatma teknolojisi için bir tasarım yapmanızı istiyorum. (YÖ2 KAYIT3)

4.3 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Süreçlerinde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Bulguları

21.Yüzyıl öğreten becerileri düşük ve yüksek sınıf öğretmeni adaylarından ders kayıtları öğretim çerçevesinde incelendiğinde elde edilen bulgular Tablo 8'de sunulmuştur.

Tablo 8. Öğretim uygulamalarına ilişkin bulgular

Tema	21. yüzyıl öğreten becerileri düşük olan öğretmen adayları		21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek olan öğretmen adayları	
	Kod	f	Kod	f
Öğretim	Teknolojiden faydalanma	12	Teknolojiden faydalanma	15
	Plana uygun strateji yöntem	12	Plana uygun strateji yöntem	15
	Çeşitli etkinlik	8	Verimli zaman	15
	Verimli zaman	7	Günlük hayatla ilişkilendirme	15
	Yanlışları düzeltme	7	Çeşitli etkinlik	13
	Günlük hayatla ilişkilendirme	6	Materyal çeşitliliği	10
	Materyal çeşitliliği	4	Yanlışları düzeltme	7

Öğretim aşamasında 21. yüzyıl öğretene becerileri düşük ve yüksek gruptaki sınıf öğretmeni adaylarının; teknoloji den faydalanma, plana uygun strateji, yöntem kullandıkları görülürken 21.yüzyıl öğretene becerileri düşük sınıf öğretmeni adaylarının etkinlik ve materyal çeşitliliği, verimli zaman ve günlük hayatta kullanım gibi alanda daha geride kaldıkları görülmektedir. Teknoloji den faydalanmaya ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Yönleri bilmenin faydaları nelerdir? Ekrana yansıtacağım karagöz ve Hacivat rolünü oynamak isteyen var mı? Günlük hayatımızda bulunduğumuz yönü bulmak için yönlerden yararlanıyoruz. Günlük hayatta rolü bulmanın yollarını bilenler sırayla söylesin bakalım.Şimdi sizinle etkinlik yapalım. Haritaya bakın. Gaziantep'in doğusunda ne var.Güneyinde ne var? Kuzeyinde ne var? Ekrana yansıtılan ifadelerdeki eksik yerleri beraber bulalım(YÖ1KAYIT4)

Günümüzdeki ve geçmişteki aydınlatma araçları nelerdir? Ekrana yansıtılan çeşitli resimlerden yola çıkarak aydınlatma teknolojisindeki gelişimi inceleyelim çocuklar.Gelecekte nasıl aydınlatma çeşitleri olabilir?Beren sen söyle .Teşekkürler Beren.Gelecekteki teknolojik aydınlatma ile ilgili tasarım istiyorum ve bunu çizmenizi istiyorum(YÖ2 KAYIT3)

2.etkinlikte bizden isteneni okur musun? Önce bir şarkımızı dinleyelim. Şarkı bize neden bahsediyor?Türkçe çalışma kitabını açıyoruz boşluğu dolduruyoruz. Birinci yi kim okuyacak Yusuf İkinci yi kim okuyacak .Sedef. Üçüncüyü kim okuyacak. Selen. Diğerini kim okuyacak Canan. Son olarak kim tamamlayacak.Yusuf söyler misin?Tüm etkinlikleri yapmak istiyorum çocuklar(YÖ3 KAYIT4)

Yanda bir karikatür var ne görüyorsunuz? Burada çok güzel bir karikatür var önce resme sonra atasözüne bakalım. Karikatürdeki ile ata sözümüz aynı şeyi anlatmıyor değil mi?(DÖ1 KAYIT3)

Çeşitli etkinliklerden faydalanmaya ait bulgular aşağıdaki gibidir.

Atasözleri soracağım sizlerden aklınıza gelenleri söylemenizi istiyorum çocuklar(DÖ1 KAYIT3)

Aydınlatma araçlarını hatırlatmak adına bir oyun etkinliği (wordwall üzerinden) hazırladım. Önce o etkinliği yapalım (DÖ3 KAYIT 3)

Evet ekrandaki hikayeyi kim okumak ister ? Sırayla okuyalım karışıklık olmasın(YÖ1 KAYIT 2)

Arkadaşlar şarkıyı şimdi hep birlikte söyleyeceğiz. Karışıklık oluyor önce ben söyleyeyim sonra siz tekrar edin (YÖ2 KAYIT1

Çocuklar Hacivat karagöz parçasını kim canlandırmak ister?(YÖ3 KAYIT3)

Sizce resimdeki yerleşim yeri nedir?Bu resimde muhtarlığın resmidir. Muhtarımızda yanımızda muhtarlık sistemi ile ilgili bilgiler verecek (YÖ4KAYIT2

Ateş ile ampulü karşılaştırırsak neler söyleyebiliriz ?(YÖ2 KAYIT3)

Günlük hayatla ilişkilendirmeye ilişkin bulgular aşağıda sunulmuştur.

Günlük yaşamda yönlerimizi nasıl buluruz arkadaşlar? Güneşin konumundan yaralanabiliriz. Kutup yıldızı, Karınca yuvaları,Mezar yönleri gibi.Yosun yöntemi (YÖ3 KAYIT1)

Muhtarımızda yanımızda muhtarlık sistemi ile ilgili bilgiler verecek? (YÖ4KAYIT2

Market arabasına uygulanan kuvvet ile araba hareket eder çocuklar(YÖ2 KAYIT 2)

Günlük hayatta aydınlatma için kullanılan araçlar olmasaydı ne olurdu çocuklar?(YÖ2 KAYIT3)

Günlük hayatta tasarruf yapmak için neler kullanılabilir? Mesela bayatlayan ekmeklerle ne yapabiliriz çocuklar . Parmak kaldırarak cevap verelim. (YÖ KAYIT4)

Çeşitli materyal kullanımına ilişkin bulgular aşağıdadır.

Şimdi sesleri dinleteceğim ne sesi olduğunu söylemenizi istiyorum çocuklar. (kuş sesi, yağmur sesi, piyano sesi, korna sesi.)(YÖ4 KAYIT1)

Şimdi size bir müzik çalacağım. Bu aletin adı kalimba çocuklar. Ekran paylaşımı ile notaları paylaşacağım. (YÖ2 KAYIT1)

Evet şimdi dostluk şarkısının dinleteceğim size herkes sesini kapatsın. Hadi herkes şarkıyı söylesin . Emine sesin gelmiyor sanki Ceyhun sen söyle (YÖ3 KAYIT3)

Okulistik eğitim yazılımı üzerinden boşluk doldurma etkinliğini yansıtıyorum çocuklar il soruyu kim cevaplayacak.Harita üzerinden etkinlik yapalım çocuklar. Konya'nın kuzeybatısında hangi şehir vardır ? (YÖ1 KAYIT4)

4.4 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde İletişim Becerilerine İlişkin Bulguları

21.Yüzyıl öğrenen becerileri düşük ve yüksek sınıf öğretmeni adaylarından ders kayıtları iletişim çerçevesinde incelendiğinde elde edilen bulgular Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9. *İletişime* ilişkin bulgular

Tema	21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük olan öğretmen adayları		21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek olan öğretmen adayları	
	Kod	f	Kod	f
İletişim	Diyalog kurma	11	Diyalog kurma	15
	Soru sorma	10	Dinleme	15
	Dinleme	10	Vurgulara dikkat etme	15
	Yönerge ve açıklama yapma	10	Yönerge ve açıklama yapma	15
	Vurgulara dikkat etme	4	Sözel dili etkili kullanma	15
	Sözel dili etkili kullanma	1	Soru sorma	14

İletişim aşamasında 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük ve yüksek gruptaki sınıf öğretmeni adaylarının; diyalog kurma, soru sorma, dinleme, yönerge ve açıklama kullandıkları görülürken; 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının vurgulara dikkat ve sözel dili etkili kullanma gibi davranışları daha çok sergiledikleri görülmektedir. Diyalog kurmaya ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Merhaba çocuklar nasılsınız nasıl gidiyor her şey yolunda mı ?Bende iyiyim teşekkür ederim.Furkan bir şey mi söyleyeceksin el kaldırmışsın.Yoruldunuz mu iki ders işlediniz (DÖ2 KAYIT1)

Merhaba çocuklar nasılsınız? Daha iyi olun. (DÖ3 KAYIT1)

Çocuklar iyi akşamlar nasılsınız? İyi misiniz ? Ne yapıyorsunuz ?Ne güzel böyle her hafta görüşüyoruz mutlu musunuz bizi görmekten. Bende çok mutluyum sizinle ders işlediğim için. Merhaba ecrincim.Haticecim yazdıklarımızı bana okur musun canım (YÖ3 KAYIT3)

Herkese merhabalar çocuklar hazır mısınız derste tanımadığımız biri var onlar benim öğretmenlerim. Çocuklar hazırsanız başlıyoruz.Çocuklar yazdıklarınızı açıklamanızı istiyorum merak ediyorum neler yazdığınızı. Bu ders üçüncü ders . Buyrun görkem dinliyoruz seni.Peki yanıtlarını yazdın mı? Çok teşekkür ediyoruz(YÖ4 KAYIT1)

Soru sormaya ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Meltem diye biri var her gün 20sayfakitapokuyor ve bize 30 gün boyunca toplam kaç sayfa okuyacağını hangi işlemi yaparak buluruz.Nasıl buluruz(DÖ2 KAYIT1)

1911 de İtalyanlara karşı Trablusgarp savaşı yapılıyor bu savaş sonrası bir antlaşma yapılıyor neydi bu antlaşmanın adı?(DÖ4 KAYIT1)

Betül öğretmene bir koli vermişler o kolinin içerisinde de dokuz paket mandal paketi var.Her paketin içerisinde 25 tane mandal var bu bilgilerle bana problem oluşturacak gönüllü bir arkadaşım var mı ? Parmak kaldıralım bakalım (YÖ3 KAYIT3)

Arkadaşlar berat radyodan çıkan sesi ecrin ve Arda duyamaz Mete ve Mine radyodan çıkan sesi duyabilir diyor. Farklı bir şey söylüyor sizce doğru mu dediği? Neden yanlış diyorsunuz peki ? Beratcım Ömer'i dinledin mi ? Dediği doğru mu peki ? Neden ? (YÖ4 KAYIT1)

Dinlemeye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Şimdi neler yazdığınızı açıkla mısınız? Evet kağan. Hangisi muhtarlık Evet. Teşekkür ederim Peki bunlar? Çok teşekkürler. Bu valilik nerenin valiliği? Evet Gaziantep valiliği.Çok teşekkürler.Elacım neler yazdın bize açıkla mısın? Teşekkür ederim. Çiğdem Su senden de dinleyelim yazdıklarını. Çok teşekkür ediyorum. Birde Emre var Emre neler yazdın bizimle paylaşır mısın? Teşekkür ediyorum(YÖ4 KAYIT2)

Mustafacım yurttaşlık dersindeyiz. Şimdi temel haklarımızı bir hatırlayalım. Evet doğru. Başka ne vardı.Mustafa Mert? İnsan hakkı mı? Yunus.Evet yunus hepsini okudu.Daha önce haksızlığa uğradığınız durumlar oldu mu? Mustafa seni dinliyoruz Nasıl bir şey

yaşadın. Evet.Evet. Keşke kavga etmeseydiniz ama. Tartıştınız sadece tamam(DÖ4 KAYIT2)

Sözel dili etkili kullanmaya ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Benim bir tane kolim var her kolimin içinde kaç paketim vardı. 9 paket mandal paketim var. 9 paket mandal.Her paketin içerisinde 25 tane mandal var.Problemi Furkan arkadaşımız oluşturacak Furkancım yavaş yavaş söyle problemini herkes anlatsın.Furkancım tekrar söyler misin. Evet. $25 \times 9 = 225$ mi? Evet. Tamam. Problemden eminsin işlemini de bana söyledin.Şimdi bakın ben söyleyeyim Bu mandalardan her paketimde dokuz tane varmış değil mi ve bu paketlerden 25 tane varmış değil mi çocuklar(YÖ3 KAYIT3)

Merhaba Muhammet merhaba Kağan hepinize merhabalar.. Merhaba Rümeysa.Bir hayat bilgisi dersinde tekrar bir aradayız. Bir önceki hayat bilgisi dersimizde neler öğrenmiştik hatırlıyor musunuz?Çok teşekkür ederim.Evet çocuklar bu dersin sonuna doğru bir sürprizim var(YÖ4 KAYIT2)

Eee bugünkü dersimiz sosyal bilgiler ders Kitaplarınız yine yanınızda bulunsun onlarda da yaralanabiliriz.Eee bugün ki dersimiz ailemdeki ve çevremde ee çevremdeki ekonomik faaliyetler.Ben şimdi size bir video izletcem. Bu videonun içinde sorularda olacak. O yüzden dikkatli dinleyelim. Eee bu sorular size yöneltecem. İsterseniz ben videoyu açınca hani dinleyin. Tamam.Eee duyuyosunuz değil mi sesi?(DÖ3 KAYIT2)

Vurgulara dikkat etmeye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

(Çok canlı bir ses ile) Evet çocuklar merhaba. Nasılız bugün. Yunusçuğum sana da afiyet olsun! Öğle yemeği mi yiyorsun. Çocuklar bugün ne işleyeceğiz? Türkçe işleyeceğiz değil mi!! Süpersiniz(YÖ3 KAYIT1)

(Soru kelimelerini yüksek ve canlı bir ses kullanarak)Bu soruyu da Levent okusun bize? Levetcim burada mısın? Tekrar okur musun bizim için? Orda mısın? Okur musun tekrar dördüncüyü. Hayır! Ne demiştik Yeşilay demiştik değil mi(YÖ1 KAYIT3) (Yüksek sesle ve ezgiye uygun)Yağmur yağar her bahar tıp tıp tıp tıp tıp(hızlı) ses yapar.Koala ağaca çıkar Korur onu yapraklar.Tavşanlar kaçıyorlar zıp zıp zıp zıplıyorlar.Ellerinde havuçlar kırt kırt kırt kırt (hızlı)yyiyorlar (YÖ2 KAYIT1)

4.5 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Bulguları

21.Yüzyıl öğrenen becerileri düşük ve yüksek sınıf öğretmeni adaylarından ders kayıtları değerlendirme çerçevesinde incelendiğinde, elde edilen bulgular Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10. *Değerlendirmeye ilişkin bulgular*

Tema	21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük olan öğretmen adayları		21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek olan öğretmen adayları	
	Kod	f	Kod	f
Değerlendirme	Dönüt verme	10	Dönüt verme	15
	Değerlendirme yapmama	8	Amaca uygun değ.	14
	Kazanıma uygun değ.	4	Geleneksel değerlendirme	12
	Geleneksel değerlendirme	2	Kazanıma uygun değ.	11
	Amaca uygun değ.	2	Ölçme aracında teknoloji	10
	Ölçme aracında teknoloji	1	Alternatif değerlendirme	4
	Alternatif değerlendirme	1		

Değerlendirme aşamasında 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük ve yüksek gruptaki sınıf öğretmeni adaylarının; dönüt verme kodu yüksek sayıda olduğu görülürken 21.yüzyıl öğrenen becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük öğretmen adaylarına göre daha fazla amaca uygun değerlendirme, kazanıma uygun değerlendirme, geleneksel değerlendirme ve alternatif değerlendirme kodu oluşturdukları oldukları görülmektedir. 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük öğretmen adaylarında değerlendirme yapmama kodu da yüksek olarak gözükmektedir. Dönüt vermeye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Elektrik israfını önlemek için neler yapabiliriz? Sen söyle Kıvanç. Teşekkürler Kıvanç. Hatice sen araştırma yapmışsın okuyabilir misin bize? Teşekkür ederiz Hatice araştırman için(YÖ2 KAYIT4)

İlk önce arkadaşımız yapsın onu dinliyoruz tamam mı? süpersiniz.18 ile 8 i çarpınca kaç buldun? 18 ile 8 i bir daha çarpar mısın?Evet 144 aferin (YÖ3 KAYIT2)

Biz 19 mayısı kutluyoruz değil mi ne olarak kutluyoruz? Hani geçlik ve spor bayramı mıydı? Hayır zafer bayramı değil o 30 ağustos. Kurtuluş savaşı hangi olayla başlamıştı ?Evet aferin doğru. Türk ordusu batı cephesinde aşağıdakilerden hangisiyle savaşmıştır. Aferin sana (DÖ1 KAYIT2)

Amaca ve kazanıma uygun değerlendirmeye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Şimdi etkinliklere geçelim metnin konusunu yunus sen söyler misin? Aşağıdaki şarkı metnindeki eksik bırakılan yerleri tamamlayalım. Şimdi bulmacada birinciye kim yapmak ister? Herkes bulmacanın ilk soruyu bir okusun ilk sorunun cevabını bulduk mu? Furkancım ne buldun ? (YÖ3 KAYIT4)

Gaziantep'in doğusunda hangi il var çocuklar? Aferin size çocuklar. Şimdi bu boşluk doldurma etkinliğini beraber yapalım. İlini kim yapmak ister Çınar uğur cevaplar mısın boşluğa gelecek kelime nedir? (YÖ1 KAYIT4)

Ekranda gördüğünüz resimde gördüğünüz olayda kuvvetin hangi etkileri vardır. Evet itme. Beren söylesin. Evet (YÖ2 KAYIT2)

Şimdi bu problemi çözelim lütfen. Doğru çözmek için problem çözmemenin aşamalarını yapmanız lazım. (YÖ4 KAYIT 3)

Alternatif değerlendirmeye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir.

Çocuklar sizden bir tasarım yapmanızı istiyorum. Tasarladığımız aydınlatma aracı hangi kaynakla aydınlatma sağlayacak ve tasarruf, kullanım ömrü hakkında neler söyleyebiliriz? Haftaya bunu yapın çocuklar(YÖ2 KAYIT3)

Kelime oluşturma oyunu ile devam edeceğiz.Ada ile başlıyoruz. Adacım bu kelime ne olabilir?Peki Eymen ile devam edelim bu kelime ne olabilir. Evet çok teşekkür ediyorum(YÖ4 KAYIT4)

Sesin oluşumunu anlattığınız bir hikaye bir resim veya model hazırlamanızı istiyorum sizden çocuklar. Tamamlayanlar çalışmalarını gösterebilirler. (YÖ4 KAYIT1)

Ölçme aracında teknolojiye ilişkin alıntılar aşağıda belirtilmektedir

Kelime oluşturma oyunu ile devam edeceğiz.Ada ile başlıyoruz. Adacım bu kelime ne olabilir?(YÖ4 KAYIT4)

Şimdi bulmacada birinciyi kim yapmak ister? Herkes bulmacanın ilk soruyu bir okusun ilk sorunun cevabını bulduk mu? Furkancım ne buldun ? (YÖ3 KAYIT4)

Ekrandaki haritada Gaziantep'in doğusunda hangi il var çocuklar? Aferin size çocuklar. Şimdi bu bulmacalı boşluk doldurma etkinliğini beraber yapalım. İlini kim yapmak ister Çınar Uğur cevaplar mısın boşluğa gelecek kelime nedir? (YÖ1 KAYIT4)

Değerlendirme yapmama kodu sadece 21. yüzyıl öğretene becerileri düşük grupta yer almaktadır.

Öğretme Süreci

- 1.Öğretmen, öğrencilerle selamlaşır ve kendini tanıtır.
- 2.Öğrencilerin dikkatlerini toplamak ve öğrencileri derse güdülemek amacıyla birkaç soru ile derse başlar. Sorular cevaplandıktan sonra bu dersin öneminden bahseder.
3. Besinlerin gerekliliğini, bitkisel ve hayvansal kaynaklı besinleri, besin içeriklerini, besin içeriklerinin görevlerini sunuş yoluyla öğrencilere anlatır.
4. Öğretmen sunuş yoluyla düz anlatım yaparken öğrencilere arada yönelttiği sorular ile tümevarım yöntemini ve soru cevap tekniğini kullanır.
5. Sunuş yoluyla öğretim bittiğinde öğretmen öğrencilere anlamadıkları bir şey olup olmadığını sorar
6. Poster tahtaya yapıştırılır ve öğrenciler bu derste öğrendikleri bilgileri kullanarak posterini doldururlar.
7. Öğretmen öğrencilere teşekkür eder ve derisi bitirir. (DÖ1PLAN3) DÖ1 planda değerlendirmeye yer vermemiştir. Ders kaydında da değerlendirmeye yer vermemiştir.

Bireysel değerlendirme: Yaşamımızdaki sorunlar neden kaynaklanmaktadır? Sorunların çözümünde nasıl bir yol izlemeliyiz? Haklarımızı öğrenmek neden önemlidir? Grup değerlendirme: Duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebiliyor mu? (DÖ2 PLAN1)

Planda yer vermesine rağmen ders kaydında değerlendirme yer almamaktadır.

Bireysel değerlendirme: Şiir nasıl okunur? Daha önce mektup yazan oldu mu? Grup değerlendirme: Duygu ve düşüncelerini rahatça ifade edebiliyor mu? (DÖ2 PLAN3)

Planda yer vermesine rağmen ders kaydında değerlendirme yer almamaktadır.

BÖLÜM V

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırmadan elde edilen bulguların yapılan farklı çalışmaların sonuçlarından da yararlanılarak tartışılmasına yer verilmiştir.

5.1 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme-Öğretme Sürecinin Planlanmasına İlişkin Bulgularının Tartışılması

Elde edilen bulgular kapsamında öğrenme öğretme sürecini planlamada; teknolojiye yer verme, açık ve anlaşılır hazırlama davranışlarını 21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek ve düşük her iki gruptaki öğretmen adaylarının da sergilediği tespit edilmiştir. Ayrıntılı plan hazırlama, planlarında çeşitli yöntem teknik ve stratejilere yer verme, çeşitli materyal kullanma, etkinlikleri belirtme, değerlendirmeleri çeşitlendirme, kaynaklara yer verme ve 5E modeline göre plan hazırlama davranışlarının daha çok 21. yüzyıl öğrenen becerileri yüksek öğretmen adayları tarafından sergilendiği görülmektedir. Ayrıca 21. yüzyıl öğrenen becerileri düşük iki sınıf öğretmeni adayının planı eksik hazırladığı tespit edilmiştir. Kablan'a (2012) göre ders planı hazırlama becerisi, amaca uygun çeşitli yöntem, teknik ve strateji seçme, çeşitli materyal ve etkinlikleri kullanabilme, günlük hayattan örnekleri kullanabilme ve işleniş planlayabilme gibi becerileri kapsamaktadır. Bilen (2002) yaptığı araştırmada ayrıntılı olarak tasarlanan ders planlarının öğretim sürecinin kalitesini artırmaya yönelik önemli bir değere sahip olduğunu belirtmiştir. Fernandez and Ritchie (1992) de yaptıkları

çalışmada mesleki deneyimi az olan öğretmenlerin öğretim sürecini planlamada mesleki deneyimi fazla olan öğretmenlere göre daha fazla sorun yaşadığını belirtmişlerdir. Benzer bir tespit ise Doğanay ve Öztürk (2011) tarafından ifade edilmektedir. Bu araştırmada deneyimli öğretmenlerin, planlama ve düzenleme stratejilerini öğretim sürecinde uygulamada deneyimsiz öğretmenlere göre daha başarılı olduklarını tespit etmiştir. Elde edilen bulgular ve alanyazında öğretim sürecini planlamaya ilişkin çalışmalar doğrultusunda 21.yüzyıl öğreten becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğretim sürecini planlamada 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük öğretmen adaylarından daha başarılı oldukları söylenebilir.

5.2 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Yüksek ve Düşük Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Sürecinde Sınıf Yönetimine İlişkin Bulgularının Tartışılması

Elde edilen bulgular kapsamında öğrenme öğretme sürecinin de sınıf yönetiminde; her öğrenciye söz hakkı verme, uygun pekiştireç kullanma ve etkin katılım sağlama davranışlarını 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük her iki gruptaki öğretmen adaylarının da sergilediği tespit edilmiştir. Dikkat çekerek derse başlama, ders sonunda özetleme yapma, kesintileri engelleme ve ödev verme davranışlarının daha çok 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adayları tarafından sergilendiği görülmektedir. Ayrıca 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük sınıf öğretmeni adaylarının hiç birinin ödev vermediği tespit edilmiştir.

Okutan'a (2006) göre sınıftaki uygulamalara bütün öğrencilerin etkin katılımı, sınıf içerisindeki dikkat çekme, pekiştireç gibi uygulamaları ve davranışları etkili kullanabilme iyi bir yönetim becerisi ve bilgisi gerektirmektedir. Öğretmenlerin kesintileri engelleyebilmesi, öğretime ayrılan sürenin verimli kullanılması ve öğrencilerin derse etkin katılımının sağlanması iyi bir sınıf yönetiminin belirtileridir. (Ağaoğlu, 2008). Freitas, Jiménez, Mellado (2004) da bu bulgulara benzer şekilde deneyimli öğretmenlerin derslerinde öğrencilerin dikkatini çeken yollarla ve etkin katılımı temel alarak derslerini işlediklerini ifade etmiştir.

Yapılandırıcı yaklaşıma göre çeşitli becerileri geliştirmek ve öğrenmeyi öğrenmek için sadece sınıf içi çalışmalar yeterli olmamakta öğrencilere ev ödevi verilmesine de ihtiyaç duyulmaktadır(Güneş, 2014). Bu bağlamda öğretmenlerin ödev

vermesi öğrencilerin becerilerini geliştirmede olumlu bir rol oynamaktadır. Sınıf yönetiminde temel faktör öğretmenin becerisidir. Nitelikli bir eğitim için öğretmenlerin eğitimcilik özelliğinin yanında sınıf yönetimine ilişkin özelliklerinin de gelişmiş olması gerekmektedir (Demirtaş, 2009). Alanyazında yer alan açıklamalar temele alındığında sınıf yönetimi de etkin katılım, dikkat çekme, ödev verme ve kesintileri engelleme gibi olguların önem teşkil ettiği anlaşılmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde ise 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek olan katılımcıların bu açıdan daha başarılı oldukları söylenebilir.

5.3 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme- Öğretme Süreçlerinde Öğretim Uygulamalarına İlişkin Bulgularının Tartışılması

Elde edilen bulgular kapsamında öğrenme öğretme sürecinin de öğretim aşamasında; teknolojiyen faydalanarak ders işleme ve plana uygun strateji yöntem ve teknik ile ders işleme davranışlarını 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek ve düşük her iki gruptaki öğretmen adaylarının da sergilediği tespit edilmiştir. Öğretim esnasında zamanı verimli kullanma, çeşitli etkinliklere yer verme, kullanılan materyalleri çeşitlendirme, ve günlük haytan örnekler verme davranışlarının daha çok 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek öğretmen adayları tarafından sergilendiği görülmektedir. Öğretim aşamasında oluşan yanlışları düzeltme davranışını 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek ve düşük her iki grupta orta seviyede gerçekleştirmiştir. Eğitim faaliyetlerinde materyaller, öğretimi desteklemek için kullanılmaktadır. İçeriğe ve amaca uygun olan materyaller öğretim sürecine zenginlik katarak, öğrenmeyi kalıcılaştırmaktadır (Demiralp, 2007). Tok (2010) deneyimsiz öğretmenlerin öğretim materyallerini kullanmada güçlük yaşadığını belirlemiştir. Çalışmada 21. yüzyıl öğretmen becerileri yüksek öğretmen adaylarının da deneyimli öğretmenler gibi kullanılan materyalleri çeşitlendirmede daha başarılı oldukları görülmektedir.

Nitelikli öğretim süreci tüm öğrencilerin akademik öğrenmelerine olumlu etkiler yapmaktadır. Akademik öğrenmeler yeterli seviyede sağlanmışsa öğretim aşamasında zaman verimli kullanılmış demektir (Ekici ve diğerleri, 2005). Tok (2010) yaptığı çalışmada deneyimsiz öğretmenlerin zaman yönetimi konusunda sorunlar yaşadıklarını

ortaya koymuştur. 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adaylarının deneyimli öğretmenler gibi zamanı daha verimli kullandığı görülmektedir. Öğretim sürecinde etkinlikler ne kadar çok duyu organına hitap ederse, öğrenmede o kadar nitelikli olmaktadır (Demirel, Seferolu ve Yacı, 2002). Öğretmenin amaca ve öğrenciye uygun etkinlikler yaratması ve bu etkinlikleri çeşitlendirmesi öğretimde etkiliği artırmaktadır (Brooks ve Brooks, 1999; s. 21). Çalışmada görüldüğü üzere etkinlikleri çeşitlendirme durumu 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek olan öğretmen adaylarında daha fazla görülmektedir. Alanyazınındaki bilgiler doğrultusunda uyguladıkları öğretim faaliyetlerinin daha etkili olduğu söylenebilir. Literatürde yapılan çalışmalar öğrencilerin sahip oldukları bilgileri günlük olaylarla yeterince ilişkilendiremediklerini ortaya koymaktadır (Ayas ve Özmen, 1998; Birinci-Konur ve Ayas, 2010). Bu sebeple öğretim süreci içerisinde günlük yaşamla ilişkilendirmenin önemli bir yeri vardır. Çalışmada 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adaylarının günlük hayatla ilişkilendirme anlamında daha başarılı oldukları görülmektedir.

5.4 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde İletişim Becerilerine İlişkin Bulgularının Tartışılması

Elde edilen bulgular kapsamında 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük her iki gruptaki öğretmen adaylarının da öğrenme öğretme sürecinde iletişime ilişkin; öğrencilerle diyalog kurma, öğrencilere soru sorma, öğrencileri dinleme ve gerekli açıklamalarda bulunma, yönergeler verme davranışlarını sergilediği tespit edilmiştir. Konuşurken vurgulara dikkat ve sözel dili etkili kullanma davranışlarının daha çok 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adayları tarafından sergilendiği görülmektedir.

Öğretmen sınıfındaki öğrencilerin duygu ve düşüncelerini doğru şekilde anlayabildiğinde öğretime dair becerileri daha faydalı olmaktadır. Öğretmenin sınıfta demokratik ortam ve öğrencileri birey olarak dinleyip fikirlerini önemsemesi ve iletişime önem vermesi öğrencilerin ileriki hayatlarında kendilerini değerli hissetmesine katkı sağlar (Gordon, 1974). Nitelikli öğretmenler iyi bir eğitim uzmanı oldukları gibi iyi birer de iletişim uzmanı olmalıdırlar. Öğretmenler iletişim becerilerini problem

çözmeyi kolaylaştırmada demokratik kararların alınmasında, öğretim sürecine yönelik açıklama ve yönergelerde kullanılmalıdırlar (Güçlü, 1998). Ayrıca öğretmenin eğitim ortamında öğrencilerin konuyla ilgili düşüncelerini başlatacak sorular sorması öğrenme sürecinde diyalog kurma ve etkileşimi arttırmaktadır (Moyses 1987). Öğretim sürecinde öğretmenin sözel dili; iyi niyetini, güvenini, ilgisini ve öğrenciyi dinlediğini göstermekte, öğrencinin anlayacağı sade bir dilde konuşması gerekmektedir. Aksi bir durumda öğretmenin dersine dahil olamayan öğrenci derse olan ilgisini kaybedecektir (Arslantaş, 1998: 7). Benzer becerilerin incelendiği çalışmalardan elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde öğrenme- öğretme sürecinin niteliğini arttıran faktörlerden birinin de iletişim olduğu görülmektedir. Alan yazından ve araştırmadan elde edilen bulgular değerlendirildiğinde her iki gruptaki katılımcılarında iletişim becerilerinin yüksek olduğu fakat 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek olan katılımcıların 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük olan katılımcılara göre sözel dilini daha etkili kullandıkları için daha başarılı oldukları söylenebilmektedir.

5.5 21.Yüzyıl Öğreten Becerileri Düşük ve Yüksek Olan Öğretmen Adaylarının Öğrenme Öğretme Süreçlerinde Değerlendirme Uygulamalarına Yönelik Bulgularının Tartışılması

Elde edilen bulgular kapsamında öğrenme öğretme sürecinin de değerlendirmeye ilişkin öğrencilere dönüt verebilme davranışını 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük her iki gruptaki öğretmen adaylarının da sergilediği tespit edilmiştir. Ancak 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adaylarının daha çok dönüt kullandığı görülmektedir. Benzer olarak Artzt and Armour-Thomas (2001) da deneyimsiz öğretmenlerin öğrencilerine dönüt vermekte yetersiz kaldıklarını yaptıkları çalışmada belirtmektedir.

Amaca ve kazanıma uygun değerlendirme yapabilme, ölçme aracında teknolojiye yer verme geleneksel ve alternatif değerlendirme çeşitlerini kullanma davranışlarının daha çok 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek öğretmen adayları tarafından sergilendiği görülmektedir. Ayrıca 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük sınıf öğretmeni adaylarının sekiz adet ders kaydında değerlendirmeye zaman ayırmadıkları tespit edilmiştir. Alanyazını incelendiğinde öğretmenlerin ölçme-değerlendirme

faaliyetlerini öğrencilerinin ihtiyaçlarını destekleyebilecek bir biçimde seçebilmesi ve uygulayabilmesinin önemi görülmektedir (Stanford ve Reeves 2005; Welsh ve D'Agostino 2009). Çalışmada 21.yüzyıl öğretan becerileri yüksek öğretmen adaylarının ölçme değerlendirme faaliyetlerine daha çok önem verdiği görülmektedir. Buna ek olarak 21. yüzyıl öğretan becerileri düşük öğretmen adaylarından sekiz adet ders kaydında değerlendirme yapmaması ölçme değerlendirme basamağına yeteri kadar önem vermediklerini göstermektedir. Fernandez and Ritchie (1992) de yaptıkları çalışmada deneyimsiz öğretmenlerin ölçme değerlendirme aşamasına önem vermedikleri ve yetersiz kaldıkları etmiştir. Çalışmadaki her iki grup sınıf öğretmeni adayı da öğretmenlik uygulamaları açısından deneyimsizdir. Fakat 21. Yüzyıl öğretan becerileri sayesinde yüksek gruptaki öğretmen adayları deneyimli öğretmenler gibi değerlendirme aşamasına gereken önemi göstermiştir.

Eğitim alanındaki gelişmeleri inceleyen Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2004 yılında yeni öğretim planlarını uygulamaya sokarak değişim sürecine girmiştir. Uygulamaya konulan yeni öğretim programının bir parçasında yeni bir ölçme değerlendirme yaklaşımıdır. Proje ve performans değerlendirme yaklaşımı, akran değerlendirme ve ürün dosyası gibi alternatif değerlendirme yöntemleri olarak tanımlanmıştır (Erdal, 2007; Yaşar, Gültekin, Türkkkan, Yıldız ve Girmen, 2005; Çakan, 2004). Ülkemizde bir çok öğretmen yenilenen öğretim programının bir parçası olan alternatif ölçme değerlendirme faaliyetlerini kullanamamaktadır. Çalışmada da görüldüğü gibi ölçme değerlendirme faaliyetlerinin çoğunluğu geleneksel ölçme değerlendirme yöntemleridir. Tüm ders kayıtları arasında alternatif ölçme değerlendirme yöntemlerini üç adet ders içerisinde kullanılmaktadır. Bu derslerden ikisini 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek öğretmen adayları kayıt altına almıştır.

BÖLÜM VI

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde çalışma kapsamında ulaşılan sonuçlara ve ulaşılan sonuçlardan hareketle geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

6.1. Sonuçlar

Bu çalışma, 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek ve düşük düzeyde olan sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme süreçlerini incelemek ve gruplar arasında bu süreçler bağlamında farklılık olup olmadığını tespit etmek amacıyla yürütülmüştür.

Araştırmada yanıt aranan sorulara ilişkin aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1. 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecini planlama aşamasında çeşitli materyal kullanma, yöntem teknik ve strateji çeşitlendirme, etkinlikleri belirme ve kaynak verme, ayrıntılı hazırlama, 5E modeline göre plan hazırlama davranışlarına daha çok yer verdikleri tespit edilmiştir.
2. 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinin sınıf yönetimi aşamasında dikkat çekerek derse başlama, dersi engelleyecek kesintileri kontrol edebilme ve dersi özetleme davranışlarına daha çok yer verdikleri tespit edilmiştir.
3. 21. yüzyıl öğretan becerileri yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde öğretim faaliyetlerinde çeşitli etkinlik ve materyaller kullandıkları, günlük hayattan örnekler verdikleri ve zamanı daha verimli kullandıkları tespit edilmiştir.

4. 21.yüzyıl öğreten yüksek sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde değerlendirme aşamasında amaca ve kazanıma daha uygun değerlendirme yaptıkları, ölçme aracında teknolojiye yer verdikleri ve alternatif değerlendirme yöntemlerini kullandıkları tespit edilmiştir.
5. 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük öğretmen adaylarının konuşurken vurgulara çok dikkat etmediği ve sözel dilini etkili kullanamadıkları tespit edilmiştir.
6. 21. yüzyıl öğreten becerileri düşük öğretmen adaylarının yarısının değerlendirme yapmadıkları, değerlendirme aşamasını göz ardı ettikleri görülmüş ve değerlendirme aşamasında daha özensiz davrandıkları sonucuna varılmıştır
7. 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinin planlanmasında teknolojiye yer verdikleri ve açık ve ayrıntılı bir şekilde planları hazırladıkları tespit edilmiştir.
8. 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde sınıf yönetimi açısından her öğrenciye söz hakkı verdikleri, uygun pekiştireçler kullandıkları ve etkin katılımı sağlayabildikleri tespit edilmiştir.
9. 21. yüzyıl öğreten 21.yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde öğretim faaliyetlerinde teknolojiden faydalandıkları ve plana uygun yöntem, teknik ve strateji seçtikleri tespit edilmiştir.
10. 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde iletişim aşamasında öğrencilerle diyalog kurduğu, sorular sorup onları dinlediği, gerekli görülen konularda açıklamalarda bulundukları tespit edilmiştir.
11. 21. yüzyıl öğreten 21. yüzyıl öğreten becerileri yüksek ve düşük sınıf öğretmeni adaylarının öğrenme öğretme sürecinde değerlendirme aşamasında uygun dönütleri verebildikleri tespit edilmiştir.

6.1. Öneriler

6.2.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

1. Benzer bir araştırma farklı branşlardaki öğretmen adayları ile gerçekleştirilebilir.
2. Benzer bir araştırma sınıf öğretmenleri ile gerçekleştirilebilir

6.2.1. Uygulamacılara Yönelik Öneriler

1. Araştırma sonucunda 21. yüzyıl öğretme becerileri yüksek olan öğretmen adaylarının öğrenme öğretme sürecinde daha verimli ve kontrollü oldukları tespit edilmiştir. Bu kapsamda öğretmen adaylarının 21 yy. öğretme becerilerini geliştirmeye yönelik dersler öğretmen yetiştirme programına dahil edilebilir.

KAYNAKÇA

- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde Yaratıcı Drama* . Ankara: Pegem Akademi.
- Aguila, M. (2015). 21st century skills of Nueva Vizcaya State University Bambang Campus. <http://apjeas.apjmr.com/wp-content/uploads/2015/04/APJEAS-2015-2-118-21st Century Skills.pdf> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- Ağaoğlu, E. (2008). Sınıf yönetimi ile ilgili genel olgular. İçinde: Kaya, Z. (Ed.), Sınıf yönetimi (ss. 1-42). Ankara: Pegem Akademi.
- Akarsu, B. (2018). *Yaratıcı Düşünme Sanatı*. İstanbul: Cinius Yayınları
- Akçay, A. (2019). *An analysis of elt coursebooks in terms of 21st century skills: Communication, collaboration, critical thinking, creativity*. Yüksek lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Akıncı Çötök, N. (2006). *Sanayi Toplumundan Bilgi Toplumuna Geçiş. Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi* . Sakarya: Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Anagün, Ş. S., Atalay, N., Kılıç, Z., ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen Adaylarına Yönelik 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlik Algıları Ölçeğinin Geliştirilmesi: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(40), 160-175.
- Anagün, Ş. S. ve Atalay, N. (2017). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Girişimcilik Becerisine İlişkin Yeterlik Algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(41), 298-313. Doi: 10.21764/efd.57979
- Ananiadou, K. ve Claro, M. (2009). 21st century skills and competences for new milenium learners to oecd countries. *OECD Education Working Papwers Publishing*.
- Arslantaş, Y. (1998). Sınıf Yönetiminde Öğretmen İletişim Becerilerine İlişkin Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi

- Artzt, A., & Armour-Thomas, E. (2001). Mathematics teaching as problem solving: A framework for studying teacher metacognition underlying instructional practice in mathematics. In H. J. Hartman (Ed.), *Metacognition in learning and instruction* (pp.127-148). Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Avrupa Birliği. (2007) Key competences for lifelong learning-European reference framework. *Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities*. Retrieved May, 25, 2007. Belgium
- Avrupa Birliği. (2009). Council, Notice from European Union Institutions and Bodies, Council Conclusions of 12 May 2009 on Strategic Framework for European Cooperation in Education and Training, (2009/C 119/2)
- AvrupaBirliđi(2008). Commission of The European Communities, Communication From The Commission to The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The The Committee of The Regions, “Improving Competences for the 21st Century: An Agenda for European Cooperation on Schools”, Brussels, 3.7.2008, COM(2008) 425 final
- AvrupaBirliđi. (2016). *Communication from the Commission to the European Parliament, the Council, the European Economic and Social Committee and the Committee of the Regions on External Dimension of the Common Fisheries Policy*. Publications Office of the European Union.
- Avrupa Birliği. (2018) “Skills”, <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>. Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- Ayas, A. & Özmen, H. (1998). Asit-Baz Kavramlarının Güncel Olaylarla Bütünleřtirilme Seviyesi: Bir Örnek Olay Çalışması. III. Ulusal Fen Bilimleri Eğitimi Sempozyumu. KTÜ Fatih Eğitim Fakóltesi, Trabzon.
- Aydın, M. (1991). *Eğitim Yönetimi: Kavramlar, Süreçler, İlişkiler*. Ankara: Hatipođlu Yayınları, No:30.
- Aydeniz, M. (2017). *Eğitim sistemimiz ve 21. yüzyıl hayalimiz: 2045 hedeflerine ilerlerken, Türkiye için STEM odaklı ekonomik bir yol haritası*. University of Tennessee, Knoxville.
- Aygün, ř. S., Atalay, N., Kılıç, Z.ve Yaşar, S. (2016). Öğretmen adaylarına yönelik 21. yüzyıl becerileri yeterlilik algıları ölçeğinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 40(40), 160-175.

- Asia Society (2012). *Teaching and learning 21st century skills: lessons from the learning sciences*. New York, NY: Asia Society.
- Balçın, M., ve Ergün, A. (2017). Fen bilgisi öğretmen adaylarının teknolojik pedagojik alan bilgisine ilişkin görüşleri. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 13 (4), 570-600. DOI: 10.17244/eku.347789
- Bashir, A. (2013). *An Exploratory Case Study of 21st Century Skills Development Among Educators And Students Engaged In An Online Collaborative Educational And Cultural Exchange Program*. Graduate School at Appalachian State University. Yayınlanmış Doktora Tezi.
- Başaran, I., E (1978). *Eğitime Giriş*, Bimş Matbaacılık, Ankara
- Bernhardt, P. E. (2015). 21st century learning: Professional development in. *The Qualitative Report*, 1-19.
- Bilen, M. (2002). *Plandan Uygulamaya Öğretim*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Brooks, G. & Brooks, M G. (1999). The Courage to be Constructivist. *Educational Leadership*. November. 18-24.
- Boe, C. S. (2013). *Have 21st century skills made their way to the university classroom? A study to examine the extent to which 21st century skills are being incorporated into the academic programs at a small, private, church-related university* (Master Thesis). Gardner-Webb University: North Carolina.
- Brenegar, E. (2004). Aristotle on civic leadership.
http://edbrenegar.typepad.com/leading_questions/2004/10/aristotle_on_ci.html.
- Brophy, J. (1999). Toward a model of the value aspects of motivation in education: Developing appreciation for.. *Educational psychologist*, 34(2), 75-85.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum*. (15. baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E.K., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş. ve Demirel, F. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Büyükkaragöz, S. & Çivi, C. (1997). Genel Öğretim Metotlar.
- Capel, S. Leask, M. & Younie, S. (1997) *Learning to Teach in the Secondary School*, London: Routledge.

- Coşanay, G. (2020). *Sınıf Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğrenen Ve Öğreten Becerilerinin İncelenmesi*. Yüksek lisans tezi. İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya
- Çakan, M. (2004). Öğretmenlerin Ölçme-Değerlendirme Uygulamaları ve Yeterlik Düzeyleri: İlk ve Ortaöğretim. *Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 37 (2), 99-114.
- Çakır, I. (2004). Designing activities for young learners in EFL classrooms. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(3).
- Çakmak, N., & Baysen, F. (2018). Rehberli Araştırma: 21. Yüzyılda Öğrenme. *Türk Kütüphaneciliği*, 32(2), 144-148.
- Dede, C. (2009). Immersive interfaces for engagement and learning. *Science*, 323(5910), 66-69.
- Demiralp, N. (2007). Coğrafya eğitiminde materyaller ve 2005 coğrafya dersi öğretim programı. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(1), 373-384.
- Demirel, Ö., Seferoğlu, S.S., Yağcı, E. (2004). *Öğretim teknolojileri ve Materyal Geliştirme*. Ankara: PegemA.
- Demirtaş, H., & Özer, N. (2007). Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarısı arasındaki ilişkisi. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 34-47.
- Demirtaş, H. (2009). Sınıf yönetiminin temelleri. İçinde: H. Kıran (Ed.), *Etkili sınıf yönetimi* (5. Baskı), (ss. 1-34). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Deniz, M. E. (2013). Üniversite öğrencilerinin sosyal beceri düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9: 501-522.
- Doganay, A., & Ozturk, A. (2011). An Investigation of Experienced and Inexperienced Primary School Teachers' Teaching Process in Science and Technology Classes in Terms of Metacognitive Strategies. *Educational Sciences: Theory and Practice*, 11(3), 1320-1325.
- Eğmir, E., Çengelci, S. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretim becerilerinin yansıtıcı düşünmeyi uygulama becerilerini yordama gücü. *tarih okulu dergisi*, 13(45), 1045-1077.
- Eker, E. (2020). *Exploring Efl Teachers' Perceptions On 21st Century Skills*. Mersin: Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi.
- Ekici, G. (2005). Öğretim yönetimi. E. Karip (Ed), *Sınıf Yönetimi* (72-109).

- Erdal, H. (2007). *2005 İlköğretim Matematik Programı Ölçme Değerlendirme Kısımının İncelenmesi (Afyonkarahisar İli Örneği)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Ertürk, S., *Eğitimde Program Geliştirme*. Meteksan A. Ş., Ankara; 1994.
- Eryılmaz, S. ve Uluyol, Ç. (2015). 21. yüzyıl becerileri ışığında FATİH projesi değerlendirmesi. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi GEFAD / GUJG*, 2(35), 209-229.
- Fernandez, T. F., & Ritchie, G. R. (1992). Reconstructing the interactive science pedagogy: Experiences of beginning teachers implementing the interactive science pedagogy. *Research in Science Education*, 22, 123-131.
- Fidan, N., *Okulda Öğrenme ve Öğretme*, Alkım Yayınevi, Ankara ; 1996.
- Fidan, N., Erden, M., *Eğitime Giriş*, Alkım Yayınevi, Ankara; 1997.
- Freitas, I. M., Jiménez, R., & Mellado, V. (2004). Solving physics problems: The conceptions and practice of an experienced teacher and an inexperienced teacher. *Research in science Education*, 34(1), 113-133.
- Friedman, T. L. (2005). *The world is flat: A brief history of the twenty-first century*. New York: Farrar, Straus, and Giroux.
- Gall, M. D., Borg, W. R., & Gall, J. P. (1996). *Educational research: An introduction*. Longman Publishing.
- Gelen, İ. (2017). P21-Program ve öğretimde 21. yüzyıl beceri çerçeveleri (ABD Uygulamaları). *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(2), 15-29.
- Germaine, R., Richards, J., Koeller, M., Schubert-Irastorza, C. (2016). Purposeful Use of 21st Century Skills in Higher Education. *Journal of Research in Innovative Teaching*. 9(1), 19-29.
- Gordon, R. (1974). A tutorial on ART (algebraic reconstruction techniques). *IEEE Transactions on Nuclear Science*, 21(3), 78-93.
- Gökçe, E. (2000). Yirmibirinci yüzyılın öğretmeni. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 270, 21- 26.
- Güneş, F. (2014). Eğitimde ödev tartışmaları. *Bartın University Journal of Faculty of Education*, 3(2), 1-25.
- Gürültü, E., Aslan, M., & Alıcı, B. (2018). İlköğretim öğretmenlerinin yeterliklerinin 21. yüzyıl becerileri ışığında incelenmesi. *The Journal of Academic Social Sciences*, 6(71), 543-560.

- Gürültü, E., Aslan, M., Alcı, B. (2019). *Ortaöğretim Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Becerileri Kullanım Yeterlikleri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* (H. U. Journal of Education)doi: 10.16986/HUJE.2019051590.
- Güçlü, N. (1998). Sınıfta Etkili Öğrenci-Öğretmen İletişiminin Kurulması, G.Ü. Eğitim Fakültesi Dergisi, 18 (2), 61-64.
- Hotoman, D. (2019). Ekonomik Açıdan 21. Yüzyıl Becerileri. *AD Öğretir-Özçelik ve M. Nur-Tuğluk (Edt). Eğitimde ve Endüstride*, 21, 291-315.
- Huck, S. W. (2012). *Reading statistics and research* (6. baskı). Boston, MA: Pearson Education.
- IBE (International Bureau of Education). (1998). Curriculum development. Educational Innovation and Information, 97.
- ISTE(2015). “ISTE Standards and the Common”, <http://www.iste.org/standards/standards-in-action/common-core> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021.
- İncik, E. Y. (2020) Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(2), 1099-1112.
- Kablan, Z. (2012). Öğretmen adaylarının ders planı hazırlama ve uygulama becerilerine bilişsel öğrenme ve somut yaşantı düzeylerinin etkisi. *Eğitim ve Bilim*, 37(163).
- Kalyoncu, A. T. (2012). *Yirmibirinci yüzyılda öğrencilerin sahip olması gereken bazı temel becerilere ilişkin yönetici ve öğretmen görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi , Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Karabekmez,V. (2021). *Sınıf Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri ile Eleştirel Düşünme Becerileri Arasındaki İlişki*. Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Elazığ
- Karakoyun, F. (2014). *Çevrimiçi ortamda oluşturulan dijital öyküleme etkinliklerine ilişkin öğretmen adayları ve ilköğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi*. Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü,Eskişehir.
- Karaman, M. K. (2016). Öğretmen adaylarının medya okuryazarlık düzeyleri ve eleştirel düşünme eğilimleri üzerine bir araştırma. *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 4(1), 326-350.
- Karamustafaoğlu, O. (2004) *Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Öğretim Materyallerini Kullanma Düzeyleri: Amasya İli Örneği*. AÜ. Bayburt Eğitim Fakültesi Dergisi, 1(1), 90-101.

- Kaya, S. (2017). Lise öğrencilerinin 21. yüzyıl becerilerinin öğrenci tükenmişliği ve okul bağlılığı ile ilişkisi. *Hacettepe Üniversitesi, Ankara*.
- Kayabaşı, Y. (2012). Öğretmenlerin öğretim sürecinde kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri ile bunları tercih etme nedenleri. *Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(27), 45-65.
- Keskin, İ. ve Yazar, T. (2015). Öğretmenlerin yirmi birinci yüzyıl becerileri ışığında ve yaşam boyu öğrenme bağlamında dijital yeterliliklerinin incelenmesi. *International Journal of Human Sciences*, 12(2), 1691-1711. Doi:10.14687/ijhs.v12i2.3503
- Kıyasoglu, E. & Çeviker Ay, Ş. (2020). Sınıf öğretmenlerinin 21. yüzyıl öğrenen ve öğretici becerilerinin incelenmesi . *e-Kafkas Journal of Educational Research* , 7 (3) , 240-261 . DOI: 10.30900/kafkasegt.689976
- King, M. M. (2012). *Twenty first century teaching and learning: Are teachers prepared?*. (MasterThesis). College of Saint Elizabeth, California.
- Kotluk, N., & Kocakaya, S. (2015). 21. yüzyıl becerilerinin gelişiminde dijital öyküler: Ortaöğretim öğrencilerinin görüşlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(2), 354-363.
- Kozikoğlu, İ. ve Özcanlı, N. (2020). Öğretmenlerin 21. yüzyıl öğretici becerileri ile mesleğe adanmışlıkları arasındaki ilişki. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 9(1), 270-290.
- Kurbanoğlu, S. S. (2010). Bilgi Okuryazarlığı: Kavramsal Bir Analiz. *Türk kütüphaneciliği*, 24(4) , 723-747.
- Küçükahmet, L. (2002). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. (Genişletilmiş 4. Basım). İstanbul: Nobel Yayın Dağıtım.
- Lambert, J. and Cuper, P. (2008). Multimedia Technologies and Familiar Spaces: 21st Century Teaching for 21st Century Learners. *Contemporary Issues in Technology and Teacher Education*, 8(3), 264-276.
- Lemov, D. (2010). *Teach like a champion: 49 techniques that put students on the path to college* (K-12). John Wiley & Sons.
- McMillan, S. J. (2000). The microscope and the moving target: The challenge of applying content analysis to the World Wide Web. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 77(1), 80-98.
- MEB 2023 Eğitim Vizyonu Belgesi. (2019). 22 şubat, 2019 tarihinde <http://meb.gov.tr/>: <http://2023vizyonu.meb.gov.tr/> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021.

- MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2008). *Öğretmen yeterlikleri: Öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri 2. parça*. Ankara: Devlet Kitapları. http://otmg.meb.gov.tr/belgeler/ogretmen_yeterlikleri_kitabi/%C3%96%C4%9Fre tmen_Yeterlikleri_Kitab%C4%B1_genel_yeterlikler_par%C3%A7a_2.pdf Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021.
- Melvin, L. (2011). *How to keep good teachers and principals: practical solutions to today's classroom problems*. R&L Education.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. sage.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2016). *STEM Eğitim Raporu*. Erişim adresi: goo.gl/YBgyW3
- Moyles, J. (1987). Is self evaluation the key to the assessment of primary teachers' effectiveness?. *School Organization*, 7(2), 209-223.
- Murat, A. (2018). *Fen bilgisi öğretmen adaylarının 21. yüzyıl becerileri yeterlik algıları ile STEM'e yönelik tutumlarının incelenmesi*. Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- National Research Council. (2011) "Assessing 21st Century Skills : Summary of the Workshop," *The National Academics of Science Engineering Medicine NAP*. <http://www.nap.edu/read/13215/chapter/1>. (15 Nisan 2021).
- Newmann, F., King, M. B., ve Rigdon, M. (1997). Accountability and school performance: Implications from restructuring schools. *Harvard educational review*, 67(1), 41-75.
- Nieveen, N., & Plomp, T. (2018). *Curricular and Implementation Challenges in Introducing Twenty-First Century Skills in Education*. In *Assessment and Teaching of 21st Century Skills* (pp. 259-276): Springer.
- OECD. (2012). *Education at a Glance 2012: OECD Indicators*. Paris: OECD Publishing.
- OECD. (2015). *Skills for Social Progress: The Power of Social and Emotional Skills*, OECD Publishing, Paris.
- OECD. (2017). "About the OECD", <http://www.oecd.org/about/> Çevrimiçi 15.04.2021
- Okutan, M. (2006). *Sınıf yönetiminde örnek olaylar* (2. Baskı). Ankara: Öğreti Yayıncılık.

- O'Neal, L. J., Gibson, P., & Cotten, S. R. (2017). Elementary School Teachers' Beliefs about the Role of Technology in 21st-Century Teaching and Learning. *Computers in the Schools*, 34(3), 192-206.
- Orhan, D., Kurt, A. A., Ozan, Ş., Som Vural, S. ve Türkan, F. (2014). Ulusal eğitim teknolojileri standartlarına genel bir bakış. *Karaelmas Journal of Educational Science*, 2(1), 65-79.
- Orhan Göksün, D. (2016). *Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Öğrenen Becerileri ve 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri Arasındaki İlişki*. Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Doktora Tezi. Eskişehir
- Orhan Göksün, D., & Kurt, A. A. (2017). Öğretmen adaylarının 21. yy. öğrenen becerileri kullanımları ve 21. yy. öğreten becerileri kullanımları arasındaki ilişki. *Eğitim ve Bilim*, 42(190).
- Otten, H. ve Ohana, Y. (2009.) "The Eight Key Competencies for Lifelong Learning: An Appropriate Framework Within Which to Develop Competence of Trainers in the Field of European Youth Work or Just Plain Politics?" https://www.salto-youth.net/downloads/4-17-1881/Trainer_%20Competence_study_final.pdf Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- Özçelik, D.A. (1987). *Eğitim Programları ve Öğretim, Genel Öğretim Yöntemi*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları, No:2.
- Özden, Y. (2014). *Öğrenme ve Öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Özkan, H. H. (2009). Bilgi toplumu eğitim programları. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(10), 113-132.
- P21. (2015). *P21 Framework Definitions*. http://www.p21.org/storage/documents/docs/P21_Framework_Definitions_New_Logo_2015.pdf. Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021.
- P21. (2016a) "Building Your Roadmap For 21st Century Learning Environment – A Planning Tool For Education Leaders" <http://www.roadmap21.org/teaching.html> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- P21. (2016b). *Framework for 21st century learning*. Retrieved from <http://www.p21.org/about-us/p21-framework> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- P21 Leadership States. (2016) <http://www.p21.org/members-states/partner-states>, Erişim Tarihi: 30- 11-2021

- Paul, R., Elder, L. ve Bartell, T. (1997). *A brief history of critical thinking*. <http://www.criticalthinking.org/pages/a-brief-history-of-the-idea-of-criticalthinking> Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021.
- Polat, C. (2005). *Üniversitelerde kütüphane merkezli bilgi okuryazarlığı programlarının geliştirilmesi: Hacettepe Üniversitesi örneği*. Yayımlanmamış Doktora tezi. Hacettepe Üniversitesi, Ankara
- Reaves, J.L. (1993). *Improving Campus Performance, Advances in Educational Productivity*. London: Vol. 3, TAI Pers Inc.
- Rotherham, A. ve Willingham, D. (2009). 21st century skills: The challenges a head. *Teaching for the 21st Century*, 67(1), 16–21.
- Saatçioğlu, Ö., Özmen, Ö. ve Özer, P. S. (2003). Bilgi okuryazarlığı becerilerinin geliştirilmesinde kütüphanelerin rolü ve Dokuz Eylül Üniversitesi uygulaması. *Bilgi Dünyası*, 4(1), 45-63.
- Saban, A. (2002). *Öğrenme Öğretme Süreci*. (2.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Sanders, W. L. ve Rivers, J. C. (1996). *Cumulative and residual effects of teachers on future student academic achievement*. Araştırma ilerleme raporu. 26 Ocak 2015 tarihinde http://news.heartland.org/sites/all/modules/custom/heartland_migration/files/pdfs/3048.pdf adresinden edinilmiştir. Erişim Tarihi: 15 Nisan 2021
- Sclan, E. M. (1994). *Performance evaluation for experienced teachers: An overview of state policies. Trends and issues paper, No. 10*. ERIC Clearinghouse on Teaching and Teacher Education, One Dupont Circle, NW, Suite 610, Washington, DC 20036-1186.
- Searfoss, L. W. ve Enz, B. J. (1996). Can teacher evaluation reflect holistic instruction?. *Educational Leadership*, 53(6), 38-41.
- Seferoğlu, S. S. (2004). Öğretmen yeterlikleri ve mesleki gelişim. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim*, 58, 40-45.
- Senemoğlu, N. (1997). *Development, learning and teaching*. Ankara: Spot Publishing..
- Siemens, G. (2014). Connectivism: A learning theory for the digital age. *International Journal of Instructional Technology and Distance Learning*, 2(1), 3-10.
- Soland, J., Hamilton, L. S., & Stecher, B. M. (2014). *Measuring 21st century competencies: Guidance for educators*. Asia Society, Global Cities Education Network.

- Solso, R.L., Maclin, M.K., ve Maclin, O.H. (2014). *Bilişsel psikoloji* (Çev. A. Ayçiçeği-Dinn). İstanbul: Kitabevi
- Stanford, P. and Reeves, S. (2005). Assessment that drives instruction. *Teaching Exceptional Children*, 37(4), 18-22.
- Sünbül, A. M. (2010). *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Konya: Eğitim Kitabevi.
- Sünbül, A. M. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Eğitim Yayınevi.
- Şahin, M. C. (2010). *Eğitim Fakültesi Öğrencilerinin Yeni Bin Yılın Öğrencileri (OECD-New Millenium Learners) Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi
- Şahin, M. (2015). Öğretim materyallerinin öğrenme-öğretme sürecindeki işlevine ilişkin öğretmen görüşlerinin analizi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 23(3), 995-1012.
- Talim ve Terbiye Kurulu. (2017). *Müfredatta Yenileme ve Değişiklik Çalışmalarımız Üzerine*. MEB yayınevi, Ankara.
- Tok, H. (2010). TEFL textbook evaluation: From teachers perspectives. *Educational Research and Reviews*, 5(9), 508-517
- Trilling, B. & Fadel C. (2009). *21st Century Skills*. San Francisco: Jossey - Bass,
- Tuğluk, M. N. (2019). Sanayi Toplumu ve Eğitim. A. D. Tuğluk içinde, *Eğitim ve Endüstride 21. Yüzyıl Becerileri* (s. 305). Ankara: Pegem Akademi.
- Turhan, M., Demirli, C., & Nazik, G. (2012). Sınıf öğretmenlerinin mesleğe adanmışlık düzeyine etki eden faktörler: Elazığ örneği. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(21), 179-192.
- Turiman, P., Omar, J., Daud, A. M., & Osman, K. (2012). Fostering the 21st century skills through scientific literacy and science process skills. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 59, 110-116.
- Tutkun, Ö. F. ve Aksoyalp, Y. (2010). 21. yüzyılda öğretmen yetiştirme eğitim programının boyutları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (24), 361-371.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2020). *Yazım Kılavuzu*. Ankara: TDK Yayınları.
- Ulusavaş, M. (1988). Bursa İli Resmi Kreşlerinde Okulöncesi Çağda Çocuğu Olan Ana-Babaların Öğrenme Gereksinimleri İle Ana-Babalık Yeterlilikleri Arasındaki İlgiiye Dayalı Bir Ana-Baba Eğitimi Program Önerisi. *Yayınlanmamış Doktora Tezi*.

- Ün Açıkgöz, K. (2014). *Aktif Öğrenme*, İzmir: Biliş Yayınları.
- Üstündağ, M. T., Güneş, E., & Bahçivan, E. (2017). Turkish adaptation of digital literacy scale and investigating pre-service science teachers' digital literacy. *Journal of Education and Future*, 12, 19-29.
- Üstündağ, S. ve Beşoluk, Ş. (2012). Fen bilgisi öğretmen adaylarının problem çözme becerilerinin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *X. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi*, 27-30.
- Valli, P., Perkkilä, P., ve Valli, R. (2014). Adult pre-service teachers applying 21st century skills in the practice. *Athens Journal of Education*, 1(2), 115-129.
- Velez, A. (2012). *Preparing students for the future 21st century skills*. (Unpublished dissertation) University of Southern California, California.
- Wiske, M. S., Sick, M. ve Wirsig, S. (2001). New technologies to support teaching for understanding. *International Journal of Educational Research*, 35, 483-501.
- Valtonen, T., Hoang, N., Sointu, E., Naykki, P., Virtanen, A., Pöysä-Tarhonen, J., . . . Kukkonen, J. (2021). *How pre-service teachers perceive their 21st-century skills and dispositions: A longitudinal perspective*. *Computers in Human Behavior* (116).
- Voogt, J., & Roblin, N. P. (2012). *A comparative analysis of international frameworks for 21st century competences: Implications for national curriculum policies*. *Journal of curriculum studies*, 44(3), 299-321.
- Wagner, T. (2008). Rigor redefined. *Educational leadership*, 66(2), 20-24.
- Wragg, G. (1985). *The comparative biology of Fluttering Shearwater and Hutton's Shearwater and their relationship to other shearwater species* (Doctoral dissertation, Lincoln College, University of Canterbury).
- Yakut, F. (2004). *Bilgi toplumu organizasyonlarında eğitimin stratejik boyutu ve Kocaeli işletmelerinde eğitim strateji etkileşiminin incelenmesine yönelik bir araştırma*. Doktora Tezi, Kocaeli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kocaeli.
- Yalçın, S. (2018). 21. yüzyıl becerileri ve bu becerilerin ölçülmesinde kullanılan araçlar ve yaklaşımlar. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 51(1), 183-201. DOI: 10.30964/auebfd.405860
- Yaşar, Ş., Gültekin, M., Türkan, B., Yıldız N., & Girmen, P. (2005). Yeni İlköğretim Programlarının Uygulanmasına İlişkin Sınıf Öğretmenlerinin Hazırbulunuşluk Düzeylerinin ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi (Eskişehir İli Örneği). *Eğitimde Yansımalar: VIII. Yeni İlköğretim Programlarını Değerlendirme Sempozyumu Bildiri Kitabı* (51-63), Erciyes Üniversitesi, Ankara: Sim Matbaası.

- Yeniay Üsküplü, Z. (2019). *Eğitim sosyolojisi açısından 21. yüzyıl becerileri Türkiye’de çocuk üniversiteleri modeli*. Doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2011) *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* Ankara: Seçkin Yayınevi.
- Yılmaz, E. (2016). *Eğitim Bilimlerinden Yansımalar*. Konya: Çizgi Kitabevi Yayınları.
- YÖK. (2017) Türkiye’nin Yükseköğretim Stratejisi, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Ankara 2017.
- Zengin, F. K., Kırılmazkaya, G., & Keçeci, G. (2012). Akıllı tahta kullanımının fen ve teknoloji dersindeki başarı ve tutuma etkisi. *Education Sciences*, 7(2), 526-537.

EKLER**EK 1. Ölçeklerin Kullanımı Konusunda Gerekli İzinler**

orhan

Dr. Öğr. Üyesi Derya ORHAN GÖKSÜN

Alıcı: ben

Ölçeği kullanabilirsiniz.

İhtiyaç duyabileceğiniz bazı bilgileri içeren doküman ektedir.

Koşullarıdır diğeri.

Dr. Derya ORHAN GÖKSÜN
Adıyaman Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Bölümü

Dr. Derya ORHAN GÖKSÜN
Adıyaman University
Department of Educational Sciences

EK 2. 21. YÜZYIL ÖĞRETEN BECERİLERİ ÖLÇEĞİ

Maddeler	Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her zaman
1.Öğrencilerime saygılı davranırım.					
2.Sınıf dışında eğitsel etkinlikler düzenlerim.	1	2	3	4	5
3.Sınıf dışında sosyal etkinlikler düzenlerim.					
4.Öğrencilerimin bireysel farklılıklara saygı duymalarını sağlarım.	1	2	3	4	5
5.Mesleki gelişim etkinliklerine katılırım.					
6.Öğrencilerime yeni teknolojiler hakkında bilgi veririm.	1	2	3	4	5
7.Öğrendiklerimi dijital araçları kullanarak paylaşıyorum.					
8.Mesleki görev ve sorumluklarım ile ilgili güncel gelişmeleri takip ederim.	1	2	3	4	5
9.Öğrenci gelişim dosyalarını takip ederim.					
10.Öğrencilerime yeni fikirler üretmeleri için fırsatlar yaratırım.	1	2	3	4	5
11.Ders sürecimi planlarken uzmanlardan destek alırım.					
12.Öğrencilerimin ödevlerine yapıcı dönütler veririm.	1	2	3	4	5
13.Öğrencilerime çalışma yaprakları hazırlarım.					
14.Derslerim için özgün materyaller hazırlarım.	1	2	3	4	5
15.Öğrencilerimin öğrenme süreçlerine ilişkin kayıtlar tutarım.					
16.Sınıf kurallarını öğrencilerimle birlikte oluştururum.	1	2	3	4	5
17.Öğrencilerimin öz değerlendirme becerilerinin gelişmesine destek olurum.					
18.Öğrencilerimin olumlu davranışlarını pekiştiririm.	1	2	3	4	5
19.Ders anlatırken teknik terimler kullanırım.					
20.Öğrencilerimin neden-sonuç ilişkileri kurmaları için çabalarım.	1	2	3	4	5
21.Ders içi etkinliklerimde karşılaşılabilecek sorunlara karşı alternatif planlar yaparım.					
22.Öğrencilerimin ders kazanımlarına en kısa yoldan ulaşmalarını sağlarım	1	2	3	4	5
23.Ders sürecinde öğrencilerimi ikaz ederim.					
24.Öğrenmelerini pekiştirmeleri için öğrencilerim arasında eğitsel yarışmalar düzenlerim.	1	2	3	4	5
25.Meslektaşlarımdan deneyimlerinden yararlanırım.					
26.Öğretim etkinliklerini teknoloji ile zenginleştiririm.	1	2	3	4	5
27.Meslektaşlarımda derslerinde teknoloji kullanmaya özendiririm.					

EK 3. DERS PLANI ÖRNEĞİ

DERS PLANI ŞABLONU

Öğretmen Adayının Adı-Soyadı: YÖ4	Uygulama Tarih:
Uygulama Öğretmeninin Adı-Soyadı: *****	14.04.2021
BÖLÜM I	
Dersin Adı:	Hayat Bilgisi
Sınıf Düzeyi:	3
Ünite/Konu:	Ülkemizde Hayat/Yönetim Birimlerini Tanıyorum
Önerilen Süre:	40 dk. /1 ders saati
BÖLÜM II	
KAZANIMLAR	
HB.3.5.1. Yakın çevresinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanır. <i>Muhtarlık, belediye başkanlığı, kaymakamlık ve valilik gibi yönetim birimlerine gezi yapmaya özen gösterilir.</i>	
Kazandırılacak Beceriler	Karar verme, iletişim, mekân algılama, yaratıcı düşünme, inovasyon
Yöntem, Teknik ve Stratejiler	Soru-cevap, tartışma, anlatım, buluş
Kullanılan Eğitim Teknolojileri-Araç, Gereçler ve Kaynakça *Öğretmen *Öğrenci	Bilgisayar, MEB öğretim programı, MEB ders kitabı
ÖĞRETME-ÖĞRENME ETKİNLİKLERİ	
• Dikkati Çekme • Güdüleme • Gözden Geçirme • Derse Geçiş • Keşfetme • Açıklama • Derinleştirme	

Dikkati Çekme: Dersteki tüm katılımcılar selamlanır. Öğrencilere, bir önceki Hayat Bilgisi dersimizde neler öğrendiğimiz sorulur. **(10 Puan)**

Güdüleme: Öğretmen, bu dersin sonuna doğru öğrencilere bir sürprizi olduğunu açıklar.

Gözden Geçirme: Öğrencilere, bu dersin sonunda yakın çevrelerinde bulunan yönetim birimlerini ve yöneticilerini tanıyacakları söylenir.

Derse Geçiş: Öğrencilere, önceki derste yarım kalan çalışmalarını sunmak isteyen var ise sunabilecekleri söylenir. **(10 Puan)**

Keşfetme: [Hayat Bilgisi Video.mp4](#) Video öğrencilere izletilmeden önce öğrencilerden, videoda geçen yerleşim birimlerini ve bu yerleşim birimlerindeki yöneticileri yazmaları istenir. Ardından, öğrencilerden yazdıklarını açıklamaları istenir. **(15 Puan)** Daha sonra pptx ([Hayat Bilgisi Sunu 2.pptx](#)) dosyası açılarak öğrencilerden gördükleri yönetim birimlerini yazmaları istenir. Ardından yazdıklarını açıklamaları istenir. **(15 Puan)**

Açıklama: Keşfetme basamağındaki öğrenci çalışmaları öğrencilere açıklattırılır. **(15 Puan)**

Pptx ([Hayat Bilgisi Sunu 2.pptx](#)) dosyasından yerleşim biriminin görselleri gösterilerek öğrencilerle birlikte yerleşim, yönetim birimi ve yönetici hakkında konuşularak bu yerleşim biriminin yöneticisi derse davet edilir.

Derinleştirme: Gördüğümüz yönetim sisteminden farklı ve daha yararlı bir yönetim sistemi olabilir mi? Olabilirse nasıl olur? Düşünüp, tasarlayınız, açıklayınız lütfen. **(25 Puan)**

Derse yönetici olarak muhtar davet edilir, muhtardan muhtarlıkla ilgili bilgiler edinilir. **(Bu aşamadaki öğrenci çalışmaları da 10 puan olarak puanlanır.)**

BÖLÜM III

ÖLÇME-DEĞERLENDİRME

- Bireysel Öğrenme Etkinliklerine Yönelik Ölçme-Değerlendirme
- Grup Öğrenme Etkinliklerine Yönelik Ölçme-Değerlendirme
- Öğrenme Güçlüğü Olan veya İleri Düzeyde Öğrenme Hızında Olan Öğrenciler için Ek Ölçme-Değerlendirme Teknikleri

NOT: Ölçme ve değerlendirme çalışmaları öğrenme-öğretme sürecinin tamamına sindirilmiş olup öğrencilerin öğrenme-öğretme süreçlerindeki öğrenmeye yönelik tüm faaliyetleri ölçme-değerlendirme süreci kapsamına alınmış olup planda da 100 tam puan üzerinden puanlanmıştır. Ayrıca her birey özeldir ilkesinden hareketle öğretimin bireyselleştirilmesi hususuna dikkat edilerek her öğrencinin başarısı kendi akademik gelişim düzeyi içerisinde öğrenme hızına göre değerlendirilecektir. Her öğrenciye kendi öğrenme hızında öğrenme ve ölçme-değerlendirme imkânı tanınacaktır.

ÖZGEÇMİŞ

Semih ŞENGEL Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmenliği Bölümünden 2012 yılında mezun oldu. Semih ŞENGEL orta derecede İngilizce bilmektedir. 2014 yılından beri Gaziantep Şahinbey ortaokulunda bilişim teknolojileri öğretmeni olarak çalışmaktadır.

VITAE

Semih ŞENGEL, he graduated from the Department of computer and instructional technology teaching, Faculty of Education at Uludağ University in 2012. He knows English in medium degree. He has been working as a teacher of information technologies since 2014 at Gaziantep Şahinbey Secondary School.